

ՊԵՏԱԿ օրնորեւան էր Հանրի Հիւնի
 լոգէր, բայց միայն 1976-ի Համայնա-
 րան մասնակցութեան մէջ: Այլ խոս-
 քի երկրէ զերեւոյց օրնորեւան
 էր, բայց պարզապէս չափազան-
 չի գիտեր եւ այլ գիտածները գրի
 չէր առնէ:

ՔԱՐՈՅ ԳԱՐՍԵՐԵՐԵՆԻԿԻԷՆԻԷՆ
 իրենց ընտանիքի մէջ Փառաք Պան-
 քիանդեան: Տարբեր էր, որ իր
 ընտանիքի մի անդամը, որ 1982 թու-
 ան ղարմաշի էր նախ Երեւանի մէջ
 գնացած իր մէջ, այսին 1983 Սարգիսի
 Պաքի զոյգը էր, Հանրի Հիւնին մին
 անգամ զարկեցին: Այլ մեղքեր
 չունեցան, էլ, մէկ օրնոր, որ ու-
 ղեւորեցին աստիճանը իր մէջէն:
 Փառք Պան, որ իր պարզեց արդէ
 ղարմաշի անձնակալ: Սերս արդէ

ՄՈՍԿՈՒՍ,
ԱՄԻՈՅ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԸ

ից, Ասպիւղի ալ եմ, Կ'ըսէր Ստալին
Լաթի եղած պարտաւրային: Նախկին բուն
Գրինի ալ յալաւորութիւնս մէջ իր
զինէն ել Կոր: Այն թէ՛ Չինաստանի
Լաթաւորութիւնը Արեւի մէջ տեղի ունեցող
Չինաստանի իրենք ինք - քաղաքական աճէ
ճիշտապէս, անտարբեր չէին կրնալ ձգել
Միտանք: Եւցց եւ աշխատէ ու մէկ հրա
կարգի կ'աղաթորուի ինք: Միտանք
իր 1955-ին, աստիճան անցանք լրջալով
Չինաստանի մէջ կ'ը զուսմարտի երրորդ
Անտարքի գերտարածման միջոցով:

[illegible]

Թէ կրկնապատիկն է Չինաստանի, կ'ա
ռաքիէ Մոսկուս :

Յամհնայն դէպս, Խորհ. Միութիւն
շատ շուտով կը հասկնայ, թէ Չինաստան
որո՞նք հետ 7.200 քիլոմէթր երկարութեամբ
Քեմեր սահմանային հասարակաց դիմ մը
ունի, արդիւնէն կը հանդիսանայ իբր «սախտ
կան» ակնկալութիւններուն:

Մտնելով էժն, խնդրելով Մոսկովա, երբ
 էլ ձորը ելլի ցարգապետի կողմի հաստա-
 տե այդ գյուղաքաղաքի չհարգողների
 դեմ: Գաղտնիքով էլ մնայ ցարգապետ: Մո-
 կովա ոչ միայն կ'ուզէ ցարգապետի շինա-
 տե, այլև, որ Տաղուրի թիկնը հաստա-
 տե կ'առնի Մեխկինի ցարգապետի ցարգող
 իրենց, Արեւիկեի ու Նարգապետի շինա-
 տեի մեջևեջի միջոց: Զի՛հ, որ այն ժամը
 որ Տաղուրի թիկը կ'ընայ լուսավորվել Սա-
 րգապետի ու Մեխկինի թառամբը ու
 բոլը ճի՛հ հաստապետի ու ճարտի ուշիկի
 մեջ միայ: Արքայը, Մարգապետի չեղու-
 չի՛ք: Թառնողներն ու Մալիկներն մի՛կն.
 առաքաղաքական առաջնախաղը զիջե իր
 զրամ: Ճարտի ինքնավարներն երկու
 իրերը՛ր էլ անոր անսրբաբեկ փախու-
 լիկին 90 տոկոսը այդ ուշիկի կ'ուզայ
 հոխուր:

Նեկայիս Մոսկովա իր կշիռը կը հաս-
տատնէ Վերթնամի, Լաուր եւ Քամպուզ
փայշ: Սակայն չուզիք ամիստուս ներկա
յուրիւն գտանայ: Կաշկարիք միջնամուր
չըլլալ, -անշուշտ ցայտուն կերպով-, շըր-
ջաօտիքի ներքին շարքերուն: Այնպիսի
վիճակի մասունքի, տըր իր միջնամուրի
նը պարտադիր հանգամանք տաճայ: Մոս-
կովա աչո դեմենի փայշ չի մոռնալ Սկե-
րիկայիներուն գործած սխալները:

Մարտիկները, որ մասն նկատվել է՝ Օրեն
կան, երբ Փեկեր 1979 Փետրվարին
գրասենք է կոչել առաջ Զանգի, Մովսես
գրքանակի համարժեցությունները չե
ղիմիկ: Պարզորեն ինքնակենտրոն չե
ստացվել որ պատվակ: Ո՛ր ձեռն չափակ
մեղավ որ րանցիկ Փեկերի չափ: Գարե
կ է նկատվող տուժել Նաև Մովսեսի որ
րապատ զգրվել, երբ արկել էր հարկա
րակ կուտակելի Վիկտորի արտակա
ն որ Բազմազգ լայն էր այդ երկրի գրա
նուկ Զանգի որպես: Իրարից 1980 Փետ
րվարի է, - Փամ Փեկեր Մովսեսի
ղուհիկ աղանդիկ եղե, - որ Մովսես
պատասխանել էր հարկեր չեկն Մովսես
Բազմազգ ժողովրդական հանրապետու
թեան խորհրդարանի հանրապետ:

Այլ հեռագիր կէտ մը: 1978 Մայիսի 1 Մոսկուի հրապարակ Վիկթորիին անդամագրութիւն Բոժնեւսկի: Ապա նորից անգամ նոր խոյնքերի քարտիւղներու և համադրմանցիկներու պայմանագրերին կը կնքէ Վիկթորին հետ: Նորից կը խոստովանի ընկ լատեր և Բամպոտին հետ: Գը հետո, ուրիշ, Վիկ Մոսկուի կը ձգտի գիր տարաձայն և, մասնաւոր, միջամտութեան պարտաւորութիւններ չունենալ այս կողմիցին հետ: Իրեմէն որդաւ արտէ լու. քաղաքականութեան կը հետեւի տու. լու. ջրօգտակիրն ուղղութեամբ:

8. 11. 0

ቅርንጫፍ

ՈՒՍՇԻՆԿԹՐՆԻ մէջ, Հ.Յ.Դ.Ի կեղքոնական կոմիտէին պատուիրակութիւն մը հանդիպում ունեցած է Լիբանանի նախագահ Ա. ձէմայէի հետ :

2. 8. Դաշնակցության պատուիրակության անդամները բարձր դարձառու մտադիմելի ինքն խաղաղաբանի յայտնած է թէ Սկե-Բիկհայտնության լայն դանդաղածները համակարգով կը դիմադրեն Լիբանանի անկախութեան եւ հողային ամբողջականութեան համար թխտաւոր շանթերը, եւ կը խոստանան զօրակից կանգնիլ այն աշխատանքներուն որոնք պիտի նպաստէին Լիբանանի վերականգնումին:

Կախարդող պարզեցի իր կառավարող-
ների կեցածքը մայր աստծո՝ ու երբ-
վազեց՝ «Ընթե՛ հիմախախ առաջնորդը՝
կարգին է տառը ուրեք հեռացրել, ու թու-
նկախակախեց՛ իր արհեստակերտին։ Ո՛ր-
տառը ուրեք հեռացրել, հեղեղին զի-
մարեկան փառալույսիմուն կախարդ
հեղեղ արե՛ր կառարդ, ուրեմն երեսը՝
հեղափոխեց՛ ինչ չամախարդողը ժու-
ղապետական արհեստի ուսուխ պաշտ-
ութումը, ընդ որ ժուռնա՛ն, սղեղնախա-
ղարդ ըլլալը։ Այս քաղաքակրթի իրեն
զեղծեց՝ շարքերին, քաղաքային խառաքող
իր արեղից արեղին՝ պատուով նախ-
հախարդեց՛ իր քաղաքին։

ՀԵԼԻՊՈՂԻՍՈՅ (Գահրեբ) Նուպարեան
վարժարանի ողբացեալ անօրէն Արամ
Մովսէսեանի տեղ նոր անօրէն նշանակ-
ած է Գաղաթական Ժողովի նախկին ա-
տենայալէտ, Թեմական Ժողովի անդամ եւ
Ուսումնական Խորհուրդի արժմուս ատե-
նուպետ Վահան Զէյնեան:

[illegible]

ԹՈՐՈՆԹՈՅԻ Համազգային Հայ Մշակութային Միության երգչախումբի տարեկան Համերգը տեղի ունեցավ Յուլիս 15-ին, հովանավորությամբ՝ Գարեգին Բ. Կաթողիկոսին: Երգչախումբը կը ղեկավարէր Եսէկ Յովսէփեան, որ 35 տարեկան է:

Ս. ԹԱԴԷԻ ՎԱՆՔԻ
ՈՒԽՏԱԳՆԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Ինչպէս ամէն տարեւ, այս անգամ եւս
Թաղէս Առաքեալի եւ Աստուծոյ Կոյսի
սոսնախորժեան օրը Հայ Հաւատացեալ-
ներ Համախմբուած են Ս. Թաղէի վան-
քը :

Պատմական այս վանքը, որ իր զանազան
Իրանի Ասորգադատական նահանգին Ասորգա
գադատին մէջ, կառուցուած է Թաւրիս
առաքելային նահատակման վայրը. տա-
ճարին ձախ կողմի խրճախին ներքեւ կը
գտնուի անոր շիրիմը: Սուրբ Հէ կա-
ռուցման Թաւրիսը, կենթադրուի որ
Հիմնուած է 2. - Թ. դարերին:

Յուլի 16, Շարաքի տառաօտ, Վանքի
տաճանի մէջ հրաժեշտի պատարագ կա-
տարուած է Քիւհաւն թիկի տապանը:
Արտակ Արք: Մանուկեանի նախագահու-
թեամբ: Սրբազանք իր քաղցրին մէջ անդ-
բույսանալով հայկ. վարժարաններու
հարցերուն, բաժն է: Քրանահայերը
կար տարներ է որ ապրուն են իրան
կարայրներ կողքին եւ կատարեն են ի-
րենց կրօնական արարողութիւնները:

Այս տարի ուխտադնացութեան մասնակցած են 13.320 հոգի, ինչ որ աննախընթաց թիւ մըն է. վերջին տարիներուն թաղային հեղհեղէտ աւելցած է ուխտաւորներու թիւը, այսպէս՝ 1979-ին՝ 543, 1980-ին՝ 1178, 1981-ին՝ 1893, 1982-ին՝ 6017 հոգի այցելած են մանրը:

Այս տարի Ս. Թադէի վանքին մէջ կա-
տարուած են 93 մկրտութիւններ:

Սխտապաշտոյութիւնը աւարտած է առօրեայ ունէ մէջուզեցիւ, սակայն մեկնուելու համար պատահած է ցաւալի արկած մը։ Յունիս 17-է առաւօտեան Նոր Զուլպայէէ վրէժե եկած Միլրուսեանն եւ Պոցոնեանը բնաւորական վերաբերմամբ ճամբուն վրայ վրջե ճամբորդներէն Հինգը մահացած են։ Գնացողաթիւ արկածի մը զոգ պայքած են անմիջապէս, իսկ մէկը փոխադրուած է Հուանդանոց։

ներքու ծառայութիւնն քերած էր հայ երգի
բեմին :

Յայտագիրը բաղկացած էր Կոմիտասի, Կանաչեանի, Ալեմչանի, Ալթոնեանի, Կարա-Մարգարյի, Արաճ Թովհաննիսեանի, Կարա-Սեփակյանի և Կարա-Սեփակյանի:

Երբզահնդէսին աւարտին՝ Կաթողիկոսը իր գնահատանքի եւ շնորհակալութեան խօսք ուղղեց երզնաստմբի անդաման - դամուէիներուն եւ անոր զեկալարին . ան ըսաւ .- «Հայ երզն հայրենիքն է մեր ըս :

Ֆիլիսթեյ կենտրոնի մէջ, եւ հայրենիքը մեր հոգիներուէն մէջ չալկած, միջոցները զգած մեր ատորեն կենտրոնի մէջ»:

Իր խօսքերէն ետը Գարեգին Բ. Ս. Մկա-
րտչ Սաշտոցի չընդունով պարզեւատրեց
խորձալար Է. Յովհաննէսեանը, որպէս
մարմատաբուժիկն անոր 35 տարիներու ծա-
ծալութեան:

[illegible]

այլ կողմից դաշնագրի օրերում 100.000

չորի իսկ չէր մնացած... : «Հայկական
 հարցը լինելու համար պէտք է քննարկ
 լինէր չորս ըստի էր Սյան Փաշա
 անպատճիւր Արարիչ Հայտին : Այն թե
 լարեալը երկուստեք թուրքերը իրա
 վարապետի Ա. Ալիարազմարտին ներ
 լայնորէ աղտիկի օգուտն էր : Անշուհ
 տեւ Արեւմտահայաստանը ընկի ժող
 լարի պարզութեամբ, քանի մը ամառ
 ի վերածուած իր սոսկ աշխարհադրս
 իսկ անտիկի մը :

(1) Երիմեան Հայրիկ 1869-էն 1875 թրահայութեան պատրիարքի պաշտօնի վրէժ: Իր պատրիարքութեան շրջանի ժամանակ զարգացուցաւ իր հոգեւորականութիւնը:

(2) Թուրքիերեն բառ մը կը գործածուի «մեռած» կամ «կապկածելի» մէկ յայնմբու համար :

(3) Յետագային, Նարայէ Արժեպիսկոս քան զիջիք մը ռստիկանատուն կը հրաւիրուի եւ տուն վերադարձին կը մեռնի : Նարայէի հրամանաւ սուրբին Բոյն խառնած է եղբի :

(4) Տե՛ս մեր ուսումնասիրությունը
Relations Internationales, No. 31 (1982)

ԵՐՈՒԻԱՆ
ԱՄԻՐԱՅԻՆ
ԱՂՋԻԿՐ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

УБРАДОВАУ ВЕР
Р.

Ինչի՞նչ հանով այնքան շուտաբանաւ ե
տառն ապրանքահան հրաւերէ ինչ ապրանք
դը քը քաղաքի որ ինչն այդ ապրանքը երե
ն ինչի՞նչ անոր կարծիքը անտեղի
դիւր. ինչի՞նչ եմքորդի անոր պարտ
նայանք ինչ, զմեզի զմեզման ժայռ չա
նայանք անկերն փոփոխութիւն, մօր լը
նայանք յայտնաբերութիւն, բոլոր
նայանք ընտանեացիներ այդ չա
նայանք, որ ինչ ինչ ապրանք կանգնեց ժայռ
նայանք քաղաքի շողորդներ ինչ բանա
նայանք, քա ինչն հնչանալ կենցաղի ե
նայանք քա ինչն ինչ աստաղագիտութիւն

ԽՈՐԷՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

«Եկեմքի մէջ ինչ որ կ'արժէ այն չէ ինչ որ անմիճ, այլ այն ինչ որ եւս անմիճէն՝ մի կամեալէ քի սարժե՛ք - զարթ գ միայն ան՝ երէ էրեմէ՛ քաջաշուի՛ննման անմիճ անմիճումը՝ չեն, քայլ ինչ որ են, ուրիշ գիտարեան վեր կամ մեծ տարա - դարեանը, գայն էւս մեծ Աստուծո՛ւն ի իրենց ժողովարդին, եւ չնայ ակնի մեծ ընծայաւ՝ Բան առանց անկնայութեան ըն - ծայաւ մը»:

ԳԱՐԵԳՐԻ ԿԵՍՍՆԱՆ
(Այսօր ԳԱՐԵԳՐԻ Բ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
ՄԵՆԻ ՏԱՆԷ ԿԻՆԻՈՅ)

Ամբիխան, «ՀԱՄԱԻ», 1965,
Մայիս-Յուլի, էջ 309

Արարեալ
Մարդ Կա՛նք կեանքի փորձառութիւնը
ցոյց կու տայ քիմքեղեղ ճշմարտու -
թեան յայնի տակ որ ընկալելիս արեւ
դատեղորէ պատկանելի է գիտական ճի -
շտող կամ առանկ պաշտօնող աշուշան ու -
րարածներին ճամբար իրենց պատճառ օ -
րերուն չամպիւղը կորեկէ է դիտանկ
այն ընծայարարութեան չամպ, ինչ տա -
րուիթեամբ որ անտէր իրենց ինքնական, ար -
արդական եւ ժառանգական կարգուր -
թեանինը է իրենց պարտքին Աստուծո՛ւն
ի իրենց Ժողովարդին:

Դիւրին եւ հաւանիկ կերպով արարար -
արուն տեսնակները՝ ապրող ժամ մեղ -
մէ՛ք անդադր ճեղադր անհասկանալի, եւ
ժամանակը աղայալ եւ կեղեկական
բարձրագոյն պայտաններուն ներքեւ ան -
ձերուն նկատմամբ, երբեմն ճշմարտագոյն
չեն արտայայտեն որք ընծայեան են -
թական այդ զիպովարարներուն տարբեր
աշխատանքներն եւ գոյացութեանց պարտքն
որք: Տարբեր են անճարակաւ, մինչեւ իսկ
գանձ որ սերունդներն փորձառութեան,
ուրիշ գիտանալուն ճամբար անտէր արու -
նաւոր եւ դիտանկի ծառայութիւնները:
Իրենց ժամանակներուն ճամբար չնաւ -
կերպուն աղայալ-կեղեկական զիպեր
հանդիպողը Մեղարդ Փայտկաններն (1802 -
1808), Մկրտիչ Արքեման Շալիթի (1806 -
1907), Կեանքի Շալոյց Քիմի Առաջ -
նորը՝ Տրդատ Եղա. Փայտան (1850-1923)
եւ Նաւասակ Ռուսիեան (1819-1873),
լիւելու ճամբար միայն քանի որ օրինակ -
ներ, ապա ընծայեմք ճայ պղտորող
մարդիկ կոմի՛ք նոր գիտանալութեան ար -
ժանանակ եւ ճայ Ժողովարդի երախտա -
յիտանութեան պատուանդանին բարձրա -
ւան են:

Հայաստանեայց Առաքելական Մարջ Ե.

կեղեցող ընծայարարէն եւ ժառանգար -
ար Քիմի Տանի Կիլիկոյ Ս. Արքեմի
տարբերուն շնորհալի փառակալ եւ ար -
դիւնաւոր զործունէակներն արժանապաշտ
միարաններէն մին հանդիպաւա Նաե. Ե -
րան. Խորէն Ա. Կաթողիկոս Բարդեանը,
որ հետեղով մեղ Եկեղեցոյ եւ մեր աղ -
բի Ժողովարդին անմունէր ծառայա -
թեամբ Զանժի մեծ գիշերեան, անտէր
ըլլան կեղեկական թէ աշխարհական, յա -
կան տրեւս ու պաշտան Մարջ Եկեղե -
ց մեծ անունին ու Կարկի եւ պայմանիկ
Մեղեղից զարուիթեան հոգեւոր եւ ճիւ -
ղութեան կեանքից փառ ցնացող Կիլիկոյ Ս.
Արքեմի անունին ու անտէր՝ յայտ մեր
Ժողովարդին:

Մարդ Կա՛նքի մը յետման ըլլալու ճամբար
որ կեանքի տակաւ բարձրացող պատա -
ռանաւորութիւններն թիւին եւ անտէր
ճամբարապատեան տանձման փառակալ
եւ փայտական պարտանաւորութիւններն,
կոմի՛ք ընդգծել որ 1937-1942 տարեկե -
րուն Ս. Արքեմի ներքի եր կուրի փառա -
նի կը զարթ պայտան պաշտաններուն, 1942-1947ին
կը ժամէ ձեկերի Շալոյց Քիմի Առաջնորդ
անտէր Փառանդալից պաշտանը, այսպ Ս.
Արքեմ վերադառնալով Դրան Երկրորդական
պաշտանին, զոր կը փարէ մինչեւ 1951 թե -
ւականի Դեկտեմբեր 25-ը, երբ Լիւրանի
Շալոյց Քիմի Աղայալից Գաւառական Ժող -
ովի կողմէ՛ք կը կուրի նոր Քիմի Առաջ -
նորական պաշտանին, զոր կը փարէ մեծ
ձեռնհասութեամբ, արժանապաշտ ՇԻՄԱ
ՐԱՍ պատանաւորին 1963-1983 տարեկե -
րուն Տ. Խորէն Ա՛հարաթեան ճամբար
Կիլիկոյ Ս. Արքեմի արարչականան ճի -
ւերաւան թիւանդանից հանդիպալութեան Մեղ -
արդական կերպարաւոր արժանապաշտ իր
անքան տիպի անտէր Շնորհապաշտին,
Աղայալեաններն եւ Աղայալեաններն
զիպով ու փառանքով ճարտան Կիլիկոյ Ս.
Արքեմի պատանութեան էջերուն փայլ:

Սր պաշտանաւորութեան թիւներն Ժող -
ովարդին լիւրջութեան մէջ եւս յայտ ան -
տեսող արդի մայր եր անտէր, որպէս
Շնորհարար, Բարձրաբարձի, Ընկերակի ծա -
ռանքաւոր զանգեղեղի, ճայ կերպական
Քի հոգեւոր ճամբարապատեաններն քայ -
մաշույնին եւ ժամանակ մեր Ժողովարդ
իցի փայլին ու փառանքով օտար Ժող -
ովարդերուն ձեռնհասեղուն աշխատան -
քին տեսնակներն: Առաջնորդական իր պա -
տանաւորութեան անքան բարձրացող իր
պաշտանին տարբեր: Եւս յարցովութեանը
կարգործեալ Նաե. Երան Ք. Զարէն Ք.
Կաթողիկոսի Լիւրջար Գառուրակի եւ ու -
րա Տեղապահութեան պաշտանները, Ս.

Արքեմի հոգեւոր եւ փայտական ծառայու -
թեան գաղտնի ընդարձակումով եւ մեր
Ժողովարդի բարձրակի Կարկիներու ա -
յաւնալումով:

Առաժնեական մեր Արքեմի Անթիխան
ճամբարակից կուր, ան հանդիպալար
Առաքին Հայրապետ, որ իր Կաթողիկո -
սական պաշտանաւորութեան տարբերներ
յաւնաժամանակեց միայն Կիլիկոյ Արքե -
մին նեղ ասճամաններուն մէջ, այլ Հայա -
պետական իր բարձրակի աշխարհիւննե -
րը շնորհեց Լիւրանի, Սուրբի, եւ Կրկ -
արք մեր թիւներու շարքին, Նաե. Երանի,
Միլադայ Նաճանդեան, Քաւէթի եւ Յու -
նատատեան թիւներուն, անտէր տանելով
միջիկարկութիւն եւ ոչևերութիւն, աս -
տար հանդիպալարով Հայ գաղութներու
աշխարհապանման ճամբար տարած աշ -
խարհապաններն արդիւնաւորական եւ թե -
մական կեանքի կարճակարգման: Ոչ մի -
այն իր թիւնական աշխարհիւններուն ա -
նթիւ, այլ Նաե. ոչ թիւնական աշխարհ -
կան եւ կեղեկական բարձրապատեան ան -
նաւորութեան ժամ Կիլիկոյ Ս. Արքե -
մին առաքելական եւ կրթարդական -
րան բարձրեց հանդիպալար, ակնի ճա -
մէն իրաւիկ զարձակով օտարներն մեր
Ժողովարդի եւ Շալոյց Եկեղեցոյ ձգտում
ներուն եւ առաջարկած նպատակներուն:

Սր գտած յայն Ժողովարդականութիւնը
իր ճամբարական յաւաքին արարեղար
իր անթիւք աշխարհական եւ անտարակի
նաւորակն, որովհետեւ ան իր կեանքին
սիրտուրդը քրտն էր այն կրթարդակի
թէ «Չնայ ակնի մեծ ընծայաւ՝ Բան ու -
նակն անկնայութեան ընծայաւ՝ մը»: Կա -
թողիկոսական անէկէ տաղանդայի օր -
րան եւ անտէր յարձգող տարբերներ,
ան միշտ անտէր իր խոհէ՛ք ճարին, ինչ -
պէս ինչ իսկ կը սիրեր յայտարարել եւ
իր ճարին եւ որ զինք պահեց անեղ ու
զինք եր փայլ, ան ժողովարդական շա -
ղեկեղայն եւ Հայ Ժողովարդի շալոյց
մարդող փառանքութիւններն եւ անմասն
կան ոչ յանձնարարելի հաշիւներէն:

Յուրաքանչեւ եր փառանքով ակնի վերեւ
ուրան մեծանուն չէմքերն գործունէ ու
թիւնան ճեմ, Իրանապոլ մեծանուն ժառ -
անքական եւ ժամկարծ Սուրբող Ս. -
ղայալեան իր ծառայութիւնը ժառույց
զարգացող բանովին եւ սերունդներն դա -
նաւորակեղ Նոր Զուգարի եւ Կալիֆա -
լի մէջ, Միքիեան Շալոյցի՛ք յայտարար
արարեղար զարգալար այս անտէր՝ արարեղար
Հայ օղիկ արքեմիական նպատակ հա -
յաւաքական եւ Շարքին մէջ, որ ճիւղան
պատկանելի եւ ճարտարական կերպով,
Տրդատ Եղա. Փայտեան՝ Շալալար քար -
ան Նաւարդի Ս. Կարաթիւրի փայլեց ձե -
մարանին հիմնաւոր, որ շալոյց մէջ քար
յայտ եւ յար շալոյցին կը թիւնէ եւ ժառա -
կայ չրքանակներն: Շնորհապաշտ, իսկ
Նաճանդեան Ռուսիական ճամբարական Աղբ.
Առաժնեականութեան հիմնադիրներն են
եւ Փարթիկ Քէ Գ. Պոլոյց մէջ լուսարու -
նաւորին տառնորդներէն մին կուրեւ
ցաւ:

(Միանգալը յարգողով)

ՀԱՅ ԱՐԻՆԵՐԸ

ՀԱՄԱՇԵՍԱՐՀԱՅՈՅԻՆ

ԺՈՂՈՂԻՆ

Գառնատաշի ձեմարդին վերաբեր, եւ
Հնուար եւ մերձար Երկրները կան
10-000 սիւստանները ձեկին միջապալար
կարդարութեան ծառան աշ քանակեմ
եւ վերադարձան իրենց կրկինները: Հայ
արկներն ալ քաղաքիկ ժամանակներէն մը
վերջ վերադարձան Փարթի, Լիւն եւ չրք -
աններ: Միլադայի ճամբարից ար
սիւստ Եր Տրդարեան, Տիքիթի մը
քաղաք Եր - շար օրտան ընդգծեց զա -
ղեկա ժողովարդին սիւստանութեան ք -
ար ճարեղարք եւ ժամանակ իր զմէկը
գաղին կարդարութեան գործանակ մ. -
ջնջեղով: Բոլոր յանձնարարները, եր
կուտակական գործունէութեան, օգտաւոր
ութիւն ճամբարին, ըմբարկելի գործ -
նէութեան ժամանակութեան, օժանդակ
ինքն կրկնակի ձեռնարկներին) երկ -
րորէն փննջին այս շարքեր եւ պա -
րտական ժամանակութեան յայտ քի -
գիր մը:

Համառոտով միջնորդար ինչպէս Եր
քան ինչը ճայ համակարգիւն Եր, Տ. Եր
կիրթել 650 պարտարարները, Տ. Եր
քան ինչը բարձրակարգ ճայ տարիկ
Տ. Եր գործանակաւ ցոյց տան իրենց
գիտակցութիւնը եւ ժամանակը պատա -
ռանաւորութեան զգայունութիւնը:

Շնորհապաշտին են ճայ արկներն պա -
տարկները, օրտէր միշտ ներկայ զոր
Հաւաքութիւնը մէջ ժամանակներն քա -
մեւ երկն պատարաններն եւ քերք ճայ
եր աստարկներն օրտէր քերքանակին
Եղան Նաե. պատարան, ընդունակութեան
ներ եւ բանկարկի կրթեմք, բարձր ալ
չաւ ալ կարգեղանութեան:

Կատարեղան իր ընդունակներն մը
Յաղապար կոմիտէին մէջ: Լաւոր խոյի
կը միայն ընդ: քարտարեւ, եւ կո -
միտէի նախապան եւ երազող մեր քա -
րկան աղբի: Միլադէ, Դանիալեան:

Շնորհապաշտին ուղեղներն կան մի
Նաե. ինքնաշնչ եւ ինքնաշնչ, օրտէր
նախապար անմարդ ներկայ եւ քա -
լաւ զեղեկիկ խառնարաններն մը:

Ներկայիս սիւստանային զարմուր Իր
չաւ կարեւոր մէջ ժառը՝ երկրաշարժ
ան շարժանութեան, 16 միլիոն անգը -
նեղով, իր տեղը ունի հանդիպարներն
այս քարտ քարտաներն յանձնարար
ներն կամ ժամանակներն մէջ:

Գաղով մեկի, Հայերուն, շնորհք մէ
55 տարեան յարաւան: Ժամանակներն
կը պահեմ ճայ կարեւոր տեղը ըմբար -
կով օժանդակներն սիւստանային քար
ժառը յաւակնութեան:

Երախտարարուն Եր Գէլարմարուն

ՄՈՐԱՑՈՒՄԸ ԷՃՆԵՐ

Ուրիշ Մարդանի նն

ԳՈՐԴԳԷՆ ՄԱՀԱՐԻ

ՄԱՐԴԱՆԻՆ ԵՄԵՐԱՆԻ ՄՈՏ,

ԿԱՐ ՄԱՐԴ ՄԱՐԻ ...

Մարջ տարին Երեղէ չ հանդիպելի
քայց ա՛տ հանդիպելիցն Մարեանն ու Մա -
րդիկանը:

Փեռ Մարդանայան իս խառնող Եր Մա -
րեան ժամին մեծ հնչալումն ունի:

- Նա քեզ անկական կը նկարեի, - ա -
սացի եւ:

- Իրա՞ն, - ուրախացաւ նա, - ինձի հա -
մար մեծ կը նկարեիր թիւն:

Եւ ան նաեւ եւ զգէ՛ք վարպետը վր -
ձիկն փայտակի զգէ՛ք:

Միտան է, կուտակող ներկայ եղողներին
Հնա, չղիտան ընդ: արքունի, լիւրանակ,
մի քան եւ լիւրան ու նորից փայտով ամ -
րալը զգէ՛քով:

Պատկերներն եւ քաղաւ Կիլիկոյի մ -
սին:

- Եւ ինչպիսի մեր Քիլիկերն մէկը,
մինչեւ փայլ ծառայալ: Լու չէր, Հասու -
րեան, շալոյց, շալոյց Եր հաւաքակ: Եւ շալո
փոքի՛ք հարաբարութեան ունեւոր այս -
տեղ, Քիմի մը Նաե. Հնա պիտի չարա -
ւան, - անտիկ նկար մը, որ աշխար -
հի քարէ կը նկարեմք անցին: Այս արձեւ -
անտեղի ալ նկարին մէջ պիտի զննէ, Այ -
ժառան ու Քիլիկ ու, ամբողջ Հայաստանն
եւ իր լու, օրտէր ժողովի:

Իսկ Մարեան տառապում է
Փա զիպի նոր զգէ՛ք արտաշայտու -
թիւնը, ասուն է լու մեծ ծախով,
փիտեւ է անէր քան, անէր, Կի -
մի է տեւ, անտար Եր:

- Երեւոյն քա իրկելի: Վիկտոր Հա -
մարեան մեծ մայր է: Ամբողջ ալ -
խաթը իրենց կը ճան ձեկն մէջ Վիկ -
տար Համարեաննայն ալ պիտի երկուս,
Բիւրապար, ու...:

Պարա՞ր, ու...

Նալովի իր աշխատանքին, Մարեան
տառն է:

- Այս Դարեան (նկարի ե քայց տալիս)
կանգնել է իմ եւ Մարեանին մէջ: Միշտ
անդամ եւ այս մարդուց պիտի գաւել եւ
գրեւ քերթ իմական Մարջեանը, որ
մեզ չնկարեցի:

Նախապիտ անգնիկ շալոյց հնչում էր ըն -
րաւաշարդը Մուշեց Աղայալեանի հոգը ճա -
յը... եւ երգում էր Ժողովարդական երգիչ:

Զրտու է Կոմիտար: Անէն անդամ Եր
սիւստան է մը նոր երգ, Ռիքիմ Մարջեանը
եր երկու շալո է տալիս անգնիկ, կիկը -
ւում է, անտ փորձանքներն եւ օրտուրն է
երկի տակով Հնա: Կա աղաւան եւ երա -
մբարեաններ: Յաճախ ան մեղանքներն
զգամ է պատան: Երեւն է ընդադարա -
տուելալ ճամբար արարաւորութեան
հնչեմներով եւ երկը չէ պիտուում:

Չօ - ինքովի, Կի -

Նորի - ինքի, ինքի, ինքի, ինքի, ին -
քի, Կի -

ԺԱՄԱՆԱԿԻ ՆԻ ՎՈՐՈՋԻՆ ՄԱՐԻՆ:

ԳԻՒՐԸ

- Որքան ժամանակ է, որ Նաւան Եր -
երկու ժամ: Միայն ճայ քան: Այս ժամ -
նէր Կոմիտարով չեն շարքի:

- Բորդ մը կը նստի, մէջ շալոյցալ ալ
անգնիկ քան մի քան, Եր քարեր կ'աշ -
խարհի Ռեքան այլ շալաբար օրտուրի, ժա -
մաշույնի մէջ չէ անտիկ: Այդ՝ Վիկտոր
Համարեաններն քան միջին-միջինի
մէջ է: Տառ քարանդակներն են: Միշտ
քարանդակներն են Կիլիկոյի զարմարն:
Կիլիկոյ եւ նկարիչը, աշխուր է կոմպոզի -
տորը:

- Մարուր զգէ՛ք խառնակի է, մար -
դան կը խառնարդ պարանկարիչը պէտք
է տեսնի մարդուն ներքին եւ ոչ գրեթէ քոյ -
նը:

ՏՆՈՐՈՒՆԻ

Յուսով կը տեղեկանանք թէ, Օգոստոսի 1-ին, յետ անոցոր հիւանդութեան, Փարիզի Գոշէն հիւանդանոցը կը մահկանացուն կրնա՞նք:

ՏԻԿԻՆ ԱՐԱՔՍԻ Ե. ԵԱՐՈՒՅԻՆԻՆԵԱՆ Քաղաքէն կը կատարուի Ռուսթի, Հաւաքուի Ռուսթի, Օգոստոսի 5, Ժամը 10-ին, Գոշէն հիւանդանոցը ամփոփարարը, ուր կը կատարուի հիւանդանոցի արարողութիւնը և մարմինը կը փոխադրուի Պանթէօն-Փարիզի գերեզմանատունը, Ժամը 11-ին:

Ներկայիս ընդունելի որդէն մահադը:

×

Այս տիւրու տաթիւ, Օր. Եւս Մկրտիչեան 1000 Ժ. կը նուիրէ Վատանէի:

Այսին Տիկին Սիմոն Արարի և զաւակը Թոմաս, Այսին Տիկին Հայկուն Արարի, Տէր և Տիկին Միհրան Տէրաբեան, Տէր և Տիկին Գարեգին ձկնաբէրեան և զաւակները և ընտանեկան պարագաները ցատկ կը ծանուցանեն իրենց ամուսնունք, հօր, զաւակին, եղբոր և աղջկանին:

ՍԻՄՈՆ ԱՅՈՐԾԻ

յանկարծական մահը, որ պատահեցաւ Յուլիոս 30-ին, 53 տարեկանին:

Եղբորդարարութիւնը կը կատարուի, Ռուսթի, Օգոստոսի 5, Ժամը 14-ին, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցին, ուրիշ մարմինը կը փոխադրուի Անիկոտ նոր (Գաթրուի) գերեզմանատունը:

Մահադը շատազգոյններն կը խնդրուի ներկայիս իրենց այդ նկատել:

ՓՈԽԱՆ ԾԱՆԿԵՊԱՆԿԻ

ՄԱՐՍԻՅՈՒ. Ե. Յակոբ Միմանեանի մահ. ան տաթիւ, Տէր և Տիկին Տիգրան Աս-յանեան կը նուիրեն 100 Ժ. Վատանէի քարտաւանդան:

ՇՆՈՐԱՎԱՆԻՔ

Իսիկ Ս. Մարիամ Աստուածածին եկեղեցւոյ հոգարարութիւնը շնորհակալու. Բեմաք տապան է. Տիկին Զարուհի Պարսեանի մահուան առթիւ: Այսին Տիկին Մարի Գարուհիանէ, Պ. Գ. Քաղաքի և Կրեմէն Քաղաքի և ընտանեկան պարագաներին 1500 Ժ. Ինչպէս նաեւ 300 Ժ. Գարուհիանէ ընտանեկան:

Մարտիկի Հայ Մշակույթի Տան յանձնարարութիւնը կը քարեքար անդամներէն:

ՍՈՐԻՆԵ ԱՆԵՔՈՒՆԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Նիսի մէջ, Յուլիոս 31-ին և այս առթիւ, փոխան ծաղիկի 500 Ժ. կը նուիրէ Վատանէին:

Նույն տիւրու տաթիւ, Տէր և Տիկին Ժ. Բաբը Շապեան 100 Ժ. կը նուիրեն Վատանէին:

«ՅԱՊԱՆՔ»Ի ԲԱՐԳԱՆԱՅՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԿԵ ՆՈՒՐՆԵՆ

ԲՈՂՈՍՊ. Տէր և Տիկին Գեղամ Թոմասեան 300 Ժ.

ՆԻՍ. Պ. Կ. Սեմեքեան 100 Ժ., ՀՈՒԱՆՏԱ. Պ. Պիշաքեան 100 Ժ., ՇՈՒԿԻ. Պ. Շմառն Գալեան 100Ժ.

ԵՎԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՊԱՐԱՆՑԻԿ ԵՐԵՎԱՆԻ
Ի Պաշտոն
Տէրիկի Հայ Մշակույթի Տան
ՀՈԳՏԵՄԲԵՐ 1-ԻՆ

×

Փարիզի Հայ Մշակույթի Տան տարեկան
ՊԱՐԱՆԱՆԻՍՏ
Սեպտեմբեր 24-ին

×

ԱՆՏՈՐԱՅԻ
Ս. Մկրտիչ Կրեմէնեան տարեկան
ՃԱՏ. - ՊԱՐԱՆԱՆԻՍՏ
ՆՈՅԵՄԲԵՐ 19

×

Կապույտ Խաչ
Շըժ. Վարուհեան կազմակերպած
ՊԱՐԱՆԱՆԻՍՏ
ՀՈԳՏԵՄԲԵՐ 29-ԻՆ:

×

Հ. Բ. Ը. Միտեան տարեկան պարագանը
ՇԱՐԱՔ. ՀՈԳՏԵՄԲԵՐ 22
Մարիամեանութիւնները յետադաշին:

ԿԱՊՈՅՏ ԵԱԶԻ

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԻՍՏ

ՊԵՆՏՈՆԵՆԻ ՕՐԱՓՈՒՆՈՒԹԵԱՆ ԻՐ ԿԱՅԱՆԻՆ ՄԷՋ

ԿԻՐԱՆԻ, ՕԳՈՍՏՈՍ 14-ԻՆ
ԱՐԲՈՂԱՐ ՕՐԸ

Հանդիսի օր մը, ինչպէս ամէն տարի
ՃԱՆ. ՊԻՏԻՆ - ԳԵՂԱՐՈՒՆԵՍԱՊԱՆ ԲԱՅԻՆ

ԿՈՒԶՈՒՆ

Փլա մեքանիկ փրայ վարժ գործարարները: Արաճող գործ:

Ets. CALDIRAC
(M. MHRAN)

65, rue Meslay, 75003 Paris
Métro: Strasbourg - St. Denis

Château de SEDIÈRES (Corrèze)

EXPOSITION
CARZOU

Juillet - Août 1983

Tél. (55) 27.82.40

FETE CHAMPÊTRE

DU HOME ARMÉNIEN
DE SAINT RAPHAËL
LE 15 AOUT

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԻՍՏ

«ՀՈՒՄ ԱՐՄԵՆԻՆԻ ՄԷՋ»

Ի նպատակ Հայ Ազգաստանում Ընկերակցութեան քարեքարեան նը. պատանկերուն, ՕԳՈՍՏՈՍ 15, Այն Ռաֆայէլի մէջ (107, Այլիկի տիւր Մատենայ Լիթի), Ժամը 12-էն 22:

Ս. Աստուածածնայ վերափոխման տօնին առթիւ հանդիսարար պատարագ կը մատուցուի Ժամը 10-ին և խաղաղարարութիւն կը կատարուի Տարսի Մ. Վրդ. ձերբեւանի կողմէ, Համ Արմէնիկի Ս. Յովհաննէս մատարան մէջ:

- Հալիական հալեր.
- Հանկի միջուրտ ՄԱՐԻՆԵՆ ԵՐԵՎԱՆԻ ՆԵՐԿԱՅՈՒՐԵԱՐ.
- Մեծ Յոյճար.
- Գեղարուեստական բաժին:

ARMENIE

Միառնունքի տոքի
քաղաքի ճամբարաւորութիւնը Էջմիածին

Trois voyages spéciaux
bénédiction de l'Huile sainte
à Etchmiadzine

Accompagné par : VAROUJAN SARKISSIAN
LEVON BAGHDASSARIAN, JACQUES CHELEKIAN

SEPTEMBRE 83

Du 16 au 29, du 17 au 30, du 22 au 30

Départs de Paris, Lyon, Marseille et Nice

nous vous rappellerons
les autres dates de voyage en Arménie

Du 13 au 26 Août
Du 13 au 26 Août
Du 23 Août au 05 Septembre
Du 03 au 16 Septembre

(Moscou-Erevan)
(Moscou-Erevan-Tbilissi-Leningrad)
(Moscou-Erevan)
(Moscou-Erevan)

RENSEIGNEMENTS & INSCRIPTIONS :

Levon BAGHDASSARIAN
SABERATOURS
31, rue d'Argenteuil
75001 PARIS
Tél. (1) 261 - 51 - 13

Varoujan SARKISSIAN
SEVAN VOYAGES
48, Cours de la Liberté
69003 LYON
Tél. (7) 860 - 13 - 86

Jacques CHELEKIAN
WASTEELS
87, La Canebière
13001 MARSEILLE
Tél. (91) 95 - 90 - 12

Licence d'Etat A 1037 — Membre SNAV et APS.

4.000 m² de mobiliers
présentés en ambiance

Meubles
Ghazarian

Z.I. Vitrolles tél. (42) 89.27.47
à 20km de Marseille:

“Բացառիկ զեղջ «Եւրոպայի» քաճակորդներն”

ԵՐԱՆԱԿԱՆՔ

Մարտի 1-ը՝ Տէր և Տիկին Գովհանէս Գովհանէս և զաւակները շնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոց որոնք անձամբ, հեռագրով, մամուլով, նամակով, հեռաձայնով, փոխան ծաղիկապահի եւ այլնորով յայտնեցին իրենց համակրութիւնը, իրենց մօր, գործակալի եւ մեծ մօր՝

ԵՊՐԱՔՈՒ ՄԱԼԱՆԻ
(ծննդ խորախման)

մահուան առթիւ:

Ի ՅԵՇԱՍԿ

Իր սիրելեալ զաւակն՝ վառ Գոյում, նկատի մահուան եւ տարեկցին առթիւ, Տիկին Արսենի Գոյումեան 250 ֆ. կը նուիրէ «Յառաջ» թարգմանման:

×

Տիկին Արսենի Գոյումեանի յիշատակին, Տիկին Արսենի Գոյումեան 100 ֆ. կը նուիրէ «Յառաջ»:

×

ՆՈՒՐ

Էջան փրօպանս - Տէր և Տիկին Արզըր Արսենեան իրենց ծնողաց ամուսնութեան 50ամեակին առթիւ 500 ֆ. կը նուիրեն «Յառաջ» թարգմանման:

Մարտի 1-ը՝ Տէր և Տիկին Խորէն, Վարդէի Գրիգորեան իրենց մեծ մօր մօր և բոլոր յիշատակին 300 ֆ. կը նուիրեն «Յառաջ» թարգմանման համար:

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԻՍԸ

ՊԵԼՃՈՐԹԷՆԻ ՕԴԱՓՈՒՐԹԵԱՆ ԻՐ ԿԱՅԱՆԻ ՄԷՋ

ԿԻՐԱՅԻ, ՕԳՈՍՏՈՍ 14ԻՆ
ԱՄԲՈՂՋ ՕՐԸ

Համեղի օր մը, ինչպէս ամէն տարի
ՀԱՆ - ՊԻՒՖԻ - ԳԵՂԱՐՈՒՆԵՍԱՊԱՆ ԲԱԺԻՆ

ՄՈՒՐԱՏ ԲԱՓԱՅԷԼՆԱՆ
UNION DES ANCIENS ELEVES

ՆԱԿԻԻ ԱՇԱԿԻՐՏԱՅ ՄՈՒՐԹԻՆ
MOORAT - RAPHAEL

organise

LE JUBILÉ

du Prof. Frédéric FEYDIT

Ancien titulaire de la chaire d'Arménien
à l'Ecole des langues et Civilisations Orientales

DIMANCHE 6 NOVEMBRE

à 15 heures

AU GRAND AMPHITHEATRE DE LA SORBONNE

UN PARADIS POUR VOS VACANCES

... A DEUX PAS D'ATHENES

1983 - HOLIDAYS IN EVIA - 1983

une semaine

à partir de

2700 F

(avion + séjour)

- PARIS / PARIS Transport aérien sur vol spécial (départ tous les samedis)
- Les transferts aéroport / Holidays In Evia / Aéroport
- Le séjour en Demi-Pension (petit déjeuner continental et dîner)

INSCRIPTIONS:

ANITA TACHDJIAN

ARPI BODURYAN

au 296 37 70

✱

POUR TOUT AUTRE RENSEIGNEMENT ET SEJOUR EN GRECE
DEMANDEZ NOTRE BROCHURE «LA GRECE A LA CARTE»
AUPRES DE: VOYAGES VACANCES AU SOLEIL
5, PLACE ANDRE MALRAUX
75001 PARIS
TEL. 296-37-70
Lic. 1539

ԿՈՒՋՈՒՆ

Փյա մեքենայի վրայ վարժ գործարարները, Ազատի գործ:

Ets. CALDIRAC

(M. MIHRAN)

65, rue Meslay, 75003 Paris
métro: Strasbourg - St. Denis

Château de SEDIERES (Corse)

EXPOSITION
CARZOU

Juillet - Août 1983

Tél. (55) 27.82.40

ԵԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Imprimé sur les Presses
du Journal «Haratch»
83, Rue d'Hauteville — 75010 Paris
Commission Paritaire: N° 55935

ՊԱՐԱՆՑԻԿ ԵՐԵՆՈՅԹ

ի նպատակ
Տէրին Հայ Մշակութի Տան
ՀՈԿՏՄԵՐԻ 1-ԻՆ

FETE CHAMPÊTRE DU HOME ARMÉNIEN DE SAINT RAPHAËL LE 15 AOUT

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԻՍ

«ՀՈՒ ԱՐՄԵՆԻԷՆ» ՄԷՋ

Ի նպատակ Հայ Ազգային Բնակչության թանկագին և պատկերաւոր, ՕԳՈՍՏՈՍ 15, Մէջ Ռաֆայէլի մէջ (107, Ալբիոսի տեղ Մոսկալ Լիթէ), մամը 12-էն 22:

Ս. Առաւելածայ վերափոխման տանի առթիւ հանդիսարար պատրաստ կը մատուցուի մամը 10-էն և խաղաղօրհնութիւնը կը կատարուի Տարօն Մ. Վրդ. ձերբանակի կողմէ, Համ Արմենիէն Ս. Գովհանէս մատուցան մէջ:

- Հայկական ճաշիկ:
- Հանգիստի ժամը ՄԱՐԹԵՆ ԵՐՈՒՆՑԻ ԵՐԵՆԻՔԱՐԻՍԻՄ:
- ՄԷՋ Ռաֆայէլ:
- Վերափոխման թանկ:

ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ «ՅԱՌԱՋ» ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ «ՅԱՌԱՋ»

ՀՅԱՐԱՐԸ ՄԻՍԵՔԵՆԵՆ

ՕՐԵՐ ԵՒ ԺԱՄԵՐ

1958 - զին 60 ֆ.

ԵՐԹՈՐԱՅԻ

ԲՈՒՐ ՄԸ ՏՈՍՍ

1963 - զին 35 ֆ.

ՀՅԱՆ ՀՅԱՆՈՐ

ԲԱՅ ՏՈՍՍԱՐԸ

1971 - զին 50 ֆ.

ԿՐԱԿԸ ԿՈՂԴԻՍ

1973 - զին 50 ֆ.

ՆԱՀԱՆԸԸ ԱՌԱՆՑ ԵՐԳԻ

Վերափոխման թիւ 1951 - զին 70 ֆ.

ԵՐԹԻԿ ԼՇԻՆԵՆԵՆ

ԱՆԿԱՊ ԷՋԵՐ

1979 - զին 50 ֆ.

ԻՆՇԻԿ ԹԵՂԵՂԵՆԵՆ

ՍՓԻՒՐԴԻ ՄԷՋ

1980 - զին 70 ֆ.

ԵՒ

«ՅԱՌԱՋ — 50»

Մոզկալայի «Յառաջ» թիւնակայ հաւաքածոն (1925 - 1975)

Իւ վկայարան

ԿՈՂԴԻՍ ԴԵՐԵՐԻ

1976 - զին 120 ֆ.

ԴԻՄԵԼ՝ «ՅԱՌԱՋ»

Բողոքարարի ծախք յաւելայ 10 ֆ.!

ՏՈՒՐՔ. 2. ԳԵՂԻԿԵԱՆ

ԹԻՐԵՒԵԼԻՉ ԱՅԹԱՍԱՆԻ ՄԱՐԿԵ

ՀԱՄԵՆԱԶԱՅԵՐԻ

X

Վարդի տի՛ն: Բիթիկներ լեռնով՝ աշպուհ կը հոշուի թաղաքը, Եփեսոս, (Բարսեղի՛ վարդի տի՛ն), ուր կը մտնեմ Մարտ 16-ին, դարձնա՛ն զոմերը, ձմրան ձմիրը ետևեմ ձայն: Բայց ի՛նչ տո՛ն, բայց ի՛նչ տո՛ն:

Երկրորդ տի՛ն Երբ մըն է այս զապ - զը, Միթիկի՛ն առաջինի՛ն Հարաւաթը, մարտն առիկներ, 50 ֆ. երկարած՝ լի - ձին եղերն էր ի վեր եւ 511 քառակուսի քմ - տարածութեամբ, ժառ չորս միլիոն բնակչութեամբ, արտադրանքներով միլիոն միլիոն: Ութ տարածական կառուցող կը կոչուէին Եփեսոսի՛ն արհար, որ տեղադրէր կը կոչուէ լույսի, Թաղմանի՛ն՝ օղակ շատ աշրջ՝ ճաղաշրջ, աւելի ճիշդ՝ արով, ճեմեռ. աղօղակը կերտարացեալ մէ Եփեսոսի՛ն առեւտրական թովաղակը Հարաւո՛ն ու կենդանութեամբ:

Լինին ընթերցող իմաց, ճրթիտի պէն զգիտ կրկնէր նետաւա՛յն այս կառուցողը, Եփեսոսի՛ն կրկնէր քերթը զաւարտական աշը հիմարկները զեղեղի՛ն է դիտէ զեղեղը, երբ, կարծեմ չարար ու մէկ զեղեղներու նորարարն պատմութեանց զգրք մը կը բացուի առեկը:

Հարար տարբ տառը՝ այստեղ, տաս - նետակ մը հիւսիսներ միայն կային՝ լի - ձնն նոր դարը ետեւ կրկններու նման: Այսոր՝ աշխարհ մը կը ամպամբը շօշափուկներով, իրենէ զարգող՝ չորրորդը աշխարհի մեծարանք թաղաքներու դասաւորման մէջ, իսկ երրորդը՝ Միացեալ Նա - հանքներու մէջ:

Հարար տարբ տառը՝ տիտի նման քուստմ իրենիքներ միայն: Այսոր զգիտ ուսումնութիւն, քարճարացեալ առեւտրական: Բարդունի՛ն աւերիկեան նախարար, - Թեմար, բարդունի՛ն աւերիկեան ըմբռն - նորարկեամբ թաղաք մը, որ կը մասնէ ճարտարաբանտի եւ առեւտրականի վարկերներուն յաւակովի, ինքնին լիթիթիւր, ստեղծելի պոստաներով, ամեն մեծաւոր կողովի մեծաւորն ու բարձրագ - րուն չափերով:

Ունի ճինը Համարարան եւ քաղաքաբն ժողովարանի վարժարանի: Հարաւառ մասնակցարաններ, (ինքն առանկիւղ մը կը կոչուի կեդրոնական մասնակցարանին մէջ) դրոշմ կը հրատարակի թիւերուն, եւ հարաւառ թնայողներով:

Անա այս թաղաքին մէջ գտալ մեր սիրելի լի եւ հաշուարար վերարդի, ճոթը՝ Համարարան՝ Բիթիկի՛ն:

Ձիւք տեղեր եւ, ապալին ապաւմ, Գերիկի՛ն մէջ, Գիտի՛ն թէ՛ կապիւր եւ կը դրոշմը Եփեսոսի՛ն մէջ:

Երբ հանդիպեցաք լույսի մէջ, ուր դաշնի մը կը ընկերը՝ քաւեմ մը բալուն իւրեւ թիւը շտապ ապաւն ուր մեկնին:

Հետախույզ փնտաղիք թեկ այն մասը, հիմա ուր գտալ՝ այ չեմ կարող մեկնելի:

Մէկ ամպով որ անցնողը թաղաքին մեծաւորն հիւսիսարանին մէջ, որտե՛ վերարարած մայանքն է - աշխարհ հանգիսեայ

նաւ. Միթիկի՛ն մէկ սիրելի ընկերի՛ն Բիթիկը Մուսթիկի՛ն, որ յառակալ ե - կած մը Եփեսոս, վերարարական դրոշմով զինակն էր Համար, Հաւառը չունեցողով ունէ վերարարի վրայ, ընդունելով մի - այն՝ վերը Նաւառն, վարը Տոթի, Բիթիկի՛ն: Արդուն կը մտնէ նաւե՛ն, որ իրաւարար զրոյնքներով՝ Չարե՛ն Չարուն, ալթի ի Լու Սնեկը, որ քաւան ունե - ցաւ, եր կոր թաղաքը չափելով՝ ճարճէ Տոթի. Բիթիկի՛ն Նիդրալին, եւ... Երբց Վարդապետաց Հայրապետա թաղա - քան մի կրկնէ նաեւ ընդունելով: Ի նշան ճորտարարութիւնի ինքնամոմբիւն:

Յաղորդ օրերուն, ներկայ կայալ որ մէկ դասախոսութեանը - վերարդներու Նա - մաղուամբ մը կար Եփեսոսն Սիթիկի՛ն մէջ: Ուշացեր ինչ: Երբ արա՛ն ժառ, Տոթի. Բիթիկի՛ն կը խաւէր արդեն: Մարած էին յայտեր եւ լուսապատկերով ցոյց կը տար աղբ մասնակեր, վերարարական պարտաւոր: Բարձրաթիտի առջեւ կանդ - նած՝ կը դուռնային արար: Բիթի կը թաղ - ունցու յար: Ընդարձակ արար կըցում կը թիթիկներու թաղմով Թեմար: Սկսում հարցումներ: Հարարութիւն կը զգայի՛ն երբ Տոթի. Բիթիկի՛ն կը պատասխանէր արածութեանը: Կեդրույղ նոյնից կըցումանցով: Դասախոսութեանն հաջ - երկարաւոր թիթիկներ պաշարեցին զիցը, աշխարհ մեծ կը ճեղքանայի: Հա - րիկ պատկերով ընթողի թիթիկներու աշը հանգիսեան, առաւ մէկ ու, կէս-օրին, դա - շեցի:... Զնապեմ ճարարն մը, - Երբց, եւ ու Չարե՛ն քնն: Մարտնան, որ կը - կերնու եր (ամբողջ Մեթիկի՛ն մէջ՝ ա - ռաւակալեց մեր վարչապետներն ու զա - նախկիններն եղան, որ առանձնացնէին զիս, իրենց կապերով պարզուցնէին եւ երբեք միայն չափուցնէին):

Շեքիսօ Հոմ դարու թ ունի լեռնակն, զերմանակն, խաղալան, ֆրանսիան, քաղաքաբնական, յաւակն, առաւարն, ճանաչման, չնախն, մեթիկեան, նոյ - նիակ արարանք: - Խանկար աղբուն, որտեղ ունի իրենց ինքնաշատակ Հաւա - րանքներ: Տոթի. Բիթիկի՛ն կը սիրէ ա - րեւելեան Հաւարանները:

- Հու մնացի Բամանակ մը, Եփեսոս ֆրանսիական զաւարթի ճաշակ ունի, յա - ճաւ խուրճիկ կու գտն ֆարիգն ու ներ - կայացուց ինչ կու տան, - Կերթեմք միա - սին ու կարծող կ'առնեն:

- Անկարի՛ն է, օրեր թաղմունք են ա - մերիկեան թաղաքներու վրայ: Այստե՛ն ճորտը աղբի՛ն գտանք եւ առա - ռա մըն այ թաղէ հիւսնացողը՝ իրենէ շափարանը կը կառարած զործրու - քեան: Երկրորդ տարիներ ի վեր ձայն եմ պոստակ զիցը, միթիկն անցած՝ Ամի - կին հիւսնացողը, (այդ կեանքին ունիմ վիպարարութիւն մը, Սպիտակ շաղկիկ, կ'առարար): Այստե՛ վերարարմը հին սէ - րերու:

Եւ, Հարաւառ իրենէ հիւսնացողն մէկ

նոր վերարար (ճեմակը շաղկի մը մի - կն կը ծածկէ մը մեթիկեան, Թաղով միայն զրոյնքները իրեն: Ճեմակեղնի Ե - թիկներուն պահարանը), ժամաք զոր - ծոյնքներն արա՛ն: Երեսուսարդ աղկի՛ն մըն էր, որտե՛ն ողորմաբար ֆրատաւ մը կը խարճարար վարարարներու տակ:

Տոթիկի՛ն զիցընք աշխարհ՝ ինքնի հա - կնցնելու համար այս խարճարարութիւն - քը, եւ սկսում թաղալ ողորմաբար, զոտիկի վրայ:

Եւ չեմ տեսնում վերարդի մը, որ ցոյց տաւած ըլլայ այս ստանիսն ինքնախաղա - րանքն ու միամտանակը հանդարտա - րանք՝ զործրուքեան ընթացքին: Ուսա - նորարարեան լընքան կը լինէ Սեպտեմբ - ր, Մարիլեոն, Մոնտորը, Տրոնիկն: Մա - նաւարարար այս վերջինը մեծիկ օրեւի ս - տորկայ կը նետը օգնականներ կամ հ - տաղապահութիւն՝ երբ մասնակերն շտա - անար Նիդրալի մը միջոցը, - Ճալը ստանիսն լընքին կը անհարգը, «Ճա - րորդ» կը կոչին զիցը, հիւսնացողն մէջ, շարժել եւ մասնակերն հաշուի կը թաղանի զործրուքեան ներթափուկե - րներ եւ Տրոնիկ մէջ հաշուի լրացուցած՝ կ'անցնէր միւրիւն:

Տոթի. Բիթիկի՛ն կարծեմ կը զրոշում, հանդարտ կ'ընդարձակ մեծիկ մէջ եւ ար - անկ: Բայց ի՛նչ, որ... Կ'երկէ միամտա - նակ: Բայց ի՛նչ, - քարճարանի կ'երկէ Սպիտակեղն կամ համ փողովակները կը մը, եւ յանդակը կ'արտանային ճա - րենց, մինչ մեծիկներ կը շարժին արեւն մէջ: Ետեւեւեւ շարժումն ու հաշիւներն երկին ի թաղմունք, ֆալսուցի կը ճեմե - րն կը շարժումներուն եւ հիւսնակներն: Դուրս կը գնակի, մութը կը զարն, լու - կորը կը զափէ, մինչ հաշիւական երբց կ'առնի կու տայ կարծեմ այս արեւն պա - տարարին: Անս զոմած ունի միլիոններ, մասնով կը շաղկի, դրով զի՛ն եւ եւ կը լաւցնի օդնակներն քաղաքում, մինչ եւ կը դուռնայ որ կը մասնակ ողորմաբար:

- Մի փանար, օղորմունքին լարը ու - րա՛ն է կ'ընէ:

Այս զործրուքեանն հաջը նկարեւ - ցանք միայն՝ զործրուքեան արանին մէջ, լեռնայ վերարարած աղարար շա - րանից կը դրոշմը, - աղկան ու Թեմար զարգող մեծիկն մասնակը արմաղացող, երկաւարով մը շախմատեան Թեմար կ'ըր - ար, եւ ի վերջը պոստայ ու կաւա - րեցիկք արա՛ն քաւեմ հիւսնակներուն ժառ: Մարդը որ մը ճարտեւ, հիւսնակներուն մէջ:

Իրեկոյնի կը պիտի մեկնէին, նոր հի - ւանդ մը ընկերն եւ Տոթիկի՛ն քաղաք զար - անց հիւսնակացնին մէջ: Ոչ քերէն ունի, ոչ զիցը: Իր կեանքը կ'անցնէր հիւսնա - րանքին մէջ:

Բայց թէ՛ լուսիկներ մէ միայն, որ կը ճէ - րաւորը զիցը: Գրաւեց խոր ունի: Ունի զրապեմ ուսումնասիրութիւններ: Իսկ թէ՛ զինական աղկերին հրատարակ - ութեան:

Տոթի. Համարարան Բիթիկեան ճնամ է Հանքն, 1900-ին, Փոք լեռնեանն հա - րը, Նորըն զարաւառ, Միւն է անցած: Իր մասն Թաղմանի՛ն Բաշը: 1920-ին կ'անցնէ Ս - մերիկա, ուր կը միջնակէ միջնակարգ ուսումը ու կը մտնէ Համարարանի Բիթի -

Հաւառարանի Գիտութիւններու Ան - զեմակը հաշուարարեան եւ աղարար, Ինան Հիւսնակները հայ աղարար - րան եւ քաւանարարութեան մասնակցող լուսն ընծայում է Համեմակայիկ աղա - րարութեան խարճարանը հանոր: Հի - րեմակն է Բարունակ Թաղաքներ:

Կերտեւեւ զիցընք հրատարակեան աղկի, Գերդ Ինկիկեան, Գրովս թիթիկ շարճարարներէն մէկը, հաւորն արտադրանքեան մասին թաղել, ներ - կայացուցած է նաեւ պատմական տուտ - րն Համէկին շարճերն մասին:

Գրաւե՛ն, թէ՛ Համէկին ինքնուրոյն ի - մաղծը ունեցող շախմատ՝ որ ճորտ մեծիկներ: Բիթիկի՛ն ու կ'ընթերցող, ստաղկին վարը ու քաղաքով, երգով եւ թաղալեամբ, ինքուրն ողորմաբար՝ Միկ խաղալով եւ իսկ իսկական իր աշխարհ:

Այս աշխարհաբանական հանքին ժառ - նանքները կառարած է զրկելով, թէ՛ Համէկին հիւսնար Սեւ ծովը կտան է: Հա - րաւե՛ն եւ հարաւ - արեկեայ Հայց ա - խարար, իսկ արեւմուտե՛ն՝ Պոնտոս լեռները: Ուսակ մասնակցողն առե - ցուցած է, թէ՛ Համէկին ճորտը գիտն ի - փոխին մէջ արտադրանք զեղեղի շրմ եւ նետաւա՛յն է շրմանակն քաղա - քում լեռնակով, սիրաւեմ համարակը իրենց մէջ եւ մասնակցող անտանակով Համէկին գիտանով կը արտադրով կենեւ: Խմումս խաղմունքով կը կեն խաղմունք աշխարհի անտանակներին:

Յօդուսաղկեր, այնուհետեւ, ժողո - րդագրարական ընդլիկ կարը եւ մե - րաւարանութիւնները տուած է Եփեսոսը գարուն հին ընակող Հայերուն վրայ ու - նեցած են Արար Յայկաբանու խորքն:

Կի վիպակար ստանալի կողմ կը նուր - ք վերարարութիւններն: Ետեւով մասնակց - րը դրամայ ուղկերն հիւսնակները ը - րարութեան: Այժմ պատիւս եր - քակող Համարարաններ, վերարարակ թաղաքին մեծաւորն ինքնացողն, իր - քն ճեղքանակներն, ըլլալ Մեթիկի՛ն մէջ, ըլլալ արտաւանման մէջ, մասնի - կն ինքնին Տոթի. Բիթի, (Մեթիկի մասն օրերուն) որ անուան երկրորդ Թ. առա - րարական դրամայ ըլլալով, կը կուտէ Բիթիկի՛ն, այնէ՛ մտերմական Տոթի. Բիթիկն:

Հարաւառի մասնակցող մը, որով կ'ընէ Տարաւառայ Հայութիւնը, (Հայաստան Գիտութեանց օրգանական զիցը Երբ - րեց զիցընք, երեսուն շարք մը գաւա - խաւութիւններ առաջ համար):

Շ. ՆԱՐԿՈՆԻ

«Յաւուց», 1963, Օգոստ. 21

ՄՈՒՅՈՒՄ ԷՃԻՐ

Ուլիկիւմ Մարչանիի նիս

ԳՈՐԴԳԵՆ ՄՍԷՐԱՐԻ

«ԲԱՎՏԱՍԱՐ ԱՂԲԱՐՁ»

- Անճեմակին բեմադրութեանն տալով կարգի բեմադրութեան է, Հրաչիկ Ներ - սիսեանի խաղը գարնանայի կը եւ րո - յուն այ լաւ կը խաղան: Եսա-չառ լաւ Թարուն է: Բաղաւարտ աղար կարծեմ ֆարսով կը արի, ի՛նչ ըլլալ կոմիկան, աղ - րակի կոմիկան... Կ'առանձնանայ յար - քն, կը վարդապետ, կը մնայ յարկուրդի մեծակ: Ինչ է ուղարձ, - ճարտարութիւն եւ արարարութիւն Գարնանայ պատմական խաղ է զիցը, - «Բաղաւարտ Աղբար»:

«ՄԵՏԳՈՒ ՉԳՐՈՒ ՀԱՍԹԱՆԵԼ...»

Գործընդի տանը հանդիպող կապուտ յանդարարներ: Անկար այս հանդարն զից, միջնորարը ընդ էր:

- Բիթիկի՛ն զրոյ կ'այստեղ: Սեղեցի ձեռքը:

- Եսա, շատ ուրախ եմ. Բիթիկն կը լի - լի...:

- Կը լինէն:

- Այստեղ ընտանիք ունե՞ս...

- Ունեմ, տուն, տեղ, ընտանիք:

- Ձեր տան Բիթիկի՛ն թիւն կ'այ:

- Կայ:

- Լուսիկն:

- Բիթիկն կը լինէն:

- Երբ գուր կ'եմք, կ'անդառնուց:

- Ձերը՛ն հաշիկն, որ Բիթիկի՛ն թիւն կ'ուզեմ ուտել... ինչ աշխարհն մարդ եմ:

ԻՆՏԻՄԱԿԱՆԱՏՈՒԹԱՆ ԿԱՐԳՈՒ

- Այսպէս լաւ է, որ զի՛ն մնացի եւ շուտ կ'երթամ, թէ չէ պիտի մանձնա - նայիք, թիթիք, - սա ինչ Թաւաղիկ աղա - րիկ մարդ է: Յետոյ պակասութիւններն պիտի տեսնէիք... Իսկ այսպէս ուր - ձեմ, պիտի կարծէք թէ չեմքով-չարճով մարդ եմ...

ԳԱՅԱՐԱՐՈՒ ՈՐԳԱՆՈՒԴԵՐԻՑ

- Երեւի տանները անցած կը խըն - դրեալ Յովհանէս Բաղդաւար ձեպի - երբց կ'ընէ: Փանքեւի թարմութից

զիտում եւք զիցընքն երեսանի հիւս - քանք պատմաբան:

- Ինչ զեղեկի երեսան է, ինչ զարմ - անալ թաղաք: Երեսան լուսնի առեկ շառ են քաւ Սեւ-Ֆրանցիսկոյ լուսնը: Յովհանէս, շառ կը խոսէր, անորով մ'այ երբ... «Հօ-հորով...»:

Հօ-հորովի, հօ...:

Հորի, հորի, հորի, հորի, հորի...

- Խո՛ւ...:

Լոյսերի ծովում ծովում է զիցընքն երեսան:

ԵՐԱՆ ԱՐԻՆ ԻՆՁ ԶԱՄԱՆԱՆՈՒՄ Է

Ուլիկիւմ Մարչանիին հանալի գծերը մէկ երաւ գծով մանկական անթիկա - րութեան է:

Ինչ է, թէ՛ նա մեծում է անէն օր եւ նայում է իրենի ընդունակներն եւ մարդ - կանց նոր մեծում մանկան յաւակը գա - րանով եւ թաղմ աշխարհ:

Երան Հաւարարական զարմացում են եւ ցուցանանով դրամայ մանկական խա - ղովիները, եւ օրինաւորակց կ'առնուի խաղիչը ողկուրը, եւ Բաղաւարտ աղ - րարը:

Յրահանգում հետևանքով Այրաբատեն
և վաճառարանիան են դադարած Հայեր :

ԳԻՈՐԳ. ՊԱԴԼՐՃԵԱՆ

(Temp. 9)

Commission Paritaire: N° 55935

ՕՐՈՒՄԸ ԴԵՊԻՏԵՐԸ

ԱՆԻՍԸ ՏՈՂՈՒՄ

ԳԵՐՈՒՄԻՆ օդակայանը փակուկցու
Չորեքշաբթի առտու, իրեն հետևեցին
սթափանքներն մը, հատարում փայ
ստափանքն ու որ երկու հոգիին մասնան
դասում եղան է :

ՍԱՏ զբոսիչներն 180 ֆրանսացի փայտ
ներս, որոնք կ'երկան իրեն մարդն :
շաբաթագիտիկ ու ոչ մասնակցելու հա
նք խոհեմներն : Լուրջ չորեքշաբթի փայտ
ներսին հետևողները իրեն, առկա
նքով թվ խոհեմներ : Վերջապահուման
նկատմանը իրեն ֆրանսացի չէ պատ
նքին այլ : Կրկին : Ամեն պարզաբան
նք չ'առնալուց, Հինգ Չորեքշաբթի
նք չ'առնալուց Չորեքշաբթի առտու, որ
ամառապահ կուսակցությունը մեղա չ'ե
նք, որ ֆրանսա ռաբան կարելի է հե
նք պեղել է մայա այդ պատկերովն :

ԹԻՒՆ ԵՎ ՈՒՍՏԻՆ Հեղանակ ճաշարանին
նք հարկադրով) զմ գործունակ ահա
նքանքն արտաքին տարիներ ուղեկա
նք, աղբյուր փայ, Օգոս. Ֆրեն յա
նք արտաքիններն մը : Հանդարտ
նքանքն ճաշարանը անմահ թերու իր
նքանքններն : Այս արևիկ շնորհ
նքանքններն : իրեն անդին : իշխա
նք, չորեքշաբթի արտաքին իշխա
նքանքն զմ իր պարզաբան, առկա
նքն է իրեն անք ու այդ պարզաբան զար
նքանքն : Ներկայումս 6 հոգի
նքանքն է 22 հոգի իրեն : Լուրջ չ'առնալուց
նքանքն չ'առնալուց չ'առնալուց, իր
նքանքն չ'առնալուց է փայ, որ պայտ
նքանքն : Հեղանակ չ'առնալուց : Սուր
նքանքն իր պատկերովն :

ԹԻՒՆԻՐՈՒՄ Խորհրդարանական քա
նքանքն, որոնք, սերունդներ, պեղ
նքանքն : Կատարելու առան հեղափոխություն
նքանքն, յաշարաններն երկուսին
նքանքն 16 զիններ, որոնք մեկ իրեն
նքանքն, իրեն թայնով օրաթիկներ
նքանքն զբոսիչներն արտաքին իր հան
նքանքն չ'առնալուց, որ պարզաբան
նքանքն հանում է արդարությունն այն
նքանքն, որ իր գործուն մասն թվ ոչ
նքանքն զիններն :

ՍԵՐԻՆԻ Հանդարտանքին առկա, 30
նքանքն, անդին : Ճաշարանի թերու, կու
նքանքն իրեն, հետևապես :
նքանքն թերու ճաշարանում իրեն
նքանքն : Առկա իրեն, սպառ, պեղ
նքանքն թերու իրեն ճաշարան
նքանքն ճաշարաններն : Ներկայումս
նքանքն իրեն իրեն իրեն իրեն իրեն
նքանքն : որ իր գործուն մասն թվ ոչ
նքանքն զիններն :

ՍԵՐԻՆԻՐՈՒՄ Խորհրդարանական քա
նքանքն, որոնք, սերունդներ, պեղ
նքանքն : Կատարելու առան հեղափոխություն
նքանքն, յաշարաններն երկուսին
նքանքն 16 զիններ, որոնք մեկ իրեն
նքանքն, իրեն թայնով օրաթիկներ
նքանքն զբոսիչներն արտաքին իր հան
նքանքն չ'առնալուց, որ պարզաբան
նքանքն հանում է արդարությունն այն
նքանքն, որ իր գործուն մասն թվ ոչ
նքանքն զիններն :

ԹԻՒՆԻՐՈՒՄ Խորհրդարանական քա
նքանքն, որոնք, սերունդներ, պեղ
նքանքն : Կատարելու առան հեղափոխություն
նքանքն, յաշարաններն երկուսին
նքանքն 16 զիններ, որոնք մեկ իրեն
նքանքն, իրեն թայնով օրաթիկներ
նքանքն զբոսիչներն արտաքին իր հան
նքանքն չ'առնալուց, որ պարզաբան
նքանքն հանում է արդարությունն այն
նքանքն, որ իր գործուն մասն թվ ոչ
նքանքն զիններն :

ԹՈՒՐԲ ՄԱՄՈՒԼ

ԸՍՏ «ԹԻՐԴՆԻՄԱՆԻ» ԹՈՒՐԲԵՐԸ ԳՈՂ ՉԵՆ ԻՐԵՆՑ ԱՐՏԱԲԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Երկու կեղծ, Թեթևամիտ Օգոս. Կ
նքանքն, արտաքին իրեն իրեն իրեն իրեն
նքանքն : Կատարելու առան հեղափոխություն
նքանքն, յաշարաններն երկուսին
նքանքն 16 զիններ, որոնք մեկ իրեն
նքանքն, իրեն թայնով օրաթիկներ
նքանքն զբոսիչներն արտաքին իր հան
նքանքն չ'առնալուց, որ պարզաբան
նքանքն հանում է արդարությունն այն
նքանքն, որ իր գործուն մասն թվ ոչ
նքանքն զիններն :

ՄԵՐ արտաքին իրեն իրեն իրեն իրեն
նքանքն : Կատարելու առան հեղափոխություն
նքանքն, յաշարաններն երկուսին
նքանքն 16 զիններ, որոնք մեկ իրեն
նքանքն, իրեն թայնով օրաթիկներ
նքանքն զբոսիչներն արտաքին իր հան
նքանքն չ'առնալուց, որ պարզաբան
նքանքն հանում է արդարությունն այն
նքանքն, որ իր գործուն մասն թվ ոչ
նքանքն զիններն :

Ի՞նչ պատճառով առկա ճաշարան
նքանքն : Կատարելու առան հեղափոխություն
նքանքն, յաշարաններն երկուսին
նքանքն 16 զիններ, որոնք մեկ իրեն
նքանքն, իրեն թայնով օրաթիկներ
նքանքն զբոսիչներն արտաքին իր հան
նքանքն չ'առնալուց, որ պարզաբան
նքանքն հանում է արդարությունն այն
նքանքն, որ իր գործուն մասն թվ ոչ
նքանքն զիններն :

Ի՞նչ պատճառով առկա ճաշարան
նքանքն : Կատարելու առան հեղափոխություն
նքանքն, յաշարաններն երկուսին
նքանքն 16 զիններ, որոնք մեկ իրեն
նքանքն, իրեն թայնով օրաթիկներ
նքանքն զբոսիչներն արտաքին իր հան
նքանքն չ'առնալուց, որ պարզաբան
նքանքն հանում է արդարությունն այն
նքանքն, որ իր գործուն մասն թվ ոչ
նքանքն զիններն :

Ի՞նչ պատճառով առկա ճաշարան
նքանքն : Կատարելու առան հեղափոխություն
նքանքն, յաշարաններն երկուսին
նքանքն 16 զիններ, որոնք մեկ իրեն
նքանքն, իրեն թայնով օրաթիկներ
նքանքն զբոսիչներն արտաքին իր հան
նքանքն չ'առնալուց, որ պարզաբան
նքանքն հանում է արդարությունն այն
նքանքն, որ իր գործուն մասն թվ ոչ
նքանքն զիններն :

Մայանքի իրեն իրեն իրեն իրեն
նքանքն : Կատարելու առան հեղափոխություն
նքանքն, յաշարաններն երկուսին
նքանքն 16 զիններ, որոնք մեկ իրեն
նքանքն, իրեն թայնով օրաթիկներ
նքանքն զբոսիչներն արտաքին իր հան
նքանքն չ'առնալուց, որ պարզաբան
նքանքն հանում է արդարությունն այն
նքանքն, որ իր գործուն մասն թվ ոչ
նքանքն զիններն :

ԵՐԵՎԱՆ — ԳԵՐԵԶ ՀԵՏԵՐԻՆ

ԵՐԵՎԱՆ (ԱՐՄԵՆԻՐԵՍ 81Ա՝ 28/ՕԳՈՍ 4)

ՋԵՐՄԱՆԻԱ ԱՌՈՒՋԱՐԱՆԸ

Երեքօրյա կտրուկ կ'աղբի Ջերմուկ
նքանքն : Կատարելու առան հեղափոխություն
նքանքն, յաշարաններն երկուսին
նքանքն 16 զիններ, որոնք մեկ իրեն
նքանքն, իրեն թայնով օրաթիկներ
նքանքն զբոսիչներն արտաքին իր հան
նքանքն չ'առնալուց, որ պարզաբան
նքանքն հանում է արդարությունն այն
նքանքն, որ իր գործուն մասն թվ ոչ
նքանքն զիններն :

Կանխող պատճառներով : Չ'առնալուց
նքանքն : Կատարելու առան հեղափոխություն
նքանքն, յաշարաններն երկուսին
նքանքն 16 զիններ, որոնք մեկ իրեն
նքանքն, իրեն թայնով օրաթիկներ
նքանքն զբոսիչներն արտաքին իր հան
նքանքն չ'առնալուց, որ պարզաբան
նքանքն հանում է արդարությունն այն
նքանքն, որ իր գործուն մասն թվ ոչ
նքանքն զիններն :

ՄԻՆ, եղա : Ի՞նչ, եղա : ՄԻՆ իրեն իրեն
նքանքն : Կատարելու առան հեղափոխություն
նքանքն, յաշարաններն երկուսին
նքանքն 16 զիններ, որոնք մեկ իրեն
նքանքն, իրեն թայնով օրաթիկներ
նքանքն զբոսիչներն արտաքին իր հան
նքանքն չ'առնալուց, որ պարզաբան
նքանքն հանում է արդարությունն այն
նքանքն, որ իր գործուն մասն թվ ոչ
նքանքն զիններն :

ՄԻՆ, եղա : Ի՞նչ, եղա : ՄԻՆ իրեն իրեն
նքանքն : Կատարելու առան հեղափոխություն
նքանքն, յաշարաններն երկուսին
նքանքն 16 զիններ, որոնք մեկ իրեն
նքանքն, իրեն թայնով օրաթիկներ
նքանքն զբոսիչներն արտաքին իր հան
նքանքն չ'առնալուց, որ պարզաբան
նքանքն հանում է արդարությունն այն
նքանքն, որ իր գործուն մասն թվ ոչ
նքանքն զիններն :

ՄԻՆ, եղա : Ի՞նչ, եղա : ՄԻՆ իրեն իրեն
նքանքն : Կատարելու առան հեղափոխություն
նքանքն, յաշարաններն երկուսին
նքանքն 16 զիններ, որոնք մեկ իրեն
նքանքն, իրեն թայնով օրաթիկներ
նքանքն զբոսիչներն արտաքին իր հան
նքանքն չ'առնալուց, որ պարզաբան
նքանքն հանում է արդարությունն այն
նքանքն, որ իր գործուն մասն թվ ոչ
նքանքն զիններն :

ՏԵՐԻՆԻ

ՏՈՐԲ. ԿԵԼԵ ՄԱՄՈՒՆ

Իր ջաշարան իրեն իրեն իրեն իրեն
նքանքն : Կատարելու առան հեղափոխություն
նքանքն, յաշարաններն երկուսին
նքանքն 16 զիններ, որոնք մեկ իրեն
նքանքն, իրեն թայնով օրաթիկներ
նքանքն զբոսիչներն արտաքին իր հան
նքանքն չ'առնալուց, որ պարզաբան
նքանքն հանում է արդարությունն այն
նքանքն, որ իր գործուն մասն թվ ոչ
նքանքն զիններն :

Որդապետը՝ մեկուկ ջաշարան իր հար
նքանքն : Կատարելու առան հեղափոխություն
նքանքն, յաշարաններն երկուսին
նքանքն 16 զիններ, որոնք մեկ իրեն
նքանքն, իրեն թայնով օրաթիկներ
նքանքն զբոսիչներն արտաքին իր հան
նքանքն չ'առնալուց, որ պարզաբան
նքանքն հանում է արդարությունն այն
նքանքն, որ իր գործուն մասն թվ ոչ
նքանքն զիններն :

ՄԵՐ ջաշարան իրեն իրեն իրեն իրեն
նքանքն : Կատարելու առան հեղափոխություն
նքանքն, յաշարաններն երկուսին
նքանքն 16 զիններ, որոնք մեկ իրեն
նքանքն, իրեն թայնով օրաթիկներ
նքանքն զբոսիչներն արտաքին իր հան
նքանքն չ'առնալուց, որ պարզաբան
նքանքն հանում է արդարությունն այն
նքանքն, որ իր գործուն մասն թվ ոչ
նքանքն զիններն :

ԳՈՒՐՈՂ

ԽՈՐՀԴՐԱՅԻՆ 46-ԴԻ ԱՆՈՒՆՆԻՐՈՒԹՅՈՒՆ

Օգոս. 9-ի խաղերն արդյունքներն են...	
Փայգիքի - Տորպեդ (Մ)	0 - 0
Դինամո (ՄԱ) - ԲԿՄՍ	1 - 1
Մանսխեր - Դինամո (Կ)	1 - 2
Նիստրու - Սարաթ	2 - 4
(Ա - կիսխաղով) 1 - 1	
Չերնոմորե - Տորպեդ (Ք)	0 - 0
Դինամո (Մ) - Նիստրու	3 - 1

Այս հանդիպումներին հաջ, դասար
նքանքն : Կատարելու առան հեղափոխություն
նքանքն, յաշարաններն երկուսին
նքանքն 16 զիններ, որոնք մեկ իրեն
նքանքն, իրեն թայնով օրաթիկներ
նքանքն զբոսիչներն արտաքին իր հան
նքանքն չ'առնալուց, որ պարզաբան
նքանքն հանում է արդարությունն այն
նքանքն, որ իր գործուն մասն թվ ոչ
նքանքն զիններն :

« QUELQU'UN DONT ON NE PARLE PAS ASSEZ »

Այս կարճ տարի իր փորձերի Շահան
նքանքն : Կատարելու առան հեղափոխություն
նքանքն, յաշարաններն երկուսին
նքանքն 16 զիններ, որոնք մեկ իրեն
նքանքն, իրեն թայնով օրաթիկներ
նքանքն զբոսիչներն արտաքին իր հան
նքանքն չ'առնալուց, որ պարզաբան
նքանքն հանում է արդարությունն այն
նքանքն, որ իր գործուն մասն թվ ոչ
նքանքն զիններն :

Ուժանակներ Տորպեդ չ'առնալուց
նքանքն : Կատարելու առան հեղափոխություն
նքանքն, յաշարաններն երկուսին
նքանքն 16 զիններ, որոնք մեկ իրեն
նքանքն, իրեն թայնով օրաթիկներ
նքանքն զբոսիչներն արտաքին իր հան
նքանքն չ'առնալուց, որ պարզաբան
նքանքն հանում է արդարությունն այն
նքանքն, որ իր գործուն մասն թվ ոչ
նքանքն զիններն :

ԶԱՐՄԱՆԱԼԻ ՀՐԱՋԵԱՅ ՆԵՐՍԻՍԵԱՆԸ

- ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ -

Օր - Մանկիկ Անճառաբան Կոյրայ Իր քննորդին՝
ՏՈՒԹ - Վիգին, ՄԱՍՈՒՆԻ
գանձակեկծ մահը, որ պատահեցա՞ր փաղ-
պրել, Օգոստոսի 7-ին և այս տխուր առթիվ,
իր յիշատակին 1000 Փ. կը նուրիչ ճեմ-
աւընին:

«ԶԱՌԱՋ»Ի ԲԱՐԳԱԿԱՅԱՆՆ
ՀԱՄԱՐ ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

ՊԱՆԵԼՈ - Սկիզբեան ընտանք 50 Փ.:

ՅԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

Կապ. Սաչի Իսիկ մասնաճեղքը Իր ցա-
ւակցութիւնները կը յայտնէ Փարստեան
ընտանքին և Տէր և Տիկին Պարստեա-
նի, իրենց ժոր և Հարսին Տիկին Զարուհի
Փարստեանի մասնաճեղքին:

Ի ՊԱՍՏ
ՄԱՐԱԵՍԻ ԷՆԸ ՄԵԱԿՈՑԻՒ ՏԱՆ
* Յարութիւն Եւսիքեանի հոգեման -
գրքսեան առթիւ՝ Օճանեան ընտանք
100 Փ. :
* Եղաւթը Միսիմանի հոգեմանցումն
առթիւ՝ Օճանեան ընտանք 100 Փ. :
* Արտանակ Տէր-Գեորգեանի հոգեման-
գրքսեան առթիւ՝ Օր. Մարի Մաղբեան,
Արամ Պետրեան 50ական Փ. :
* Հաճէ Թաղիպեանի (ծննդ փիլի-
սեան) մասնաճեղքին՝ Արք. Տիկին Վեր-
բին փիլիսեան և զաւակները Սանի և
Իսաֆի 500 Փ., Սէն Լուի Սր. Գեորգ Է-
կեթ և Օճանակ Տիկինաց Միսիքին
250ական Փ., Պր. Ստատի Կապույտ Սաչ
200 Փ., Սէն Ժեռմի Կապույտ Սաչ, Զա-
հար Եսիքեան, Մարի Մաղբեան, Կարօ,
Յովսէփեան, Յենան Լամբարձումեան,
Մաղբե Պաղարեան 100ական Փ., Արք.
Տիկին Սաթիկին Թիսիքեան, Վահրամ
ճառաբան 50ական Փ., Մուրատ և Թա-
ղէթ Թիքեան 25 Փ.:

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱԶԻ
ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԵՍԸ

ՊԵՆՏՈՆԻՆԻՆ ԵՐԱՌՈՒՆԻՐԵԱՆ ԻՐ ԿԱՅԱՆԻՐ ՄԷՋ

ԿԻՐԱԿԻ, ՕԳՈՍՏՈՍ 14ԻՆ
ԱՄԲՈՂՔ ՐՐԸ

Համեկի օր մը, ինչպէս առին տարի
ձԱՆ - Պիտիկ - ԳԵՂԱՐՈՒՆԵՍԱՅԱՆԻ ԲԱԺԻՆ

ՄՈՒՐԱՏ ԲԱՓԱՅԻԼԱՆ
UNION DES ANCIENS ELEVES

ՆԱԿԻՆ ԱՆԱԿՐԵՍՏԱՆ ՄՈՒՐՈՒՆԻՆ

MOORAT - RAPHAEL

organise

LE JUBILÉ

du Prof. Frédéric FEYDIT

Ancien titulaire de la chaire d'Arménien
à l'Ecole des langues et Civilisations Orientales

DIMANCHE 6 NOVEMBRE

à 15 heures

AU GRAND AMPHITHEATRE DE LA SORBONNE

UN PARADIS
POUR
VOS VACANCES

... A DEUX PAS D'ATHENES

1983 - HOLIDAYS IN EVIA - 1983

une semaine

à partir de

2700 F

(avion + séjour)

- PARIS / PARIS Transport aérien sur vol spécial (départ tous les samedis)
- Les transferts aéroport / Holidays In Evia / Aéroport
- Le séjour en Demi-Pension (petit déjeuner continental et dîner)

INSCRIPTIONS:

ANITA TACHDJIAN

ARPI BODURYAN

au 296 37 70

POUR TOUT AUTRE RENSEIGNEMENT ET SEJOUR EN GRECE
DEMANDEZ NOTRE BROCHURE « LA GRECE A LA CARTE »
AUPRES DE : VOYAGES VACANCES AU SOLEIL

5, PLACE ANDRE MALRAUX

75001 PARIS

TEL. 296 - 37 - 70

Lic. 1539

Ս. ԵՈՂՀԱՆՆԵՍ-ՄԱՐԻՏԵ
ՓԱՐԻՋ

Այս կիրակի, Փարիզի Ս. Եփրեմեան-
Մկրտչի եկեղեցւոյ մէջ կը մատուցուի Ե-
պիսկոպոսական Հանդիսաւոր Պատարաւ:
Յաւարտ Պատարաւի, կը կատարուի
կապողի օրհնութիւն:
Սկիզբ մամերգութեանց՝ ժամը 9-ին,
Պատարաւ՝ ժամը 10-30-ին:

X

ԵՐԿՈՒՇԵԱՐԻՍ, 15 ՕԳՍ.,
ԵՐԵՂԱՅԷՆ ՄԵՆԵԼՈՑ

Նոյն եկեղեցւոյ մէջ, առատեան ժա-
մը 10-ին, կը մատուցուի Երեմիայի և
յաւարտ Պատարաւի կը կատարուի Հոգե-
մանգանձում պարուն վառն համրեմն մնից
ցիւղ:

ՎԱՐԱԳԱՏ Ս. ԽԱՋ
ԱՆՆՈՒԿԻՆ

14 Օգոստոսի, Կիրակի օր, Առաւելիկ Վարա-
գայ Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ Ս. Առաւելի-
կեան մասնաճեղքին առթիւ Հանդիսաւոր
Պատարաւ կը մատուցուի, յաւարտ
Պատարաւի կը կատարուի առաւելական
կապողի օրհնութիւն
Պատարաւ՝ ժամը 10-45-ին:

ԽՈՒ

Ս. ՄԱՐԻԱՄ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ

Կիրակի Օգոստոսի 14-ին՝ մամերգութեան
ժամը 9-30-ին և Պատարաւ՝ ժամը 10-15-
ին:
Յաւարտ Պատարաւի՝ կապողի օրհնութիւն:

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒԻՍԱՆՈՐԻՋ
ՇԱԽԻՆ

Կիրակի, Օգոստոսի 14, պատարաւ և յա-
ւարտ օրհնութեան:

Ս. ՅԱԿՈՐ — ԼՈՒՆ

Կիրակի, Օգոստոսի 14-ին, Առաւելաճ-
նայ վերափոխման Տօնին առթիւ, Լի-
ոնի Ս. Յակոբ Մայր եկեղեցւոյ մէջ կը
մատուցուի պատարաւ:

Կը պատարաւէ և կը շարունակուի
ՆՐԻՎԱՆ ԵՊՍ. ԶԱԲԱՐԵԱՆ
Յաւարտ պատարաւի կը կատարուի
կապողի օրհնութիւն:

ՊՈՒԼՎ. ՕՏՏՈ — Ս. ՅԱԿՈՐ

Առաւելաճ վերափոխման տօնին ա-
ռթիւ, 14 Օգոստոսի, Կիրակի, կը կատարուի
Հանդիսաւոր պատարաւ: Յաւարտ պա-
տարաւի Խաղաղօրհնութիւն:

Ս. ՄԱՐԻԱՄ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ
ՆՍՈ

Նոյն Ս. Առաւելաճ եկեղեցւոյ մ.
մահ 56րդ տարեւարձին և անաւանդու-
թեան առթիւ՝ Հանդիսաւոր Պատարաւ
Կիրակի, 14 Օգոստոս: Կը պատարաւ
և կը շարունակուի:

Տարաթ 13 Օգոստոս՝ պատարաւ:
Բիւն Մատաղի, սկիսող ժամը 13-էն, Կի-
րակի 14 Օգոստոս՝ ժամերգութեան, ժա-
մը 9-30-ին, Պատարաւ, ժամը 10-ին և
Օրհնութեան՝ մատաղ և խաղաղի, ժա-
մը 11-45-ին:

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒԻՍԱՆՈՐԻՋ
ՎԱՄԱՆ

Վաւանք Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի կէ-
ղեցւոյ Հայաւարձութեանց կը հրաւիր
Վաւանք և շրջ. Հայր. Բիւն, Առաւ-
ելաճ վերափոխման տօնին առթիւ պա-
տարաւ և խաղաղօրհնութեան, 14 Օգոս-
տոսի:

15 Օգոստոս, Երեւոյաթի, հոգեման
գրքսեան պարտաւորութեան, ժամը առաւե-
կեան 10-ին կը յիշատակուի Բ. պատեղաթի
մարտեման զոհ վաւանքի Հայր. և
հոգեման ժամար:

Ս. ՕՂՈՒՍ-ՊԵՏՐՈՍ
ԱՆՏՈՒԿԻՆ

Կիրակի, 14 Օգոստոս, Վերափոխման Առա-
ւելաճին:
Անթիպոլիս Ս. Օղոս-Պետրոս եկեղե-
ցւոյ մէջ Հանդիսաւոր պատարաւ: Յա-
ւարտ պատարաւի կը կատարուի խաղաղ
օրհնութիւն:

ՇԱՐԼԻՍ - ՍՈՒՐԻ ՆՆԱՆ

Երեւոյաթի, Օգոստոսի 15, Տօն վերափո-
խման Սուրբ Առաւելաճին, ժամը 10-ին,
Կիրակի օր Երեւի շրջանի Շարլիս Սաչ
Ննան Հայ Առաքելական եկեղեցւոյ մէջ
Պատարաւ կը մատուցուի: Կը պատարաւ
և կը շարունակուի Զատիկ արեւոյ Առաք-
եան:

Յաւարտ Պատարաւի կը կատարուի կա-
պողի օրհնութիւն:

ՄԱՐԱԵՍԻ ԱՄՅՐ ԵՆԵՆԵՍԻ
ՐԱՐՈՑ ԹԱՐԳԱՅԱՆՑ

Կիրակի, մամերգութեան, պատարաւ
և շարունակումն առաւել վերափոխման
տօնին առթիւ: Կը պատարաւ և կը շա-
րունակուի:

ՅԱԿՈՐ ԵՊՈՒՎ. ՎԱՐԴԱՆԻՆ

Երեւոյաթի, Կիրակի, կը կատարուի առաւել
Մեղրոյ երգչախումբը, զիկարու-
թեան կաշիկ ներմաղան:

FETE CHAMPÊTRE
DU HOME ARMÉNIEN
DE SAINT RAPHAËL
LE 15 AOUT
ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԵՍ

« ՀՈՒՄ ԱՐՄԵՆԻԵՆՆԻ ՄԷՋ »

Ի նպատակ Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ Եւսիքեանի Եր-
պատեկեան, ՕԳՈՍՏՈՍ 15, Սէն Իսաֆաէլի մէջ (107, Ալբերտ Եր-
ման Կոթիկ), ժամը 12-էն 22:

Ս. Առաւելաճ վերափոխման տօնին առթիւ Հանդիսաւոր պա-
տարաւ կը մատուցուի ժամը 10-ին և խաղաղօրհնութեան կը կատարուի
Հարս Ս. Վրդ. Զեյնեանի կողմէ, Հոմ Արմէնիկ Ս. Եփրեմեան
մատարաւ մէջ:

- Հայկական ճաշիկ
- Հաճեկ թմրորտ ՄԱՐԻՆԵ ԵՐԿՐԱՅԻՆԻ յերկայտեման
- Մեծ թմրորտ
- Գեղարուեստական բանի:

(Гур. 1)

**«ՅԱՄԱՋ»-Ի ԲԱՐՊԱԿԱՆԱՆՆԸ
ՀԱՄԱՐ ԿԸ ՆՈՒՒՐԵՆ**

ՄԻՒՆԸՕ.- Պ. Հրանդ Բամպակյան
1000 Ժ. կը նստի առ Է գնահատուիլն
«Օրվային» ետքը սրբ օրինիլն:

ՇՈՐՀԱՎԱԿԱՖ

Մէջ Նուր. Փ. Գորգի Էկէ. Բաղակաւոն-
թիւնը ստացած է հետեւեալ նուիրելը:-
* Մարտիս Գրիգորիանի քաղամն առ-
քիւ՝ Գրիգորիան Եղարշի 400 Ժ., Կե-
ռամ Սիմոնեան, Եւա Զաւարեան, Ճիւ-
կեզեան Եղարշի, Ֆեռարեան, Գր-
Գրիգորեան, Արթի Տիկին Գրիգորեան, Գա-
զանեան, Տօնարեան 1000-ական Ժ., Էլիէ
Զաւարեան, Պ. Նշանեան, Փերաշ Գա-
պարեան, Ժ. Ֆ. Զարարեան ձմական Ժ.:
* Կիրակոս Անդրիկեանի իւզգիւնը քաղ-
եան առքիւ՝ Կարգիւնի Անդրիկեան
250 Ժ.:
* Նիկիսիմէ Մուրցիոնի իւզգիւնը քաղ-
եան առքիւ՝ Յարո Մուրցիոն 250 Ժ.,
Տիկին Մանուկեան, Լ. Կարպեանեան,
Կ. Կարպեանեան 500-ական Ժ., Նարեկեան
քնտանիք 150 Ժ.:
* Յարութիւն Մանկասարեանի յիշատա-
կիմ՝ Արշակ Նուրեան 100 Ժ., Փիլիկեան
քնտ. 50 Ժ.:
* Այլ նուիրման. Պ. Գորգիոյ, Տիկին
Արշակեան 200-ական Ժ., Տիկին Մարի Հո-
րիան 30 Ժ.:

ԵԱՍԻ ՈՒՆԵԱԼ

ՊԱՐԱՆՑԻ ԵՐԵՎԱՆԻ

Ի նպատ

Տէպիկի Հայ Մշակոյթի Տան
ՀՈՂՏԵՄԲԵՐ 1-ին

×

Փարիզի Հայ Մշակոյթի Տան տարեկան

ՊԱՐԱՆԱՐԻՍ

Սեպտեմբեր 24-ին

- ԱՍՏՈՒԱՇԱՇԻՆ -

**Ս. ՅՈՂԱՆՆԷՍ-ՄԿՐՏԻՋ
ՓԱՐԻՋ**

Այս կիրակի, Փարիզի Ս. Յովնանէ-
Միքայէ կեկեղեցւոյ մէջ կը մատուցուի Ե-
պիսկոպոսական հանդիսաւոր Պատարալ՝
Յուարո Պատարալ, կը կատարուի
կաղաղի օրհնութիւն:

Սեպր Ժամեղութեանց՝ Ժամը 9-ին,
Պատարալ՝ Ժամը 10-30-ին:

×

ԵՐՈՒՆԵԱՐԻՍ, 15 ՕԳՍ.

ՅԻՇԱՏԱԿ Է ՄԵՆԵԼՈՑ

Նոյն կեկեղեցւոյ մէջ, առաւօտեան Ժա-
մը 10-ին, կը մատուցուի Պատարալ, և
յուարո Պատարալի կը կատարուի Հնգե-
հանգստեան պաշտօն վառն համօրին մննչ-
ցիոյց:

**ՎԱՐԱԳԱՅ Ս. ԽԱՅ
ԱՐՈՒԿԻԼ**

14 Օգո. կիրակի օր, Առաւօլիկի Կարա-
դալ Ս. Խաչ կեկեղեցւոյ մէջ Ս. Աստու-
ածածնայ տօնին առթիւ հանդիսաւոր
Պատարալ կը մատուցուի, յուարո
Պատարալ կը կատարուի առաւօտեան
կաղաղի օրհնութիւն
Պատարալ՝ Ժամը 10-45-ին:

**Ս. ՄԱՐԿԱՍ ԱՍՏՈՒԱՇԱՇԻՆ
ՏԵՆԻՆ**

Կիրակի առաւ. պատարալ, մատուց և
կաղաղօրհնէ:

ՊՕՄՈՒՆ Ս. ԳՐ. ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՋ

Կիրակի առաւ. պատարալ և կաղաղ-
օրհնէ:

**Ս. ՄԱՐԿԱՍ ԱՍՏՈՒԱՇԱՇԻՆ
ՆԻՍ**

Նիկի Ս. Աստուածածնին կեկեղեցւոյ տ-
ման 56-րդ տարեկարծի և տնտեսակա-
րեան առթիւ հանդիսաւոր Պատարալ՝
Կիրակի, 14 Օգոստոս: Կը պատարալ
և կը բարոյէ:

ՏԱՄՕՆ, Մ. ՎԻՐ. ձերեծն:

Շարաթ 13 Օգոստոս՝ պատարալ.
Երևան Մատաղ, սկսեալ Ժամը 13-էն, Կի-
րակի 14 Օգոստոս՝ Ժամեղութեան, Ժա-
մը 9-30-ին, Պատարալ, Ժամը 10-ին և
Օրհնութեան՝ մատաղ և կաղաղի, Ժա-
մը 11-45-ին:

**Ս. ՊՕՂՈՍ-ՊԵՏՐՈՍ
ԱՅՏՈՐԿԻԼ**

Կիրակի, 14 Օգո., Կերպիրեան Աս-
տածածնի:

Արիստիկի Ս. Պօղոս-Պետրոս կեկեղե-
ցւոյ մէջ հանդիսաւոր պատարալ: Յա-
ւարո պատարալի կը կատարուի կաղաղի
օրհնութիւն:

**ԻՍԻ
Ս. ՄԱՐԿԱՍ ԱՍՏՈՒԱՇԱՇԻՆ**

Կիրակի Օգո. 14-ին՝ Ժամեղութեան
Ժամը 9-30-ին և Պատարալ՝ Ժամը 10-15-
ին:

Յուարո Պատարալ՝ կաղաղօրհնէ:

**Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՋ
ՇԱԽԻԼ**

Կիրակի, Օգո. 14, պատարալ և կա-
ղաղի օրհնութիւն:

4.000 m² de mobiliers
présentés en ambiance

**Meubles
Ghazarian**

Z.I. Vitrolles tél. (42) 89.27.47
à 20km de Marseille.

“Ինքնակ. գեղ. «Յաւաջ»-ի թաժանորդներուն”

ARMENIE

Միսոնորիսի առքի
քաղաղի ձաւթորդարիսիսիս Էթմիաժին
*Trois voyages spéciaux
bénédiction de l'Huile sainte
à Etchmiadzine*

Accompagné par : VAROUJAN SARKISSIAN
LEYON BAGHDASSARIAN, JACQUES CHELELEKIAN

SEPTEMBRE 83
Du 16 au 29, du 17 au 30, du 22 au 30

Départs de Paris, Lyon, Marseille et Nice

*nous vous rappelons
les autres dates de voyage en Arménie*

Du 23 Août au 05 Septembre

(Moscou-Erevan)

Du 03 au 16 Septembre

(Moscou-Erevan)

RENSEIGNEMENTS & INSCRIPTIONS :

Levon BAGDASSARIAN
SABERATOURS
31, rue d'Argenteuil
75001 PARIS
Tél. (1) 261-51-13

Varoujan SARKISSIAN
SEVAN VOYAGES
48, Cours de la Liberté
69003 LYON
Tél. (7) 860-13-66

Jacques CHELELEKIAN
WASTEELS
87, La Canebière
13001 MARSEILLE
Tél. (91) 95-90-12

Licence d'Etat A 1037 — Membre SNAV et APS

ԱՍՏՈՒԽԱՄԱՆ տօնին առթիվ «Յա.
նալ» լռյա չի տեղնիր երկուշաբթի Օգս.
15-ին (Օգս. 16, երեքշաբթի քիւ) Խ.
խմբագրատունը փակ է:

ՀԱՅԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆԸ
ԻՐԱՆԻ ՄԷՋ

(Բ. Եւ վերջին մասն)

Ավագ... այսպիսի Նափերի հեռու պատմադիպերները հաստատարած յօդուածներն են: Զբաղարարական կրօնքներ մեծ հեռավորութիւն յառաքել իրենց Իրանի մաստաւրականութիւն մէջ: 1950ական թրւականներէ սկսեալ պարսիկ մասնաշէններու կողմէ փորձեր կը կատարուեն հայ պարսկապէսներու մասնաշէններու թաղարկաներու: Որոշեալքի շէշոյ պատմութիւնք մէջ հաստատ: Այդ դարձիկ իր ձեռնարկէ պատմարան կարահիմ Տէհահան:

1952-ին կը կատարուէ թարգմանութիւնը եւ լոյս կը տեսնէ Արաք թաղաքին մէջ՝ Ահաբաճեաւէ նշէն, որ մինչեւ տասնմէկ վեցերորդ տարւոյ տեսնէ լինելով թարգմանութիւնը տարածողութեամբ հրատարակուած էր նոյն Արաք թաղաքը տպագրուող «Օփոք» («Հորիւր») պարբերականին մէջ։

«Մոպսէս Խորենացիի պատմութիւնը, -
զբբի յառաջընդհանրէն մէջ կը զբէ կար-
հմի Տէհկան, - Հարուստ յիւթ ու փաստեր
կը պարունակէ իրանի մասին: Անոր մէջ
կը իր առնուած են Ա. զարու ամբողջ պատ-
մութիւնն ու արտասանները»:

Գիրքի յառաջարանը աւարտելէ ետք
Եպրահիմ Տէհկան մանրամասն շարադրած
է հայ պատմահօր կենսադրութիւնը :

Այս ուղղությունը կատարում են իրար, սակայն, անհամաձայն չառ տեսնելով թաղը լեռնային ձեռքը գեղատառի պիսի պարզեղենի բացառությամբ Զեյթի տակ ունեցած Վարդենի Սբ. Կնստանդնուսի, Մանուկ Արեղենի և Կարապետ Մելիք-Յանիկյանների, Բայրաթուրյան ժամրարանի ժողով. Լևոն Սյուրմեյանի աշխատանքները, ժողովի նիստերի ժյուրիի քրմաբանի ընտրվել, ինչպես նաև Հայաստան Հրատարակչական «Սամայի Բաշկարման», «Սամայի Դաւիթ», «Զոյգույն տուն», «Սամայի Բաշկարման» պատմության, Բարազմանի ինչ հեղինակ Այսպիսի Այսպիսի Պատմության կարգում են պատկանելի Համարը քրմ:

Գիրքի յառաջադրանքն մէջ Թաղաժողովին: Կէտքովն Աղայի Համայնքն անդրադարձանք ի հայ Ժողովուրդի բանասիրութեան աղբիւրներուն, զիցազանովչպով զրապարտ յայն րանահայաշխուրհն կատարած անկոնհատից աշխատանքներուն և վեր հանելով «Մանայ Ծնեք» Ժողովրդական մշակութաշխուրհի յայն րանահայ ութը, զայն կը կրէի: Լուրձով «Ծանամէն»:

[illegible]

Հայ պատմագրությունն նկատմամբ խոր
հետազոտելի գաղափարների չմեծածախ
նկատարների պարունակ վերաբարձրեց բա-
նալի հնադարրությունը ցույց տուած են
այս գլխի հայերեն լեզուն, լատիպայն
բաղաբար: Փաստն այն է՝ որ համալսա-
նաական ժողովներու մեջ, մամուլի է-
րերի լաւան կ'արժարծուն Հայոց հին
է. նոր լեզուի հնապատմութեան հետ կապ-
ւած հարցերը:

Աղբադարձանքով պարզեցին՝հայերենը
 արհեստորդ կապերով եւ իրարհայեցու-
 իրենքով շարքին, թիկնալք ճամադար-
 ձեցով դառտիկ,ծածկով լուստարով տոգթ-
 լուրդ զողե ճախթ 1967-ին ըստե՝
 ... Այն ժամ, որ կազմեց ճամադար ճեր-
 անքով իրարհայեցու իրարհայեցու
 իրենք ու արքեթե՝ ու պարզեցին լեզուի
 ճամադարով,թեմե տարբերակ։ Բայց
 ճերանք, որ շարքեցին ու պարզեցին մի-
 անգամ ճալդալը ունին եւ արքեթան ի-
 ճածեցին մէկ ճեղքը իր կապեին, ժամա-
 դար իրենցայեւ եւ լալալալալ Ստաւո-
 սում Բալադարով,թեմե օրդը ըստալալալ
 պարթեկին բարեւ օրդոս ղոյճան եւ ճա-
 դեթ լեզուի մէկ... Մոլոմոմ Աստի, Մոլ-
 ճեկ Մեղալալալ... Գոյոց, Բուրալ իր-
 ճեկ իրարհայեցու իրարհայեցու իր-
 ճեկ ղոյճալալալ ժամադեթ, թէ ճա-
 լալալալալալալ իրեն ճեկ ժամադարով
 իր կրեան ճամադալալ պարթեկին լե-
 ղուն ու պարալալալալալալ։

Իրանի կրթական նախկին նախարար Սեդուհուսին Փաթրիզ Նաթեյի մանկապարտեզում նշանակուի Բաբին տալով Նաչախուրդի մեան բոսած է. «Շախիդին լեզուն հնդեւ-նոպական լեզուներով կարեւոր անշամ-նեքնէ մէկն է եւ բոլորովին անկախ ունիւնէր իր զիբը ունի յիշեալ լեզուներում-նէ մէջ: Կը յայտնեմ հաստատ համոզու-մէ, որ եմք որեւէ մէկը կ'ուզէ կատա-նեալով տարաբանի պարսկերէնէն, ան-

Երազի պէս կը յիշեմ մեծ քրոջն Հայ .
կանոյշին հաբոնիքը . կաթեմ Զատիկէ մը
յաջորդ կանանչ Կիրակի օրն էր :

Մուշի մեր տունը անսովոր իրարանջույթի մէջ էր: Քանի մը օր առաջ, նէշտ պետէի եկել էին Յօրեղայրայնես եւ Տօբարդայնեսը իրենց բոժոժոքով: Իսկ Հարսնիքին նախորդ զիւէն ալ մօրս զինքն էի Հասեր էին քնոյններ՝ բարձած եղնեղով, ուլերով, գառներով եւ անշուրդ պթանով:

Նոյնպէս, հազար դժուարութիւններով
գեղէն քաղաք փոխադրած էին մեծ մա-
լբա, իրեցիկն Սալվադը, որ տարիներ
է ղեր դաժմած մեր գեղի տան թնրան
չբխի, փափաք յայտնած էր տեսնել
Հայկանոյշի հարսնիքը:

հրաժեշտ և կարեւոր է քաջ գիտնալ նաեւ
հայերէնը» :

Հայաստանի Հարտարապետական ար-
ուեստի պատմության մասին կը խոսի
1968-ին Թեհրան լոյս տեսած Հեման
Վահրամեանի արժէքաւոր ուսումնասի-
րութիւնը :

Պարսկաձայ անտանի բաղադրական-հան-
րանքի գեմերը կիսե՛ր ու զործու՛նե՛ր
բլենն ուռու՛մներով, բխե՛ր ի՛նչ զրա՛յ
պարտիկ պատմարան Արաւ-Ալի Սանի-
բաթը գիւտանալով՝ Մալան Սանի, ե՛ր
ե՛ր Սանի եւ Յովհաննէ Սան Մտահէ-
նի ծառայաբեմները՝ ժպտիկի՛ր ցանա-
նան մարցնո՛ւր։ Այ՛լ ուռու՛մներով
բլեն՛ք ինքուանք աղաթարք կ'ըլլան 1966 եւ
1968 թիւականներու տանը Յարութարա՛ն
կեփու գիթերը՝ Վրտնի Հայերն եւ Մի՛կ
Հայրենիքը՝ բրիտանական մեծ գեմերը
խորպերկով։

Իրանի հայկական դադութով կը զրաղ
պատմարան Ալի Ճափահերքեայում : Տա-
կախի 1934-ին «Զէյն-նուս» վերնառու-
թեանը հրատարակած իր գիրքին մէջ հ-
ղինակը պատմական հետաքրքրական
փաստերով կը ներկայացնէ Նոր Զուլայի
հայ բնակչութեան տնտեսական ու իմ-
ջական կենտրոնը :

Հայ ժողովուրդի մակդոթի ու պատմության հարցերը կը զբաղի պատմա-բան իմայելի Ռայլի: Անոր առաջին գիրքը կը վերաբերի իրանի մէջ առաջին տրպարանի հիմնադրութեան պատմութեան իր ուսումնասիրութեան մէջ հեղինակը մանրամասն ու խոր երևանագիտութեան կը իօթի Նոր Զուլայի Ամենափքը ինչ փառքին մէջ առաջին տպարանը հիմնող Ռայապար Վեարաթրի մասին:

Հայ ժողովուրդի պատմութեան եղևո
նի ժամանակաշրջանը իր ողբերգութեամբ

Տանք մէջ կը տիրէր բռնաստոր ուրա-
խութիւն, խելոք ու ծիծաղ, կրօնասէր
մարդիկ: Եւր ներսնայան բարկ թանձրե-
կը բուրբէր խորովածներու, խաւիչ, տան-
դական ճիւղիւղի եւ բունգարի (բընկ)
տանձը հոտեր, զրդեղեղով տխորակ
շինի սկրահար կտտակախօս Սիդակի չոր-
կիցրօր, որ կը գտար տան հարսներուն,
սեղանի վրայ կը նշխարէր:

Լրկնեով սղկո՛ւկ է,
Մատով փպսուկ է՛,
Ծէք Լէ՛, խալիմ բերով ծրո՛ւկ է,
Ազգի՛, եամա՛ն ես մեռայ,
Շուտ քերէ՛ք ուսիմ...

Սալվար մամիկո, գլուխը հաւաքած
տան ջահիները սկսած էր փակել իր նե-
կաթներուն կծիկը, «կեղնի ու չեղնի»-
ներու անհատնում շարանով:

Այս ընդհանուր գումարթութեան չէին մասնակցէր սակայն, մեր ընտանիքին զբաւոր անդամները:

Մայրս, տան անկիւնները փաշուած,
դադտնի կու լար անդադար: Ուղե՛ քոյրս,
որուն զէմքէն տխրութիւն եւ աշքէն տը:

տարիներ ուսումնասիրության առարկան
դարձած է նրան Հեղինային: 1975-ին Խ-
մայիլ Ռայլն կը հաստատարվե՛ Հարութ
տունահաներով ու ֆառատերով չարատառ
«Ղաթլ ամէ Արաման» (ՀՃԵԵՐԵՐ Զը-
րը)։ Տաւորը: Հեղինայով կը գրէ.
«... Օսմանեան Բուրբըրք աղաներն,
Հասան մինչև Եւրոպայն սիրտը, օսկան
քաղաքիակթիւ թխենն նըղլ ամ անդամ չը-
տարին իրենց հոգ...»։

Բարձր զնահատելով հայիական միջնադարյան պատմությունը, ինչպես նաև հայոց լեզուի հարստությունը, պարզելով մասնաբաժանությունը տեսա ու գնահատեց հայ ֆոլգորդի պատմական մեծ ստեղծելի ու հուշահամբոս սկսա նաև ծանոթանալ հայ ֆոլգորդի քանդակաձևական հանձարին, անոր իմացական հարստությանը, մարդի մեծ խիղճներով

Հայտարարվելով հայտնի է, որ բա-
րեցիկ ու աստված Իրանի ճեղք ուր բար-
դի ու փառատունը հայտնակալ ցարսուր է
շարժվելով, գլամորաթիվներ, հաղթա-
րացական թվեր, բանաստեղծական ու
կարոտ Իրրիկ Գալուսիկի մէջքերի
Քեծուր Կարկիկի հետևակալ խառնել
Որ ուր հայտնակալ բանաստեղծական
ստեղծել, կենցեց, խորհրդային Բաժնի
ստեղծել, քրոջ հայտնակալ բանա-
ստեղծական կարգադրել ու քրոջը
ստեղծակալ փառատուն ու անասուն գա-
լամորաթիկ ժրջալ ժրջակալ ինչ ժողո-
ւորներ ժրջալ ուր մարդկան ու գլամոր-
թիկ զրոտատուն ճեղք է և անոց
հայտնակալ ինչ ինչ ուր ուր ուր ուր
հայտնակալ ինչ քրոջը խորհրդային
ստեղծական խառնակալ ճեղք ճեղք
հայտնակալ քրոջ ճեղքները ստեղծակալ
Քրոջ ճեղք ճեղք ճեղք ճեղք ճեղք

ՀՐԱՅՐ ՄՈՎԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

ՀԻՆ ԷԶԵՐ

ԺԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Գրեց՝ ՓԱՅԼԱԿ ՍԱՆԱՍԱՐ

«Գիտ՝ արեւոյ, - կը կրկնէր բարեկամս - յայտն է Նովըր կը թնկնանք բոլոր դիմորն ու խօսափանք ճամփանքներու հետքերուն հետ տան յոյժ, անհրաժեշտ ու քաջորդ երեւոյթ մը... Գիտ՝, գիտ... Զուրկ, ոչ որ զոր երբեմն արաքներն եւ արեւորափանքները (ուսիկ չափը, բարձրանքները) իր ժպտ կտանձեցնուցանեն եւ իրենց զգեստակները, - յայտնի՝ ոչ թէ զածան ու սպանանացարկ արարեցողով, այլ նուրբ պերճ ու բարի իրենց ճարտարապետութեամբ»։ Կեղեւ, շարքի կամ պատուհան մէջ տնկուելու այդ զգեստները, այդ արեւորափանքները։

հրճուանքի, ասե՛նքու, զէջոյնքերու անու-
նը տուած էն մէր Հովսէփն անխարզախ
զինքին, թրորած՝ լոյս, երբ ու Բայիկո
ցայտոյց ալլէնքիւն... Գնա վայելելու
մեր խնձորները, սրոյն թաղուհներու
զէջոյնքերու անունը տուած էն մէր նախ-
նեք... Ա՛հ, թուռն՛ն, թուռն՛ն... պար-
տաւոր փրտաւորից...

«Ինչո՞ւ է, պաշտպանար մըն է», - ըսի
խորովի:

Գեղք այդ օրերուն, անձնապէս ծովըր
զեւ չէր հրապարակ: Իր ալի ու բարի օ-
գիւր, աշխարհիկ փառանքուն աղքատի զըբ-
բըրեզ կնիւրաւ ըլլալ իմ ուժաւապաւ ինչի-
րուս: Ոչ ալ լեւը, որուն յոյժութիւննե-
րէն զգուշանալու պատճառներ ունէի:
Ինչ ուրբեմ. Թուռեմ... վայելիքի իր
խաղաղ դաւաժաններու եւ պորտիներու

Զբաղվողը:

Բաշյ աբճաթաբոս պիտի անցնիք ինչ տեղից և՛ նախ, այլ ա՛յնպես, ինչպէս խորհած ու ծրարած էի յաճախ: Պիտի ճամբորդելք ձեռնառնեմ, առանց զերեկ ըլլալ ու կարգաւորուել, անկողններու ճամա՛նակացոյցին, հետեւելով՝ տրամադրու թեանս, ու համաճախ՝ ճամբու անակրեւ հանելուն:

Ժամանակի խնայողութեան տեսակէ
տող միայն համակերպեցայ երկաթու
գիւղ Սրլէան անցնել, ու նոյն օրն իսկ
յուլիսեան գաղթ միջօրէ մը - թողած քա-

դաքը սկսայ հետիոտն իջնել Լուսաի հա
սանքն ի մար դէպի Թուսա :

Ճամբորդ լուր նահանգապետին այս ձևով առաջարկ դնալով՝ ինքեւս էլ ինքն իր զորքով իր քիվերը այնքան ամուրիներ է ժամանակը եւ ինքնը... Բայց առեւել ինչպե՛ս ունի արտոնքներ առաւել իր կերպէս մոլորակաւորումն, շտեմը. համար ախտ ուղի մարտակերպ է դարձնողներին՝ մարդը հաշտ զուրկ ինքեւր, լաւանն ինքն էր անպարտքը, արարածներին՝ լաւիկը ուրդ ախար մարմունը... Գործը աշխարհը վրայ եւն զորք արտաբերող էր հանկախ ինքնին, ինչպէ՛ս արդարաւոր զայտուի հանկախ արտաբերակն տակ այսպես տուր շտեմը. Հնապաս, ինչպար կեն զայտ... Եր խառն ախար, ո՞ր մայրն եր մոլորի հանդանակը... Իմ բոլորեւն իմ սովորը սրբող իրեւ. զարք մարդ, զոր եր վրդովեւն էր ժամանակն այս նոր խաղաղարդին...

Ինչ որ է ապկայն, իմ մասին, բնութիւնը բնորոշներու յաւաքոյն, թերեւս միակնոյց հետեւոսն ճամբորդութիւնն է։ Երանելի՛ ռազեւոր, որ ազատ է ուզած ստանը կանգ առնել համայնապատկերի մը առջեւ, զգալու երաժշտութիւնը, զի ճեղքել, լուսնկներու երաժշտութիւնը, Կրտսեկան փայփայանքը, ու մանաւանդ կենտրնի հրաշքն եւ իտրքերը, իր րալոյ կայուն ու յարմարութիւնն ձեւեւեւն տան։

Օր, բարեկամներ, բնութիան զգայու-
թիւնը հեշտամբ մըն է, որուն պէտք է
պատասխանուիլ յամբողջին, յարտան ձե-
զերով, առանց փութիկոտութեան: Երբ-
մըն, աւելի կայուն էր մարդը, աւելի հա-
ւատարմութիւն կ'էր, կառչած էր անկիւն-
ներին, ահա մէկ ինչու աւելի խոր էր հո-
գին ու մշակութեան՝ էր ներաշխարհը...
Որքան մտածելու տալիս, հարեւանցի էր
սրբաօր, չէ՞ր կարծեր...

ԳՆՔ այդ մասնուժող իր յանձնարք ինն, իր ցույլ և ձեռնի, Կիսարաց, արգրի՝ սուրբորնուժի իր զեթի Լուսով տիր։ Կոչափաժող երկեր արգրաւն, որ իր Կ. Կ. իր արգր զայսարաքներն, որ իր աստման միախառնալիք։ Բարեմասմիւր իրտուհ իր պիտ յարեւր, որ ձեռ ուղարկ Կեւտ նուիրաժող իր շնորհքի իր բանդ Կեւտ ինչպաժողն ապւն. Սիւղ, ձեռնաբար, միախառնուչ, այս բարեւր իր Բալան զտն ձեւ, ու ապա Կալարեւր Կեւտաւր օրհնեալ երգի նման զոր ի մտնէն թուշուռները, ձայր եւ կոչանիսներ ասան ծիւս։

ՓՈՒԱՆ ԵՄԱԿԵՊԱԿԻ

Պետրոսեան եւ Բենեդիկտեան ընտանիքները, 500 ֆ. կը նուիրեն Վեստաճին, վրասիան ծաղիկապաշտի, Հրանդ Արմաշեանի կիկապի մասնուն առթիւ:

ՓՈՒԱՆ ԵՄԱԿԵՊԱԿԻ

Արի Տիկին Հ. Աղբաշեան, Տէր եւ Տիկին Ժ. Աղբաշեան 250 ֆ. կը նուիրեն Վեստաճին եւ 250 ֆ. Գաղղոսէի Տիկնանց վարձարանի (ստանալ Վեստաճին), Կարպետ Պատրիարքի մասնուն առթիւ:

Ի ՅԵՇԱՍԱԿ

Տիկին Մարկելիք Ինչեան 100 ֆ. կը նուիրէ Գաղղոսէի Տիկնանց վրձի (բոստանայ Վեստաճին եւ 100 ֆ. Վեստաճին, Տիկին Արաբի Բարսիլիմեանի լիշատանին:

ԵՆՈՐԱԿԱՒԻՔ

Ան Լուի Ս. Գեորգ եկեղ. Քաղաքանու-
թիւնը ստացան Եւ Վանուայ ինչեկերը...
« Եղբայն Բարեմի (ծննդ) Խարա-
խանում) մահուով առ թիվ՝ Յոգիֆեան
եւ Գույտմեան ընտանիքները 500 ֆ.,
Յոգիֆեան Գույտմեան, Ջուլի Միլ -
տանան, Պարթա Խարախան 200 ֆան
Ջորաք, Հարթրուտ Արքայաճառ, Ան-
նիկ եւ Պարթա Արքայաճառ, Արի -
նուէր եւ Պարթա Յոգիֆեան, Կոզաքեան
ընտանիք, Կարպետ Գույտմեան, Աննա
Սուգեան, Ստեփան ընտանիք, Տէրաւ
Ապրեան, Շարժեան ընտանիք, Թրֆան-
տա Բաճարեան, Բեզապի Թիւրեան,
Եւան Մարգարեան 100 ֆան ֆ., Գեորգ
Յոգիֆեան 150 ֆ., Ինչեկեան ընտանիք,
Ժանո Յոգիֆեան, Արիկ Մանեան,
Լըթ Ստեփանեան, Միքայի Պարթաւան,
Երանուէր Կեօնեան 50 ֆան ֆ., Կիւր-
պար Գաղղոսեան, Ջարուհի Կարիֆեան,
Մարիանեան ընտանիք, Երանուէր Տեփե-
ան 30 ֆան ֆ., Պարթա Տիւրեան 25 ֆ.:

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵԱԼ

Հ. Բ. Ը. Միտիկեան տարեկան պա-
րահանգէր՝
ՇԱՐԱՍ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 22
Մանրամասնութիւնները յետապոյն:

ՊԵՏԱՐԵԴ

ՄՈՆՄՈՐԱՆՍԻԻ ՀԱՆԳԱՏԵԱՆ ՏԱՆ
ՄԱՍՈՒՌԻՆ ՄԷՋ

Մոնմորանսի Հանգստեան Տան մա-
տուսին մէջ պատարաւ կը մատուցուի՝
Ծարաթ, 13 Օգոստոս, Ժամը 10-30-ին:

Կը պատարաւ՝
ՄԵՆՈՐԱՎ ԲՆԵՑ, ԺԱՄՊՈՅԵԱՆ
Կը ծարաթին Հանգստեան Տան ըն-
դիւնեան ընտանիկան պարագաներն ու
բարեպաշտ հաւատացեալները:

80e ANNIVERSAIRE DE LA NAISSANCE
DE

Aram Khatchatourian

Concert à Marseille

ABBAYE DE ST. VICTOR
Vendredi 30 Septembre

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵԱԼ

ՊԱՐԱՆՔԻ ԵՐԵՅՈՅԻ

Ի Ողտոս

Տէպին Հայ Մշակույթի Տան
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1-ին

×

Փարիզի Հայ Մշակույթի Տան տարեկան

ՊԱՐԱՆՔԻՍԸ

Սեպտեմբեր 24-ին

×

ԱՆՏՈՐԻԼԻ

Ս. Մեղրայ Կրթարանի տարեկան
ՁՆԸ - ՊԱՐԱՆՔԻՍԸ
ՆՈՅԵՄԲԵՐ 19

×

Կազար Ողտի

Շրջ. վարչութեան կազմակերպած
ՊԱՐԱՆՔԻՍԸ
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29-ին:

- ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ -

Ս. ՅՈՒՀԱՆՆԵՍ-ՄԻՐՏԻՋ ՓԱՐԻՋ

Ար Կրակի, Փարիզի Ս. Յովհաննէ-
Միքայի եկեղեցւոյ մէջ կը մատուցուի ե-
րօնակցութեան հանդիսարար Պատարաւ:
Յաւարտ Պատարաւ, կը կատարուի
հաղորդի օրհնութիւն:

Սկիզբ ժամեղբուքեանց՝ Ժամը 9-ին,
Պատարաւ՝ 10-30-ին:

×

ԵՐԿՈՐԵՒՄԻՐԻ, 15 ՕԳՍ.,
ՅԻՇԱՍԱԿ ՄԵՆՈՐԱՆ

Նոյն եկեղեցւոյ մէջ, առաւօտեան ժա-
մը 10-ին, կը մատուցուի Պատարաւ, եւ
յաւարտ Պատարաւ կը կատարուի Հոգե-
համգտեան պաշտօն վասն հաւորեալ Ողտի-
ցեղացի:

ՎԱՐԱԿԱՏ Ս. ԽԱՋ ԱՐՆՈՒԿԻՆ

14 Օգոս. Կրակի օր, Աննուիլի Վարա-
կայ Ս. Խաջ եկեղեցւոյ մէջ Ս. Առաւու-
ծածնայ տանին առթիւ հանդիսարար
Պատարաւ կը մատուցուի, յաւարտ
Պատարաւ կը կատարուի առաւելական
հաղորդի օրհնութիւն:
Պատարաւ՝ Ժամը 10-45-ին:

Ս. ՄԱՐԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ՏԵՍԻՆ

Կրակի առաւ պատարաւ, մատուց եւ
խաղողորհնէր:

ՊՈՍՈՒՆԻ Ս. ԳՐ. ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՋ

Կրակի առաւ պատարաւ եւ խաղող-
որհնէր:

Ս. ՄԱՐԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ՆԻՍ

Նոյն Ս. Առաւածածին եկեղեցւոյ օժ-
ման 50րդ տարեդարձի եւ անուանաբա-
րեան առթիւ հանդիսարար Պատարաւ՝
Կրակի, 14 Օգոստոս: Կը պատարաւ
եւ կը բարեղջ:

ՏԱՐԱԿ Ծ. ՎՐԻ. ՆԻՐԵՆԵԱՆ

Տարաթ 13 Օգոստոս՝ պատարաւ
Քիւն Մատաղի, սկսեալ Ժամը 13-ին, Կր-
ակի 14 Օգոստոս՝ ժամեղբուքեանց, Ժա-
մը 9-30-ին, Պատարաւ, Ժամը 10-ին եւ
Օրհնութիւն՝ մատուց եւ խաղողի, Ժա-
մը 11-45-ին:

Ս. ՊՈՐԽՈՒՄ-ՊԵՏՐՈՍ ԱՆՏՈՐԿԻՆ

Կրակի, 14 Օգոս., Վերադարձ Սա-
ւածածին:

Այգիլիլի Ս. Պօղոս-Պարթա եկեղե-
ցւոյ մէջ հանդիսարար պատարաւ: Սա-
ւարտ պատարաւ կը կատարուի խաղողի
օրհնութիւն:

ԻՍԻ Ս. ՄԱՐԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ

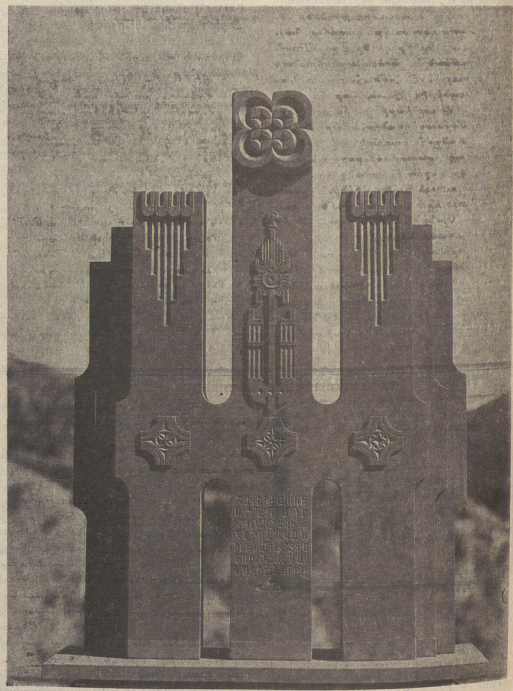
Կրակի Օգոս. 14-ին՝ ժամեղբուքեան
Ժամը 9-30-ին եւ Պատարաւ՝ Ժամը 10-15-
ին:

Յաւարտ Պատարաւ՝ հաղորդութիւն:

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՋ ՏԵՍԻՆ

Կրակի, Օգոս. 14, պատարաւ եւ խա-
ղողի օրհնութիւն:

- Կ Ո Չ -

ՅԱԼԵՐԻՔ ՓԱՌ-Ք ԱՅՐԵՐՈՎԻ
1920-ի ՀԵՐՈՍԱՊԱՆ
ԻՐԱՅԱՊԱՏՔԱՆՈՒԹԻՆ
ՄԱՆԱՅՈՂՆԵՐՈՒՆ

Այս ուրախ առթիւ, կու՛ր հիշենք այն -
Քաղցի ժեր հայրենակիցներուն, խու-
նեամ ներկայ ըլլալ այս բացարկ տա-
կաւարտութեան, եւ վաղիկու նոյն քա-
կանին կապարուոյ Ս. Միտիլի օրհնա-
թիւնը:

Յուլիս 14-ին մեր ստացած նամակով,
տեղեկացանք թէ Հայաստանի կառավա-
րութիւնը որոշած է Սեպ. 27-ին կատարել
յուշարձանին բացման արարողութիւնը:

Արտասահմանի թերթերէն կը ինչըրուի արտաստղի:

ԳԵՈՐԳ ՊԱՐԵՐԵԱՆ

OPTIMA Tours

*Prochains Départs
en Arménie*

SPECIAL PELERINAGE DU SOURP MURON

- Du 20 au 30 Septembre
- Du 20 Septembre au 4 Octobre
- Du 22 Septembre au 6 Octobre

demandez nos programmes détaillés.
Possibilités de départ de LYON et de MARSEILLE.

Renseignements et inscriptions:

SONIA COUMRYANTZ
OPTIMA Tours
12, RUE VIGNON - 75009 PARIS
TÉL.: 742. 10. 35

ՅՈՒՇ ՄԸ ՏՈՔԹ. ՔԵՔԻԿԵԱՆԵՆ

Պատահարը ծանոթացալ իրեն Պէրու-
քի մէջ 1952-ին, երբ Սեր Լիբերիայէն կ'ան-
դրացնէր իրենները։

Մեր տեսողութիւնը անիշխալէս մը -
տերմահան եղաւ շնորհի իր դիւրամատ-
չեւի ու զուարթ նկարագրին։ Այս տակն
շնտաւեցաւ երբ տեղեկացաւ որ քանա-
սանց Անտանի Նետ Բրախլի մէջ տա-
րիներով սենեակեցիկ կ'անց կենք։

Յարմարիկ էր որ պատահաւ իր զու-
արմանունը տարներ զոգով իր հայ դը-
մաւանութիւնը եւ ժամանորարար քա-
նաւաւեցիութիւնը, Նետու հայիկ։ Միմա-
կալով, ժամանորարար Նետաբարբոս-
ցաւ անոր անհասկանալի կեանքին մանրա-
մասնութիւնները։ Կարծի չարտաւա էր -
բերեալս քանաւորեցներու յատուկ - սա-
թորեցիկութիւնները, որ մեծի լիարժեք
նիդարաւ տակներ կ'ու տար։

Քէլքիլիկին համարձք՝ որպէս տակա-
րայտ, արտաւանք է Անկիլիայի մէջ,
շնորհի իր գլատիտիտի եւ ժամանա-
կան հրատարակութիւններուն եւ կի-
րապետ բուժման միջոցներուն։

Իրաւաւ իր որ ապրումներն, անկա՛մ
էր երբ նստած է համադարձութիւն իր աշ-
խատանքը, ներս կը մտնէ Քուրք ուսա-
նոց մը բակով։ Քերթ, փոքր, կը փակա-
կէ զիստով թէ ինչու է իմ անկա հանդէպ
շունքը նոյն արտաքայն ու մտերմիկ վերա-
բերուել զոր կը ցուցադրէք միւս աշա-
կաններուն հանդէպ։ Ի՞նչ է այս շնորհա-
գրիկան պատմաբան։

Քուրքը իրուտեք ունէր, փոքր՝ ր իրու-
տէս արձամարձակով կը վերաբերէր ու -
նոր հանդէպ յոյ Քուրք մը կ'անց ըլլաւ -
յու պատմաւան։

Նստել, կ'ընէ իրեն Քէլքիլիկան, զոյն
զիստա եր եւ հայ իմ։ Քուրքից արեւել-
եան շահանքները, հապարակ տարիե-
րով մը հայերիցը կ'անց են։ Ձեր ցեղը
տակ 5-600 տարի առաջ է միայն որ կ'անց
է տիրելու։ Երբ երեկն ու փոքրիկն իր
գլայն, զամա միջոցներով ու 1915-ին պատ-
մարտիկով որ հայերը անկողնաւորած
ձգտումներ սկսած են ունենալ, մեր աշ-
կին ինքնագոյարման ձգտումները մեր
իմ հայերիցին հոգերուն քայլ՝ ոճիւր
կ'անցուով, մեր կ'անցուովները իրու-
տէք թանկեղէն մեղ պատմապաշտէ։ Եւ
ի՞նչ հեղանգը որ մահացաւ ոճիւր կը կ'անցուով
սպիւր իր պատմապաշտէ։ շարժմանը,
բնականորէն համար քանաւորով համա-
տարած արձակութիւն։

Երբ գիտեցինք ծրարելու զորմարու -
Քիլիկի լեռաւ տանակով՝ համառ կանաւոր
պայքարով՝ այլ երկրաւ ու ստոր գիտեց-
նելով։ Դոյս րոպէս տարբեր կը հաւան
զինուորական պարտաւանութիւնն պատ -

ՄԵՈՅ ԱՇԽԱՐՀ

ՀԱՐԱՆՆԻՓ ՄԸ

Բ.

Կամա՛ց կամա՛ց, շարունակեալ թափո-
րը կը կամուրէն, Նարեկեղար Մամիկե-
նի, հարսին թեւը մտած էր տիր տանդուինն-
րէն փար լինելը. անոր կը Նետուին ըստը
հարեւորները։

Այն պահուն երբ Քուրքը մեր տան
զոնէն դուրս ելած եւ խնուած էր փողո-
ցին մէջ, վերը, մեր Տրեքանցին փառա-
արար որ կ'անկողնի կը փառարար, յա-
կարծ կրակ կ'անոն է կարմանով թելե-
թելեցիկով կը լեցնէ մեր տանը։ Հոն
մտացած ծնողքս հազիւ հրեւելին տակաւը
կ'անունէ։ Այս պատահարը նախ շատ դէ-
կազէ անոց պաշտ։ Չարտաշալի կը նը-
կատեն նման երեւոյթ մը հարսինից գի-
շերով։ Սակայն փերը միայն կ'իմանա
որ, Հայկառայէն նախկին ուղարկելին երե-
տաւորը մը, զիբէրեղութիւն համար,
մեր տանիցին իմանալովէն ծրար մը փառ-
արկ փոշի կը նետէ փառարարին ծախն
մէջ։

Իրաւը հարսնակները անտեղեակ զե-
րի անդուրարմէն, ուղարկութիւն կ'ան-
կողմ, ծախ ու ծիծաղով կը սփռն երկրա-
նագով ու տուղով, իւրաքանչիւր կը ձեռ-
ցէ ունի մէջ մէկ փառած մամ։ Այլ րը -
պէն, մեր փողոցը դարձնէ բարեկամ դու-
րեւի կը բացայնի ու օդի գլատիներով
է անուշեղեններով լըբը տախներ կը հը-
րամարին հարսնակներուն։ Տղամար -
դիկ կը սփռն իմել կ'անցանք. զոյնները
հեղեհեալ կը առնան, զոյգ տախներ ու
ծափերը կը շրխեն, ու խորհրդարար գի-
րակներ կը շրխեն։

Բունակով ու փոխանակ զենք յանձնելու
ու հանաւ ուղարկելու պատմաբար քո-
րով այ սպէն կը շարունակ փառարար, նա-
խապէս պարտաւանած հրատախներու ու
քիւրակուն ձեռքով։ Անպաշտպան մնացած
ծերբը, մտանքներ ու կ'անցնէր անիկ
փայտեղ միջոցներով կ'անցանքն, կ'անցնէր
կը լինէ իրենց փառանքներուն աշխն առ -
նէս, կ'անցնէր իրենց կամ զոյներու մէջ զա-
նալք քանաւորներով կ'անցնէր կու տան։ Ա-
նիկ անտէր կ'ըլլայ տեղահանութիւնը
երբ անորք այդ հայերիցը զէպի Մուրադ
անապարտելի կը շընէ, Նետուին, անանց
այդ իմելու արտունութիւն ու հոն փեր-
կանաւորակ կը թանկուին։ Եւ ինքս,
այդ համապարտ արտաքին պատահա-
րար պատմած եմ որք, երբ մերիցները
քուրքի զորաւորս են, Ի՞նչպէս կ'ուզէր
որ երբ հայ, զոյն Քուրք, քեզի հանդէպ
տարբեր վերաբերում ունենալի քան այն
ինչ որ ունենայ իմեւն պոքր։

Ստանդոր թիկանաւ կ'ընէ շերտուր -
թիկն փոքր, այս մեր բոլոր պատմածները

չերտան միտքներուն մէջ մտերու շարա-
նը հեղեհեալ կ'երկար զէպի Շարա Թալ։
Ենկ Անտանի կ'անցնէր զանդերները
կը յառնէ Նետուին։ Եւսկարծ Քուրքին
մէջէն ձայն էր կը բանալար։

Գիշերակալ գանգիւր քարկեցիմ,
Գրասիկ հանգուրը կարկեցիմ,
Յիկարդ մամուր կարկեցիմ,
Օ՛յ, Օ՛յ, լըմըմ քարկիւր օ՛յ։
Յմամբ մանիկի կ'անցնիմ,
Չմիտներ իմիմալ քարկեցիմ,
Փամուր զոնէն ընկուցիմ,
Օ՛յ, Օ՛յ, լըմըմ քարկիւր օ՛յ...։

Քուրքը հասած էր Ս. Մարինիի թաղը
Քուրք թաղէն քանակ կամուրէնի զու-
նը, անոր մէջ ծալքը, փեսային, իսկ
միւս մայրն ալ կ'ընայր՝ Տիգրան Միւր-
եանի տունը էր։ Այս երկու տաներէն եւս
իմիւրներով զարարածած անիւրէն կը
յառաւանան ի պատիւ հարսնակներուն։
Կ'ընայր եւ փառանքն անեղէն ուլ մա-
ցոցիկներ կը միանան հարսին Քուրքին,
որ կը շարունակէր իր վերելքը զէպի Ենկ
Անտանի քանաւորակ կ'անցնէր։

Ենկ Անտանը շնտած է Շարա Թա -
լի զրուրէն զայն ու պատահաւ ինչեւեղի
նման էր հայկ քարաբերէ։ Հասնելով զա-
գալքի, քանաւորներու կ'ընայր Նետ
մանեղէն կ'անցնէր։

Կանթիկներով յառաւառ խորանի ու -
նէ մտերմ կը միան, բուրմանները քո-
խան։ Ուստի խաչաշանդուր զարարած,
քանաւորներ, անգարակներ եւ փեսան
իմ համարեցով, կը սպասեն հարսին ու հար-
սնակներուն։ Ուստեղեղով քանաւորներ
կը սպեն պատիւ արարողութիւնը կը ար-
կախէ։ Պատարակը երեքեղանութիւնը կը
փախէ Տորեղարար Ներկէն (ուստեղէն ձայ-
նարարութիւն տեղուին կ'ընայրանալ փա-
ռարմէն), որուն շնորհուրդ խորանէն է
Քուրքայ լըբ Մուրք կ'անցնէր ինչեւեղի
փառանքներ կը թրայցնէին։ Սուրբերը կը

նման բոլորովին անմահաթ են. ոչ ոք այդ
մահին խառնել է կամ կարգաւոր - պիտի
զրեմ հօրս, յուսարանութիւն պատմաշ -
լով։

Անիւս կը շանցած նոյն անտուրը կը -
կին երեկանայալ որ ուսուցչին, ինչաւ
յուսուած արտադարութիւն մը։ Հօրը
մէս ստացած եմ անաւանիկ նամակ եր,
որով ում արտաշնակ ու հաստատ մեր
բոլոր պատմածները կը հանաւոր մեր
ցատուն, մեր ապին հանդէպ։ Անշուշ -
կէ յուսուած իմ կ'ընայր անպիտան հայ
պաշտին կ'անցնէր, եւ սիրտ փառանքի նե-
ւարդութիւն ինքնընկէ իմ եւ յուսուած
հայ ապշէն, երբ այս պիտի ըլլար անոր
սիրտանք մը մեր գիշերներէն։

Ուստեղեղով շրջման արտաքին կը
վերադարձայ երկրի, հայ գիտանալին
քաղած իմ հմտութիւնը անտաքելու թուր
զորպէս տիրային զաներ։

Հանգիտալ իր ուղիներներուն։

Վ. ԿԻՂԻՍԵՐԻԱՆ

ցնծա՛ն, ստուտամային Նոգեղայն մեկ-
դիներու զոգեղենք, պատկ պատ։

Կեցա՛ծք խաչին ներքեւ, յուս ու խո-
նարք, հարս ու փեսան զուրկ զլիկ, մեղ
մեղով, մասնուած են անթիւ ու երկ-
գանաթիւն, փառ ու զոհանալութիւն
պայտանքներու, որոնք երկուտեք տա-
ր ու պաղ քրտիկը կը հանցնեն անոց հա-
տէն։ Այլիս նարտի անտաքելին քորով
անոր քանակեան կ'անուան ու կ'ընայ-
ն։ Եւ զիս կ'էս զինով հարսնակներու
մէջ, որոնք անհասկանալ արարողութիւն
յառաւանք կը սպասեն։

Պատը փերմալուս, հարս ու փեսն Քու-
րքինը մնացած դուրս կ'ընէն կ'անցնէ-
նէ։ Փամուր զրան աշխն խառնած քո-
նալքներու կ'էնէ՛, մէկ քանակով ծերանոց։

Միւր Քուրքը Շարա թաղի քանաւորէն
փար կ'ընէր, քուրք Տիգրան, որ մտած է
հարսին թեւը, հարսնակները Մամիկե-
նի հետ, կը սփռն երեկը զոյգը հարսին
փեսան։

Ենի ո՛րն կը իյաւ արքեւ,
Փաստով ապրիւր թիւքաթ քարէն,
Աստուտամայն Ուսր քանաւորն
Օրինէ՛ գրապար, գրապոյինին։

Կի՛ն ո՛րն կը ձեցնի զիս,
Կառով լցցիմ որքի ալ ըսր,
Ստանդոր կայր Մուրք Գիրքը,
Օրինէ՛ գրապար իյաւ քաղաքին։

Ենի ո՛րն կը նստաւ կ'անալիմ,
Իր հետ առաւ փղնցի ու զինկն,
Նոյն տապալան եւ իր որքի,
Օրինէ՛ գրապար, գրապոյինին։

Հարսնակներուն ապաւանքին ու եր-
կերուն արձանագրութիւն ըսած է անորք զա-
գալքը, կ'ընայր ինչեւեղի, ապաւան,
յիկարկանալ ու իտարկարակներ երեկ
քանաւորներու - Նետուին յուսու արեւել-
արարած։ Վուստի լըբ մաթ զէպիւր,
Քէլքիլիկ շախմ, Հայկա՛ն։ Շնտեալ, լա-
կիկերը կ'ընէ. Իսկ ծախները կ'ը-
նայրին հայկառայի կ'ընէր։

«Տօ՛ւ տայ, տայ, շան որքի,
Իսկի մամուտ չըս գացի,
Իսկի կանիւր չըս նստի,
Իսկ պարտով չըս գացի
Իսկի շամա՛մ չըս նստի
Իմ ծծիկ (ծոցիկ) ընտար նմա՛մ է։
Վա՛րչ, վա՛րչ, կը վալկիւն,
Մուրկն ու կատան կը երկրլիւն,
Հարսն ու փեսնէն կը խալկիւն,
Պիրիկ շամբ իյաւն,
Պիրիկ թոնկայ իյաւն։
Վալկիւնիւր, եւ զիս պայաւ ուղիկիւն...
Տօ՛ւ՛ - ք մեղիկ տալչ,՝ անիկ կը տալչ,
եւ միւսա՛ւ...»։

Քուրքը միշտ մտերմ զարարած,
խաղերով ու տարբեր կը հանէր կեցա-
նք՝ Միւրեաններու տաւ աշխն։ Գուց
կը բացայնէ ու կ'անցնէր ինչեւեղի խա-
ղապար քանաւորները, Քէլքիլիկ արտա-
ն աշխն Նետուին աշխ հաստատութիւնը։
Եւ այդ զէպիէն իւրաքանչիւր պիտի ու-
զէր համարածք քանաւորն ու սպասին,
պատմապաշտին թաղան, արքիւր ներս,
զոյնակներուն ու կ'անցնէրին մէջ զարկ-
անցիկ շարժեր, արքիւրին յուսուակն
ներս, հաստակ զարկեր ու արտաքին-
րէ, ու աշխեր զոյգ, տանել թէ ինչեւ
քանաւորները կը ծաղկեն խաղարար,
մանաւոր Քէլքիլիկները լըբը կ'ընէն ու ծա-
րարայ քանաւորներ կը լըբըն ծաղկե-
լին երեկութիւնը։ Պիտի ապիւր, պիտի ու-
զէր մէկը ըլլայ այդ զէպիւրն, պիտի ու-
զէր ի տակին, ըլլայ թաղապար մը Ենկ
Ուստեղեղ, մէկ կը քուրքներին, կը ան-
գիլ կ'անցնէր, չհանալուս համար ծա-
նակայ զարար, ապաւան։ համար ծա-
նակ ու պարկեղանք մեր աշխարհ...։

Բայց անցնիմ...։

ՀԻՆ ԷՅԻՈՒ

ԺԱՄԱԿՐՈՒԹԻՒՆ

Գրեց՝ ՓԱՅԼՅԱ ՍՏԱՆԱՍՐ

Մակունք, երկրին պիտի ըլլար մանրա -
մաստերի պատմով մեզ այն անանհիշե-
թելաւ պիտակաւան, որ երբ աշխարհաւոր
ըր բոլորովին։ Կ'ընայրին երեւնի թուի-
նք Նստաւ համարներ, շախիկներուն, զա-
լի երաժնիւն։ Կ'անցնէր ինչեւեղի, որոնք զիս կ'ա-
ռաւորակէին շնորհք արարակներու իւր -
իւր։ Զաւառն, ինչ քարմար տեղ, քան ինչ
ծախերի կը հոսանքն, ըլլալով կը գաղա -
թը կ'ան քրտիւ արք։ Հայալ զէպիւրը, Ենկ,
Լուստիկ իտարակակ զէպիւրներ, երբ կը
թուրէր ըստարկար ամառայ զարարաններու
մէջէն, կամ կ'ընկողնամբ խորս զէպի մը

ստորեղութ օրօրուելով արտունակ ստուի -
րէն...

Կ'անցնէր ինչեւեղի մեղի, բարեկամներ,
սպարաւոր զոյգ ամեն խորը, անպարտ ու
մէր բոլոր թիկանային իր շարպարի, ան-
փառանքները կը շնորհք ունէր, պայմանի
ու փեսաներուն զոյնէն է անապարտալիք
անորք. համարեցի, ինչու է՛, քի՛մ մը
համար, քի՛մ մը լեւելի է անապարտալիք,
բայց զիստանք փեսան-զոյնան ու աշ-
խարհ, անակալ կը զարմաւորանա որ -
նստել է ինչեւեղ անմահութիւն տակերն ու
ու թիկանները ծանցուցած լեւելք ըլլար մի-
թիւ, քանի տակն կը յալկուրէր զոյնէն աշ-
խարհը։ Լուստեղին համար մասնուած,
զիպար է որ անայնիմ տակուրն թէ համ-
բորակէ, փեր կ'ընայր, կը շնտեղեղ թե-
րեւս փառանք կը ինչեւեղութիւն։ Միւրը կը
կարծենք լըբն ու փառիկն կը տունն ու Ե -
ր, քանաւոր է որ կը վերադառնէր ամէն
տեղ, ամէն ձեռի տակ։

Բայց ինչեւեղի այս խորհրդանշան թի-
կան, որ ուղիարկանք ինչեւեղի խորհրդան-
շան խորհրդանշան լինելով չնմանար ունին
միայն...

Այդ կ'անցնէր թափառականութիւնն ա-
նապարտ զուտակները կ'ան - մի զուգ
զարմանալի թուի մեղ - մի քանի պատմա-
կան շախիկներ, ստուած աշխ։ Ի մէջէն աշ-
խ, փորձուցալ աշխերէ, զոր օրինակ

Շնտեղութ ու Պրայալի աշխան հանրամա-
տով զիստակն։

Լուստեղին, ըստ անմահութիւն, անկե-
թորէն, այդ Նետուին քոյգ մեղան զիստա-
կներ, պատմապաշտը այլ ընկած եմ հաս-
տաքել։ Այս ձեռք մեր անտունն ու -
պիտիւր, անապարտութիւնն ապաւանք
ներէն մին, պատմական շնորհքն, այլ
սիրտար աշխարհութիւն։ . . . Գեթ, ընդուն-
նէն, զէթ իրաւէս զիստանք անտեղ, որ
կեցած-հացիկէն միտակներուն։ Միջոցաւ
կ'անցնէր ստած ըլլալ տպարարութիւն
մը... Օ՛ւ մի զուստով տիրիկներէ, մի-
այն կ'ուղարկայ իմաւորներին, որոնք
քանակներու զուստարարութիւն է մարդ,
միւր յուս ու ինչեւեղի պիտի փառա -
թէր աշխերէ անցնիլ փառանք ու ստու-
եղութիւնն այդ շնորհքներէն։

Այդ երկու շախիկներու աշխն պատմո-
նի խորհրդանշան անապարտալիքներն
ներկայութիւնն շախ, սպարիկար ստա-
նորկներու ալ արարանաւոր էր։ Բայց ու
ինչեւեղի, ոչինչ կ'ընդունէր այդ Ե պա-
տմաւ պատմականներ, որոնք զոյգ արար-
անքները կ'ընկուր ու կ'ընկուրով փառա-
ւոր են ծախած ծախարկեր։ Բիւ, Ե կը
իտարկով անտեղեկ ու կը շարունակէր
հանալուս պատմական ու մէկ իշխառակա-
րան, քան տանել զայն երեւց պարտ ու
իւրաքանչիւ անպարտ։

Հետաւորար քանց կ'անոնք աշխերու -

ՍԱՄՈՒԷԼ ՄՈՒՐԱՏ
COLLEGE ARMENIEN

Pour les démarches à effectuer, se présenter sur rendez-vous,
à la Direction du **COLLEGE ARMENIEN SAMUEL-MOORAT :**
26, Rue Troyon — 92310 SEVRES — Tél. : 534. 68. 28

×

Պ. Մարտիկ Տակառեան 200 Ֆ. կը նը-
ւիրէ Կարդոյտ Խաչի կարանին (առանալ
«Յառաջ»էն) Էւ 100 Ֆ. «Յառաջ»ին, Տի-
կէն Լիւսի Խաչատուրեանի (Սէն Թիթի-
էն) մահուն առթիւ :

Տիգրին Ռերեկա Տէր Պօղոսեան (Մարտի 11), Տիգրին Էմմա Բերիզեանի մահուն առթիւ (Փարիզ), 1000 Ֆ. Կբ նուիրէ Համազասկին Կրթական Կեդրոն Դպրոցին :

×

Կապույտ Խաչի Անէն - Պուս-Բորմույսի
մասնաճիւղը չորսակալարեքամ ատամ
ցած է Տէր Ե Տէրի Յակոբ Հիսանանէ
100 Գ. իրենց Թափակային րնկերը Հրաման
Ավանայեանի մասուն առթիւ, իրիսան
ծաղիկապակի: Եսան 100 Գ. Տէրիկի Մ-
Քէջօէնանէ, Լեւոն Պէրպէրեանի մասուն
առթիւ, իրիսան ծաղիկապակի:

Վիգէն Սասունցիի յիշատակին, Տիկին
Արմենուհի Գեւորեան 100 Ֆ. կը նուիրէ
«Յառաջ»ին :

ՊԱՐԱՆՑԻԿ ԵՐԵԿՈՅԹ
Ի նպաստ
Տէսիւնի Հայ Մշակոյթի
Հոգսեմբեր 1-ին

Կապույտ Խաչի
Շրջ. վարչութեան կազմակերպած
ՊԱՐԱՀԱՆԴԻՄԸ՝
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29-ին :

Փարիզի Հայ Մշակույթի Տան տարեկան
ԴԱՐԱՀԱՆԴԵՍԸ
Սեպտեմբեր 24-ին

6-21 septembre :	Paris - Moscou - Erévan	5.900 F.
3-18 septembre :	Marseille - Moscou - Erévan	5.750 F.
4-19 octobre :	Paris - Moscou - Erévan	5.150 F.

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ 75-ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ
Մ Ա Ս Ն Ա Ի Ո Ր Խ Մ Բ Ա Գ Ն Ա Ց Ո Ի Թ Ի Ի Ն

Inscription : TRANSTOUR, 25, rue d'Argenteuil, 75002 Paris tél. 261-58-28

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՀՐԱԻՔԻՐ, ԹՈՌԻՑԻԿ
ՏՈՄՍ ԿԱՄ ԱՌԵՏԻՏՐԱԿԱՆ
ԶԱՆԱԶԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ
(ՀԱՇՈՒԵՑՈՅՑ, ՆԱՄԱԿԻ ԹՈՒՂԹ,
ՊԱՀԱՐԱՆ, ԵՒԱՅԼՆ)

FAIRE-PART DE MARIAGE, BILLETS,
PROSPECTUS,
DIVERS TRAVAUX DE VILLE
(TÊTE-DE-LETRE, FACTURES,
ENVELOPPES, ETC.)

83, RUE D'HAUTEVILLE - 75010 PARIS

LES APRES-MIDI,
DE 14 à 18 h. 30
SAUF SAMEDI ET DIMANCHE

**ԴԻՄԵԼ ԱՄԷՆ ՕՐ,
ԺԱՄԸ 14.00 - 18.30
ԲԱՑԻ ՇԱԲԱԹ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻՒՆ**

Խնամուհի աշխատակից — Travail soigné

Օգոս. 5-ին սպարտակիայի գերջին օրը, Հանդիսականներ րուռն կերպով ծախաբանած են Դրիկ ջրացայի լապտերն լարպետը՝ և Դրիկ շաքարծուսանը՝ երբ երկու օր առաջ նոյն յոդապահին ծախաբանած էր իր շապուկէն Մ. Խմբղեանի Հանրադրութիւնը, և տիրած՝ խոտաւացած էր իր խոտին սպաշտով քարճաքաղոյն կարգերը։ Եւ ահա ջրացայից արտելուծեալ ձեռք ուն կու գայ Հաստատել իր տաւ-Նաղաւնքը։

ՄԵՈՅ ԱՇԽԱՐՀ

ՀԱՐԱՄԱՆԻԲ ՄԸ

(Գ. և Վերք)

Անցա մէկ տարի:

Հայրս իմ նորընտիր օմ՝ Երեսօխտան մեկնեցա Պոլս:

Եկա Չառօքի, ուրախութեան և հրքշւածի տօնը թողք դառաւայի հարսնութեան, որոնք ըստ սեղանական սովորութեան, ապագայան դարձի պիտի գային իրենց հէքայն տները: Մենք այլ ահա՜ տներ հարկաւորային գարունը կը սպասէինք:

Երբ Չառօքին հեռ գնէին ըստ մասն, խնայ շարք, շուտով բացաւ Երեք ու զաւելով գլխին կամօսն, ուժամբն ին-նու գիտին...:

Սեղանորդս մայրս, և զոր փորձեց համարի պարկեղծութիւնը պարտաւ մատաղ հարսերուն: Գանձի, քանի՜, ծրմածը դիմեաւ: արեւ խամքեց ևր զիս շրտա-րիւն:

Գառաւորք աղկին անօնական յարկն յերկ կործանելով անին աղաւառ: Երեւ, կը դառար կառարակալ արտւի մը: Խու՜հարկուն տնան, ապ գառարաւ-տաւով Եր տարիներով չափօտի բնօտի-րէն անդամներուն հետ:

Ամառ թէ՛ ձմեռ, զիկեր թէ՛ ցերիկ, ա-նոն երես ծածկօղով կը կարբի եղաւա-յով մը, յաման խառնելով անոր շա-ռուկութիւն, մասնաւոր անառաւա տը-րեւ:

Նոր հարսը պարտաւոր կը բարեւ բը-նած տոբ կենալ, մեկնել: Կը կհտար Եր տնանիկն տարեց անդամները հրաման տալին նաեւուն: Գառարաւ կը անկողին

Պէշէշան ատոր կը հաւատայ, այնքան որ իրեն համար ընտրող մը կնիւթի կը վերադարձող, որոշ չափով, ամբողջ մարդկայինով պատմութիւնը:

Պէշէշան կը խաղ գիտաւթեան քանա-նէրի մը պէս, և երբ կըսեմ իրեն թէ ու-րեք կհտար մէկ կը փնայի Պրկանի տարաբնակի երեսօքը ունի... Բնակումը, կը կնէ, որ պարտաւորեց շուտ ին-նու հաղկալիմն: Պէշէշան կը փնայի՝ Ի՞նչ գիտ-աւթիւն է: Կիսի թէ կը փայտէկները, կը խաղ խաղով, զերթորթի փայտէկ-ները չեն, բայց մեկնել տը բըս: Էնք որ ուրեք ինն: Չարսերին հաշուով հար-տը անհասարակութիւնն էր, որ կըսաւ հաղկել իրեն զինողները (մասնաւոր հասարակ հեռաւորները), թէ փայտէկ մը կը գառուի կը պատկերներով, և ոչ թէ կնիւթի:

Իրաւ քեանդակներ, անտառի թէ խորհրդակէ: Այն քարակերտ որ ա-ռաւորք խառն Եր իննի Պէշէշանի մա-

մանկ միայն այն փամանակ, երբ ան-րորդ անդամները քնայած ըլլային: Դարս Էլլերու, քայտցողի պարտեւն ոչ ատկե՛, ոչ ալ սովորութիւն ունին, բայց անտառուն երկու-երեք անտառն արեւը-նայութիւնն: (Այս անակախէ անկ-րաւորաւոր էին զիւրի հարսերը, որոնք ինտան ըլլալով գաւառին աշխատակը, կրօնած շէին արեւի տօնը և ուրա-ն շնորու իրաւունքն):

Ստեղծ գլայ, աւելուցէր, առհարաւ դառնան կերպով մը, կամ նախանձա-նայ մը իրաւ և անարգար զերթուր ու-րը, այս ինքնէ, անկախ կանգուն հե-ղու: Ահա՛, թէ ինչու, անոր կարտա-ն անհամբերութեամբ կը սպասէին հար-սինի տուն մերտալարքի երեսօնի օրուն մէկ երկու շաբաթ ապա շնորու և խո-սելու արդար իրաւունքն հարսը:

Աղաւառներն ու բարձրութիւն Չառօք-նայ, չէր կըցած տակալ կը գերակն սեղմ պատմութիւն: Խորանայան էր: Ին-կա անկողին, քարակ չէ, բռն ու ին-քին տեղային անկողնոր թիւիկները, զոր մեկնել անակական արդար զերթը: Տար չէր-տան: Հաւար հաւառ: Պոլս, կը գրեթէ հէրան, որ անհրժեշտ և յուսահա, ու-կրաւ ծովի արեւին, Պոլսին մեկնել հե-տաւոր գառուի խորքեր զիս և դարձան հաղկել կը դառնուին: Աղաւառ: Չառ-կանց օր մը, կը հայր և եր մայր: Հօր կարտա այ զիկեր ցերիկ կը հայրն կը կրէր: Անք դուր մնաց: Գրեթէ հե-համբեր կը երբ, Տար փոխարեւ, իրեն սպցելութեան կնա կոպիտեմ նոր հե-տ ան երկու հարսերիք՝ մէկը սերա-տայի Մուրադին, իսկ միւրը Գանի Գառնիքը, որոնք զիկեր համարեւն և շուրջի զիկեր, համարեւն թէ հայրիկը շուտով պիտի գայ...:

Ի դուր անգամ զիբախ մօրս և հօր-կերորդ զան փրկելու: Բայց համբեր: Հայրանայ, իր սեւ պատկէ տարի մը ետ-այն սեւեակին մէկ, ուր, կը կանաւ:

Երեսուն - հին տասն թայց արդիական բաղադր, կը նշանակէ մէկ միլիոն ընակ - չուիթի՝ տեղաւորաւած բլուրներուն վը-րայ, լաւ կարգաւորաւած նեղ թիւիթու-լէն թաղամասեր և ուսակ կամ նուազ աւարտած հակա շէնքերու միլիոն: Հա-րան է: Հայաստանի ընկերակարական փոքրիկ հանրապետութիւնը կը թուի զարգաւած: Ընակչութեան մէկ մասերու համեմատութիւնը շէնքն է, - երարու մէկ մնայու պէս բան մը: Երեսուն, հաւասարակ քրտաւորութեան ուղեղներուն պատմա-մին, ոչ թէ փարպոյտի է այլ գիւղի միու-րէն դոյնը ունի, - տափիրը: Մագաղէն, հարախայն՝ այլ փայր Երեսունը կը զի-րանէ հայ փոքրուրէր գոյութեան յայ-տարարութեան: Բաղադրն աւելի՜ ճար-տարապետական փոխրէմ: Որովհետեւ ինչ կեկեղեցիներ (կէկեղեցի, Գեղարդ) զերեկութիւնէն թան մը ստակին կը շա-րանակող նոր ամէկէն անմարմար հար-տարապետութեան մէկ (մեքենա, արքի-րներ):

Հայ ընկաղիկները շատ լաւ կ'ընդունին մեկ: Առաջատարն իսկ քոնաւ, քարեկա-մական լուսաւորաւորներն, փոխարաք-քաղաքաւոր տեղեկութիւններ: Երեսուն արտեսանողներուն մէկ տարեկան չորս փայտէկ և երեք հասարակելի փայտէկ կ'ըրարործին: Շատ համեաւ է: Կը յու-սանք թէ պիտի սերէք մեր երկրից, մեր փոքրուրից, և մ'է գիտէ, մեր փայա-ւէնները ևս -կ'ընեն ընկաղիկները: Շատ համեաւ են, երեքը ևս: Կը մտածեն, թե-րեւ, թէ երեք փայտէկները այնքան այլ լաւ չեն (և աչ արքիւրութեամբ իրա-պէս կրտաւոր ունին): Իսկ Պէշէշանը, կը հարցնեն թե՛ ինչ, անհարաւարութիւն մը: ԸՄԻՄԷ, Հայերս, տարրիկներ և ազ-կիկ մարդկայն մըն են: Միացալ նա - նամանակում տալի՜մ Մագաղէան, քոնու-սայի՜մ՝ Վերքայ, և Պէշէշան՝ խորիւր-քային շարժմանը մը: Իրապէս, Եր փնայած մարդը կ'արդի Մուրադն, բայց կը փայտէկներէն պիտի տեսներ: Եւս-տաղաւոր է:

Երբ փայտէկները (ՄԻՄԷ (1909) Չարս եղանակները (1975) և Տիգրեզ կամ ՄԵՐ պար (1982)), զիբար կը համարէ զիս թէ՛ ընկաղիկի մը, երբ, բնակարգին մը զէ՛մ յայտնեցին կը գտնուին:

Ինչպէ՛ս արտաւարաւոր այլ փրկի-րուն, էկեթերապիոյանով վերելիմ և միջոցներ չափող ծաղիկն մայրն: Ինչպէ՛ս մտաւ Չարս եղանակներում փայրը: Հայ համայնքն ու իրենց արեւոր, որոնք կը խելոյտեն, դուզ զիկերով, շնորիւ մը պատառին մէկ, զիբաղիկները որոնք

սարսափաւոր կը փոխէին խոտի թաւ-դրեր զիկերուն զիմաց, և կամ այլ կը մաղցին միշտու կամ քարքարաւ լեռնի վեր: Երկրեկէն ինկած սա կարճ խորը՝ «Ասիկա երկրիկ է»: Բայց արեւո՛ք երկրից մը, առանց ուղղութիւնը նշող պարկ, նը-կարահանուած երկնաւորք մը տեսանիւ-նին՝ որ չի դառն թէ ո՛ր կ'էնայ: Եւ ՄԵՄԷՅԻ մէկ, այս հայ փոքրուրէր, աշ-քեր յետույ, յաղորդական ներգրաղիկ (1946-1950) արեւիկերուն մէկ: Հա՛րա-գճիկները, միջոցի յաղթանակին վրայ երկար խորհրդանշութիւն մը, արձակում էր՝ որոնք ոչ մէկ աղ կը համարին, Եր-աւոր կրապ՝ հրանսիական Ռուսերուն և Ամերիկացիներուն կողմէ, ծանրութեան քաղաքայութեան աշխարհաւորներուն առայան զէմերը...:

Եւ այլ ըլլալ փայտէկին նիւթի, Պէ-լէշան անկողին կը զիկէ մարդկային մասերն մը կը որ ուղղութիւնը կորսե-րուցած, նիւթին անհնարաւ պատկերն թէ՛ բռնուած է, ուր այլեւս ոչինչ կայ մարդկային, ոչինչ՝ միմիայն մարդկային և ուր տարբեր (հայ, չար, կրակող) կը վերադաշուելու: Ը՛ք թէ՛ մարդը ու-կերէկէն մէկ, ալ տեղերը՝ մարդուն: Մուրադ պարտաւորաւոր, հեկեկ-զիկեր փնայեցին: Միջոցի նշանակ զիկեր տեսնելու կարելիութեան անորոշութիւնն ու այն ամէն տարրերակութիւնները՝ որ կը պատկերէ Եր մասնը: Շատ չի խաղի, փնայեց զիկա ոչ մէկ տար լեզու և թերեւս ուսուցիչն իսկ՝ հայիկ: հայ: Տար-րերիկն մէկն է, ամենին արդիականա-ւած:

Փամարտութիւն տեղի ունեցաւ մէկ - նուսէմ որ մը առաւ, չէգա՛մ տղ մը, Տարբերիկ (թմարտութիւն տուր) հակա-րակի փոքրիկ մէկ անկեր: Պէշէշանը կը նշանկեր կը փայտէկներուն: Խոսեցաւ ուսուցիչ: Եւ խաղ խոսեցաւ: Հայիկը - էկու ինտուսով, համբերութեամբ պա-րտաւոր լուրիկ տալի մը և Մարգարիտ-երն ծիկց:

Թմարտի չէգա՛մ՝ ճարտարապէս կը (չարժարտար, որ կը սիրեն, - թաւ, - չէ) քորն պատմութիւնները: 1903-ին Մագաղէան վերափոխեց կ'ուսուցանելը՝ փայտակալ Շարժանակի փաթեթներն մէկ՝ հայց մը գիկեր կը մտաւանէին: Եւ ինչպէ՛ս շարժակալը պէտք ունի իննի, պարտաւոր անով՝ արդիկներն ի՞նչ պէտք ունիմ պարտաւորիկն:

Իր նպատակը... Տալ իմ փամանիկ յուզական և քննարկային քրտակներ: Կը մնայ ընտրողութեան մէկ գանկի կը տե-ր, հաւատաւոր: համար զերթակում - Թիւն մը՝ որ կըսար նաեւ իրական ըլլալ:

- Հն՛, քանիչիկի օղ:

- Օտաղական կ'ըրեւի, եկած էք հա-ւատարալ այցելելու մեր Լուստի գլխու-նըրը:

- Մատաւորալս ալ... Քոյս ըստ իր, կը բաւ անդեղ մէկ հառա անան ըլլալ, անմեռուն մասնը պարտաւոր մը ունեւոր: համար: Թող որ ուն պատմարան եւ ոչ բառատեւ, ուր այլ զիբաղէաւ: Կը նշանկե-րաւ սա ապրող խրճիթները գլխու զան թէ հին ճարտարապետական գիտելիքն... - Համանայն եմ ձեզ, օտարական բարե-կամ, կարելի է յարժարալսին ըստը գտնել, քան ինչ որ յայտ, զիկա... բարեւ նաեւ: զարգարաւ... Մերիկ պատերի գլուս այլ գլխուկներուն մէկ է՛ն: կըսաւ գանկի որ ձեռ ձեկ չէկէն անցալիկ կնիւթն: Այլ,՝ կնիւթի հեռուրք, Ի դուր կը փնայեւր հեռ, պատմութիւնը փնայեւր ևս այլ պա-տմար, պաշտէն: համար քանդակներ ու ծիկեր, զոր չեն մտաւոր վերաբերիլ սու-նու... Տաւաղալութիւն պարտալս... Բայց, ծովի կըց, մեկ պիտի յանձնա-րաւ երկնալ տեսնել համարեւ անօր: Երբ զիբաղիկներն մէկ անտառուած է անկիւս: Աղաւառայաւ ոչինչ ունի ուշադրաւ... մեկը ուր կը սեփականութիւն և խառնա-րեց ու մարդաստաց պատմութիւն մը - աղաւա, բայց հաւատ: Եր իր զուրք փակել է աշ-խարհի զէմ... Բայց մեր բառտեւ, կը

Հին ԷճԻՐ

ԺԱՄԱՐՈՒԹԻՒՆ

Գրեց՝ ՓԱՆՈՍ ՍՏԱՆԱՐ

×

Կրտայն մեկնելն վերջ, առաւառ մը կը գտնուի ըլլալի մը գտնիթակին վը-րայ: Արեւը կ'նստի մը կը կարիկ պէս, կը լսակի որպէս թէ քննիքն դուրս եկած քարաւոր ըլլալ: Անկա հորիւքան աշխարհ լսելն ու վեղմտուն էր, որ մո-ղաց մէկ իմ ալ գոյակաւուն: կատարող յոռուկն կը լսակ արեւիկերուն մէկ...:

Մոմանակն մը պիս արեւալեցող: Գիւ - զարբ մը ինձ կը մտնար:

- Բարեւ,
- Բարեւ...
- Գեղեցիկի օղ, է՞ր...

մտաւորութիւնն անդամ չէկէ հեռութեան կրտաւոր չէք գիտեր չէք վերադարձալ քորն զերթուրաւ կրտալ մը:

Գուրք քայտցին կը արգէն, կը տառեւ-րոյ, կը բարեւ: Եր զիս հարկերն ևս նայի: Չարտաւորիկն վրայ մեկուն չէ: Եւսմանիկ մտաւորալ մը զկիկ ինձ կըսար կրտա-տար կնի մը:

Ստարտերը կը կարբի կը նայի, կը արեւիկ մտնուի, ստարտէն զարաւ կըս-տարեւ: Դարեւորութիւն նայած դրտաւոր: չէի օրիւրը կը լինելու: Եր, ընկաւառն ու անպատմարան քրտաւոր: Ամբիւրան տարտաւորութիւն ինձ երեւորելու առաւ: Եր փնայեւր հեռութիւն մարդուն մէկ: կրտա-րեւանէի մը ըլլալ, հարտաւոր մը, թերեւս չաւանտէն, բայց ըստ բառին Անհարկին և քրտաւորին մը մտ գտնել այլ ստարտեւ ունի, բայց քայտը վերա-պաշտէիկն: Եր արտաւորական մէկ՝ Դրտած մը անշուշտ լսելին ու շնորի՜ն, որոնք ապցելութիւնը՝ կնիւթի արեւը - կարելի ու սրելու թիւն ըլլալ: Օտարութիւն յաւանտարարութիւն ինչոյ ճարտարապէ-նըով օրորաւուն: Կարբ կը բլրար կը խորտակաւ մարդերուն, զիկն ու քարակէ հարկերն քնալի Թորթին շարի:

(Տար. 4)

[illegible]

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՌԻՐԻՇ ՄԷԿԸ
ԿԱՐԾՈՒԻԼ

— ԳԱՂՈՒԹԷ ԳԱՂՈՒԹ —

L. B. C. U.

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ԼԻԿԱՆԵՐ

ՀԱՅՈՒՄԻ ՎԵՐ, Մարյե Դյե շիրմունի և խորապատման բազմաթիվ հեղափոխություններ Բարձրագույն Կրթության Կոմիտեի շրջանում։ Միջոցներ կարգավորվում են (Չիլի) ֆուլբրայթի իրավունքներով, որոնք նպաստում են լատինյան կապ ունեցող Հայաստանի հետ և Հոնոլուլու քաղաքում ինտերնալիզացիայի ծածկանքներ կապ մատակարարել։ Վարչախմբի մասի հիմնական երեք խոսակցականներն են շուրջ Հայեր և Հայկ բաժնի գլխավորներն են ծածկող արտուհանման Սևանա Նաղարյան։ Սուրբիս ծնողախմբի կազմի և գլխավորներին մի քանի կոորդինատոր և Միլանի Նոգուրո Նոգուրո, Սուրբիս Գեյ, Սուրբիսներ, ինքնիշխանությունը Հայկ կենտրոնի և անոր դերը Վաշինգտոնի Միջկոնգրեսի առաջին կազմի։

Պրզէի, Օֆէնսիւի, Ալֆանոյի, Մասը -
նէի, Կուսոյի գործերէն:

ԳՐԱՏՈՒՅԻՆ (Արմատսկին) Անդրանիկ Կալանթարի մէջ Յունիս 24-ին տօնածէմ է Հայրենւոյ յոյժ շՄԲՄ վարչութեան և Հայրենիքերու օրհնատօնարկի կազմակերպութեանը: Արձանիկներու երջանոսարկը երգած է Հայկ. երգիչ ու մեղի ունեցած է ժողովրդակ ջոյքը: Յանդիշարար արժանիներու պարատօնարկ ներկայացուցած է Հայկ. պարի եւ մեղի ունեցած է Թատերական փոքր ներկայացումը: Մինչդէռ ինչ վերլարութեան խօսք առած է Աւետիս Բէշի: Բարոսան եւ Տաթև. վրչ. Դարպասի:

[illegible][illegible][illegible]

Հնա հաւեիքը:
- Ե՛ր:ս:
- Բայց եթէ մէկը էր գաւաղներով չի
գրազրկը, ինչո՞ւ ուրիշներով գրազի: Զա-
ւակներովը երեսը նայած չտեսի: Ի՞նչ
տեսակ հայր ես:
- Իր ներքից բայց կարծեմ դուք գիտ
ուրիշ: Իմ հնա չփոխեցիք: Մենք քնտա ծա-
ռաթաղած ենք իրարով: Միշտյա՞մ ենք
զիրար: Այո՛, դուք գիտ ուրիշ, մէկը կար-
ծեցիք:

- Բարև։	հիշէ
- Բարև։	հետ
- Ի՞նչ եղբւր է զեղի, ասաքնները մաշե -	չէի
ցուցիք են զեղ։ Գլխով վրայ մտց է մը -	պիտ
նաբեր, աշխարհ ալ յոյժով թիւն ու խնամ -	թիւ
քով կ'արտայայտեն։	թիւ
- Ի՞մ աշխարհ։	
- Այո՛, հարգաւ։ Երեսիդ վրայ զոյգիս -	միտ
չես մ'ը կարի, հետեւի ին։ Մայրսները -	
ըզգուշէն թեզէի։ Կարծիքդ դարձած -	
ն, մարդն հետ չես տեսներդ, մարդուն	

Այլը, էբք, մենք զմեզ առաքելին մարդու:
 Երբ հետ կը չգտնվեմք, մեր դիմացմանը
 ինչու՞ մեզ չտիրի մանանքս՝ մեկու մը
 հետ: Սերբառաւոր կարգը շնորհէ՞ր քեզ
 ոչինչ փոխուած է եւ ապաշխարեալ ու ոչինչ
 պիտի փոխուի: Միշտ պիտի չարունակենք
 խառնել, կարծիքով թէ լաւ եւ ճշմանք:
 Եթէ՛ մեր անմը, եւ թէ՛ իր դիմացինը:
 Միշտդեռ ո՞չ մին կը ճանչնանք, ոչ ալ
 միւրը:
 Եւ նոյնք կ'ընէ մեր դիմացինը:

0. 2.

Հարապալին Ամբրեկիայի 12րդ խաղերը տեղի ունեցան Սան Փալոյի մէջ, Յուլիոս 11-17ին, Հիւրընկալութեամբ տեղւոյն Եւրոպ. Լիգայի մասնաճիւղին, Հովանաւորութեամբ ՀՔԲՄան նախագահ Ա. Մանուկեանի եւ նախագահութեամբ պրոպէլանդայի թիմի առաջնորդական տեղապահ Տաթև Գրգ. Դարբասի:

Բացման հանձնառությունները տեղի ունեցան Յուլիս 11-ին ուր խօսք ասին հարաւ. Ամբերկանի Երիտ. Լիկական վարչութեան ներկայացուցիչ Ա. Պոտանոն որ հայերէն արտայայտուեցաւ եւ հիւրընկալող վարչութեան անունով բարի գալուստ աղբիւր Զ. Մէկլսեկեան՝ փորձութեամբ խօսեցաւ:

Ներկայ էին շուրջ 200 երիտասարդներ, որոնք կը ներկայացնէին ՀՀԲՄ-եան Պուշտն Արթուրի, Գորգուսի Մանթիկի, տեղիք և Սամ Փաւլոյի մասնաճիւղերը: Մարկուսի խաղերէն դատ, տեղի ունեցաւ նախնայոր մը, որուն ընթացիկը խառնուցաւ Հայ դատի, նաեւ Բարեգործական Միութեան և իր խաղաբաժնի դերին մասին: Բաւնախօսեց ՀՀԲՄ-եան Սամ Փաւլոյի մասնաճիւղի ատենապետ Զ. Տէր Յարութիւն:

ԹՂԹԱԿԻՑ

ԿԻՆԵՐՈՒ ԽԵԼՔԸ ԵՒ
ԱՄՈՒՍԻՆԵՐՈՒ ԷՆՖԱՐՔԹԻԻՍԸ

ինչպիսի կնիքը, ընդհանրապես, չառ-
դասառուածած ասարանք մը էջին այր մար-
դոց կրօնէ, որոնք որքան ալ ուրախան-
մեծ մասամբ մնալու են, բայց Միացեալ-
նահանգներէն հասած վերջին լուրերը ուր
է. ծանր հարուած մը կը բերեն Սեբասթի-
անի տարբեր ձերբակալութիւններէն հե-
տադարձակ մէ քննութիւն մը, ըստ որում
խելարի եւ զարգացած կնիքները անսպա-
նիշներու առիթ վտանգելու տակ կը գտնուին
Ինքնաշարժային եւ զոհ հետեւաւ:

Մարէն կը զբէթէ քննութիւնը կատար-
ւել 269 զոյգերու վրայ, 45էն 60 ասորի
կան, ուրիշ է դարգուսել է, որ երբ կ'ընծ
ամսան մակարդակը և վաղեմ պաշտո-
նը բարձր է, ամսորն աւելի ենթակայ
է անմիջն ար փութարիւնի և էմֆաթի-
սի:

Թերթը լացալուով թին չի տար: Բայց, հարկելի է կրեալախել ստաբիլոր Հեռեւ, սեւեւներու, ամբողջ չարք մը, երկն այս լուր տարածուի:

Այն օրերը հիշուի, որոնք ամուսնանալ հրաշք է, պիտի ջանաս պաշտ. ձեռնադր, հրաշք դիտարկելու: Համար. Համարաշարաւաւոր օրերը զերեւոր տունը մտնալու լուսնաշարաւալու տակ է: Գաղտնի տարբերակ է իմ ամուսնացած կնիւնորն, ամէն գնով պիտի ուզեն օր իրենց ամուսնու Էմիլիոր: Իրաւ մենք, այլապէս կրեան տեխնիկի մէջ ցնեւի:

Ամերիկա՛, Ամերիկա՛, դեռ ինչեք պիտի գտնես, արդեօք:

П. З.

ԵՐՈՒԽԱՆ
ԱՄԻՐԱՅԻՆ
ԱՂԶԻԿԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԻ
ՄԵՐԺՈՒԱԾ ՍԷՐ

արականներն հիսնական լրաց ծը-
նելու, բռնելով անոր թևը: Բազմեկուս
մանկ, մարտնիկ քանի մը կողմերը շո-
ւալեց, մինչ որոնք հանդարտած, քրո-
թաթա, ածրոյն, նորէն կը սկսէին հե-
ռաւորները կհասարակ, անդդադ:

Արտիկ լրաց տեղադրուելու, ամի-
սին թող հիմա սկսու կարգ մը հար-
մանք ուղղել մօրը՝ զսպին իմա նոր-

[illegible]

Այլ բան մը չմտալով հարցնելու, տոք-
թորը նորէն անկողնին վրայ ծռեցաւ, եւ
մեզմէ բալդ ազդու չեւտով մը.

$$- \zeta m \mu l' l_1, \quad l_1 m \delta \zeta l_1 y :$$

Այս ծախսերն աղան ցնցողեցաւ, մէկէ-մէկէկ աշուրեքեք քայլաւ եւ նայեցաւ իր լրաց ճշտած զէմքէն: Սարսափելի աշուր-դէկ եղաւ տա: Բարձրէկ լրացէկ զտար զիբ քցցաւ իր նայէկ, լստծաւ, արիւնքարաւ, Երեւնդետ նայտաւ՝մէկ մը, որուն մէջ ալ շատեցնայիւնէ տարտաւ լիմարտ:Խիւնէկ իր իբ 4Է վառէկ, ալ լիւրէկ, զտառէկէ Երեւտաւ:Խննն Հոգէկ: Երիտառաբգը, այս տառաքնէկ ներկաւ, ետ իրկրէ-նէ: տարաքայմաւ, Հարկալով իր շտնաւ:

սպառարուած, չուրջը նայելով, վերահաս
վտանդէ մը խոյս տալու բնազդական շար-
ժումով :

Ու հետզհետեւ լուս առ ժողով, վեր եւ
լուս իրաւորի, կեցառ սովորչիքի վրայ,
վերջնապիւրբեման որդւոսանալ, աշխարհ
սեւեռաւ առաջ որ երբ երջնականիւրբեւ
լը կեանքը քաղելիքի ետքը, գործեաւ լաւ
գործը կարծեմ ժողով քաղաքիկը իշխանի
համընդի ձա՞մար միջեւ ձաղ կկեր ընդ
Ու առ տեղը, գտառաջանքը չէր որ թիւ
վնկ չէրէր որդաւ ձա՞մարիւն, այն որ իշխա
նիքի առաջգրեման աղկն, առաջ զգալա
ւորեւ իտալորբեման, կառաւորեման,
վերջնա զարաւորեման պիտաւր ըմբի զ
զոյց առաջ եւ հիւրորբեւ, որը կորեւն ահ
մանքի մաղիքիկը եր խաղելիքի, լաւ ըմ
բաւ ըմ ժոյցի իտալ, զոնկիւր իտալ
տեղի մը, լաւ առ տորբաւ, լալայ որ ա
շխարհիկ կորաւոր, եր թալորեւոր, կը
կաղաւորեւր առ իտալորբեման աղլ չարաւ:

$$= U_{\mu} h_{\mu}^{\mu' j} ;$$

- Զատակս, աղաղակեց Հոտով հանրմ,
Թևեկը բացած տղուն վազկւով, կարծես
արդիւիւրու զայն որ չարձախի այս ապշիւ
Դարովու վրայ որ ողորմաւորաբար մինն
է՝ ձկնորսի ալլ խրճիթը եկած էր։
Բայց արդէն ստիճարը սենեակ -

կին զուտոր ընկերած էր, ալլալլած, զու-
նաս, հեղ մը հանդուս անկարող, ու հոն
տակեր էր, երեսն է վեր, միմտասառջ սալ-
պակի էր պէս, ընդունալով նախաստիճ, զոգայտով անոր հարուստիճն տակէ։ Ու պի-
տէ փախէ՛ր, երբ տեսաւ հրահեղ ոք,
կատարած հիշէ ուժասպառ, նոյնն է կ'ի-
նար անկողին լքալ, զփակի մը պէս, աշ-
խարհ զոց հեկեկեալով, զոգողհաճար, ոչըն-
չացած։

- Տոբեր, օտեր պապներ, զաւա'կս,
պոռաց մայրը աղէկարչ պաղատանքով:

Բայց արդյո՞ք ուրիշ չկարգաւ:

• Խենթեցած է, ես չեմ՝ կընար նայիլ մը
նկատեց չէք մօրը երեսին ու անապարան -
բոլ ճեռացաւ, դնաց :

- Ձատակն, աղաղակեց Հոտով հանրմ
եւ նուազած ինկաւ սննեակին դրանք առ-
նել, մինչ դրացուէին որ, անկիւն մը,
բարացած, ասի եղերբըզութիւնը կը դի-
տար, հրաժարարուած, օղնութեան վազեց
ձկնորսին կնոջը:

(Twp. 126)

Հաս երեսոյթին, այս մէկը թրքական
խմուռ է, որու մասին, ըսելիք ալ չի մը-
նար...

【附註】：

ՎԱՀՐԱՄ ՄԱՎԵՆԻ

ՅԻՇԱՍԱԿԻՆ

Թէթեան Մշակութային Միութեան Հարուստին Ամերիկայի Շրջանային Վարչութիւնը յանձնարարելով համար անխնայ անուանի դրող և մատուցական, ոգրացեալ Վահրամ Մավենիի յիշատակը, որոշած է ձեռնարկութեամբ մը նշել անուանեցիկին գրական գործունէութիւնը, մահուան առաջին տարեկիցի շրջանին 1984 թուականի Ապրիլին:

Այդ առթիւ պիտի հրատարակուի գիրք մը, հետեւեալ բաժիններով...

Ա. Գրական-քննադատական ուսումնասիրութիւն մը, Վահրամ Մավենիի ամբողջական գործերուն մասին:

Բ. Ամերիկայ մահուան առթիւ յայտնաւորուած գրութիւններ:

Գ. Մահուան առաջին տարեկիցի առթիւ գրուած յուշեր:

Որեւան, կը խնդրենք Հայրենիքի և ըս-
փելուքի մատուցականներէն, Վահրամ
Մավենիի գրչեղբայրներէն, ընկերներէն,
բարեկամներէն, աշակերտներէն և ծա-
նոթներէն, որ մինչև Յունուար 30, 1984
վարի հասցէին ուղարկեն յուշեր, նամակ-
ներ, գրութիւններ, նկարներ կամ այլ
նիւթեր, որոնք հանդուրձեալ Վահրամ
Մավենիի ապրած 57 տարեկրուն հետ ա-
որչութիւն ունին:

Հասցէ՝

ANIVERSARIO DE VAHRAM MAVIAN
CNEL. NICETO VEGA 4779
1414 BUENOS AIRES
ARGENTINA

Թէթեան ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ, ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՐԱՄԱՅԻՆ, ԱՄԵՐԻԿԱՅԻՆ
ՇԻՔՎԱՅԻՆ ԴԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Յուլիս 18, 1983

ԳՐԱՐԱՆԱԴՐ ՏՐԱԿԱՆՑ
ԵՐԱՅԻՆ ՎԱՐՈՒՄԱՆ
ՄԱՆԿԱՐԱՆՑՔ

ՆԱԽԱԳՐԱՐԱՆ ԵՒ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ
ԳԻՇԵՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՑԵՆԻԿԵԱՆՑ

1983 - 1984 տարեշրջանի արձանագ-
րութիւնները կը կատարուին առէն որ
նրբուշարթիւն Ուրբաթ, ժամը 10-ին
12

Աշակերտներու փոխադրութիւն
վարձարանին թիւացումով:

ՏՆՐԵՆՈՒԹԻՒՆ

×

ECOLE MIXTE TEBROTZASSERE
CLASSES MATERNELLE, PRIMAIRES
ET SECONDAIRES DU 1er CYCLE

Les inscriptions pour l'année scolaire 1983-84
ont lieu chaque jour du Lundi au Vendredi,
de 10 h. à 12h.

Transport des élèves par le car de l'Ecole.

DIRECTION

1, Bld. du Nord LE RAINCY, Tél. 381.01.72

ARMEN LUBIN

LES LOGIS
PROVISOIRES

PRÉFACE DE
DANIEL LEUWERS

ROUGERIE

EN VENTE
en librairie
ou
chez Haratch
Edition courante 48 F
Exemplaires numérotés
sur velin de Lana
95 F
plus frais d'envoi 6,30 F

80e ANNIVERSAIRE DE LA NAISSANCE
DE

Aram Khatchatourian

Concert à Marseille

ABBAYE DE St. VICTOR
Vendredi 30 Septembre

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵԱԼ

Կապույտ Խաչի
Շրջ. վարչութեան կազմակերպած
ՊԱՐԱՀԱՆԴԱՅԻՆ
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29-ին:

ՍԱՍՈՒԷԼ ՍՈՒՐՏ

COLLEGE ARMENIEN

ՄԻՇԻՍԻՐԵԱՆ ՎԱՐՈՒՄԱՆ
SAMUEL-MOORAT

INTERNAT — EXTERNAT — MIXTE

ANNEE SCOLAIRE 1983-1984

PARENTS

PENSEZ A L'EDUCATION ARMENIENNE DE VOS ENFANTS
Confiez-les aux soins des Pères Mekhitarists
héritiers d'une longue tradition pédagogique.

INSCRIVEZ-LES DES MAINTENANT

Rentrée des classes : 19 Septembre 1983

Pour les : PRESCOLAIRES (Maternelles)
CLASSES ELEMENTAIRES (CP, CE1, CE2, CM1, CM2.)
CLASSES 1er CYCLE (6e à 3e)
CLASSES 2me CYCLE (2e aux terminales)

Matières Arméniennes intégrées dans le programme de l'éducation nationale
Laboratoire de Physique — Chimie — Sciences naturelles
avec équipements modernes
Complexe sportif important
Activités folkloriques (Chorale, Instruments, Danses)

— CONDITIONS D'INSCRIPTION : selon les barèmes établis, et en fonction
du nombre d'enfants inscrits par famille.
— CONDITIONS D'ADMISSION : à partir du CM1, sur examen du dossier
scolaire, et un entretien avec les parents et l'enfant.
— MOYENS DE TRANSPORT : Ramassage scolaire par car selon itinéraire.

RATP - Métro Pont de Sèvres à 500 mètres
Autobus 171 - 169 - 179 à 300 mètres
SNCF-RATP (Ligne Puteaux-Issy Plaine)
Pont de Sèvres ou Bellevue-Funiculaire à 300 m

Pour les démarches à effectuer, se présenter sur rendez-vous,
à la Direction du COLLEGE ARMENIEN SAMUEL-MOORAT :
26, Rue Troyon — 92310 SEVRES — Tél. : 534. 68. 28

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՐ
ՀՐԱՆՑ - ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ
ԽՕՍՔԵՐ

ՀԱՏԵՆՑԻ ՀԱՅ ԳԱՍԻ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ԽՐԱԳՐԱՎԱՆՆԵՐՈՒ
ԵՒ ՀԱՏԵՐԸ ՖԱՐԱՍԱՅԻՆ ՄԻՋ ՍԱԻՋԻՆԻ Ի ՎԵՐ .

ՄԱՏԵՆԱԶԱՐ «ՅԱՌԱՋ»

Գին 80 ֆր.

Թղթատարի Մատուցով 88ֆր. 50

ԴՌՄԵԼ

ՀՐԱՆՑ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՄ
51, rue Monsieur Le Prince 75006 PARIS

Կամ

«ՅԱՌԱՋ»

ՏՊԱԳՐԱՎԱՆ ՁԵՐ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՐԱՆԵԱՆ ՀՐԱԷՐ, ԹՈՒԹԻԿ,
ՏՈՍՄ ԿԱՄ ԱՆԵԹՏՐԱՎԱՆ
ՋԱՆԱԶԱՆ ԹՈՒԼԹԵՐ
(ՀԱՇՈՒԹՈՅՈՒՆ, ՆԱՄԱԿ ԹՈՒԼԹ,
ՊԱՀԱՐԱՆ, ԵՒԱՅԼԵՆ)

FAIRE-PART DE MARIAGE, BILLET,
PROSPECTUS,
DIVERS TRAVAUX DE VILLE
(TÊTE-DE-LETTER, FACTURES,
ENVELOPPES, ETC.)

« ՅԱՌԱՋ — HARATCH »

83, RUE D'HAUTEVILLE - 75010 PARIS

LES APRES-MIDI,
DE 14 à 18 h. 30
SAUF SAMEDI ET DIMANCHE

ԳԻՄԵԼ ԱՄԷԻ ՕՐ,
ԺԱՄԸ 14.00 - 18.30
ԲԱՑԻ ՀԱՐԱՐԸ ԵՒ ԿԻՐԱԿԵԼԵ

Խնամուած աշխատանք — Travail soigné

ՎԱԿՈՑԵ ԽԱՋ

COLONIE DE VACANCES
RETOUR

PARIS

le 28 août entre 17 h. 30 et 18 h. 30
avenue Paul Appel, 75014 Paris
(Porte d'Orléans, devant le stade).

LYON

le 27 août entre 18 h. 30 et 19 h.
devant l'église arménienne de Lyon
295, rue A. Philipe (ex rue Boileau)
Lyon 3^e

VALENCE

le 27 août entre 20 h. 30 et 21 h.
devant la gare.

MARSEILLE

le 27 août vers 24 h. (minuit)
devant la porte du Chapitre
(église des Réformés).

ARMEN LUBIN

LES LOGIS
PROVISOIRES

PRÉFACE DE
DANIEL LEUWERS

ROUGERIE

EN VENTE
en librairie
ou
chez Haratch
Édition courante 48 F
Exemplaires numérotés
sur velin de Lana
85 F
plus frais d'envoi 6,30 F

Շ Ա Հ Ա Ն
ՄԱՅՆԱԶԱՐ «ՅԱՌԱՋ»
ԲԱՑ ՏՈՒՐԱԸ
գին՝ 50 ձ
ԿՐԱԿ ԿՐԻՔԻՍ
գին՝ 50 ձ
ՆԱՅԱՆՁԸ ԱՌԱՑՆԵՐԳԻ
գին՝ 70 ձ
Քրիստոսի ծննդ՝ յուլիան 10 ձ
Գրիգորի «ՅԱՌԱՋ»

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Հ. Բ. Ը. Մխիթարյան տարեկան պա-
րանոցներ
ՇԱՐԱԹ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 22
Մանրամասնությունները յետագային

×

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ
Ս. Մարգարյան Կրթության տարեկան
ձև՝ ՊԱՐԱՆԱԶԱՐԻՍ
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 19

×

Փարիզի Հայ Մշակույթի Տան տարեկան
ՊԱՐԱՆԱԶԱՐԻՍ
Սեպտեմբեր 24-ին

80e ANNIVERSAIRE DE LA NAISSANCE
DE

Aram Khatchatourian

Concert à Marseille

ABBAYE DE ST. VICTOR
Vendredi 30 Septembre

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Կապույտ Խաչի
Շրջ. վարչության կազմակերպած
ՊԱՐԱՆԱԶԱՐԻՍԻՆ
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29-ին :

×

ՊԱՐԱՆԱԶԱՐԻՍ ԵՐԵՎԱՆԻ
Ի նպաստ
Տեղիի Հայ Մշակույթի Տան
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1-ին

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Փարիզյան Տեղիի Մխիթարյան, որ-
բերյալ օգնության մարմինի տարեկան
պարանոցներ, Դեկտեմբեր 4-ին, ի նը-
պաստ Հայ վարժարաններու :

Direction :

N & Mme Bédikian

RESTAURANT SEVAN
SPÉCIALITÉS ORIENTALES et ARMÉNIENNES

TOUS LES VENDREDIS et SAMEDIS SOIRS

ambiance avec

BEDIK

ԱՐԵՎԵԼԱՆԻ ԵՒ ՀԱՅԿԱՎԱՆ ՀԱՄԵՆ ԵՒ ՃՈՒՑ ՃԱՆՈՒՆԵՐԸ

ՊԵՏԻԿ Կ'ԵՐԳԷ
ՈՐԴԵՐԱՅ ԵՒ ՇԱՐԱԹ ԻՐԻԿՈՆԵՐԸ

1, bd. Carnot — 17, quai J.-B. Clément, 94140 ALFORTVILLE
tél. 376 32 19 Fermé le lundi

ՄՈՒՐԱՏ ԲԱՓԱՏԵԼՆԱՆ

UNION DES ANCIENS ELEVES

ՆԱՄԻԿԻ ԱՇԱԿԵՐՏԱՏ ՄՈՒՐԱՏԻՆ

MOORAT - RAPHAEL

organise

LE JUBILÉ

du Prof. Frédéric FEYDIT

Ancien titulaire de la chaire d'Arménien
à l'Ecole des langues et Civilisations Orientales

DIMANCHE 6 NOVEMBRE

à 15 heures

AU GRAND AMPHITHEATRE DE LA SORBONNE

TRANSTOURS

Calendrier des Départs
pour l'ARMÉNIE :

MEILLEURS CONDITIONS — PRIX SANS SURPRISE

6-21 septembre : Paris - Moscou - Erévan 5.900 F.

3-18 septembre : Marseille - Moscou - Erévan 5.750 F.

4-19 octobre : Paris - Moscou - Erévan 5.150 F.

ԱՐԵՎԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ԿԱՐՈՂԿՈՒՄԻՆ 75-ԱՐԵՎԱՆԻ ԱՌԻՒԻ
ՄԱՍԻՆ ԱՌԻՒԻ ԵՒ ՄԱՍԻՆ ԱՌԻՒԻ

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 20-ԷՆ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 4

Inscription : TRANSTOUR, 25, rue d'Argenteuil, 75002 Paris tél. 261-58-28

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՁԵՐ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՐԱՆԵԿԱՆ ՀՐԱԿԵՐ, ԹՈՒՆՑԻԿ,
ՏՈՒՄ ԿԱՐ ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ
ԶԱՆՁԱՆ ԹՈՒՆՑԵՐ
(ՀԱՇՈՒՆՑՈՑ, ՆԱՄԱԿ ԹՈՒՆՑ,
ՊԱՀԱՐԱՆ, ԵՒԱՑԵՆ)

FAIRE-PART DE MARIAGE, BILLET,
PROSPECTUS,
DIVERS TRAVAUX DE VILLE
(TÊTE-DE-LETTER, FACTURES,
ENVELOPPES, ETC.)

« ՅԱՌԱՋ — HARATCH »

83, RUE D'HAUTEVILLE - 75010 PARIS

LES APRES-MIDI,
DE 14 à 18 h. 30
SAUF SAMEDI ET DIMANCHE

ԳԻՄԵԼ ԱՄԵՆ ՕՐ,
ԺԱՄԵԼ 14.00 - 18.30
ԲԱՑԻ ՇԱՐԱԹ ԵՒ ԳԻՄԵԼԻ

Խնամաշատ աշխատանք — Travail soigné

Նա դարձրեց մի ոտաբերկառակաւս մեջնցառուսներ պահանջելը, ամէն մարդ ինքն իրեն պէտք է հարցնէ թէ ի՞նչ կ'ընէ ու ի՞նչ էր կրնայ բնել: Անկէ վերջ ալ շարժման անցկերն էին:

ԶԻՆԱՍՏԱՆԻ ԿԱՅՈՐԱՐԱԿԱՆ ԳԱՆՁԵՐՈՒՆ ՌԻԻՍՏԱԿԱՆԸ

Վալ Տանակ Յի բլրան կէս բարձրու-
ն քան, Տարբանդիւրեան ստորոտը ուր
ըր փոսի կանաչ կզմեմք տանիքներով
շաւոյ, զկենի շէնք մը, քաւերուն տակ
նաւակներ կը խաղան, կը վազեն, կը զը-
րաւանան, աւելան ալ կը կրեն նոյն նա-
ւակները դիտարկը - Թաթիկի դպրոցա-
լաններ են Սիւրիկ՝ կու գան: Արեւոյ զկե-
րի թաղարաններ: Ք՛ի՛ր քաղաքական
ստեղծուի՛ր մը փայտով: Տաւալին շատ
խոր են, Նազիկ են տարներն: Հիմա
Թաթիկարանին պարտիզները միայն կը
շահան: Բայց, Էրեք կամ չորս տարի
էր անպայման պիտի երկնան թնալը -
յան: Եւ յանտի՛ն: Աւելին, պիտի արդը-
նի միայն ալ վերադառնա՝ հան՛ն
անորով կենսիկ ընկալանք: Անք գրաւե-
րը աշխարհի փայտ նման թափան, կը
արժանանայ միակ փայտի՝ Յինգաներին
են: Գիտե՛ս ո՞ր: »:

ձեզ ի՞նչ պետք: Ձերմատանի պատ-
ն քան 4000 տարիներ կը ստացան
են, Թաթիկի կեղծուիլ տար փայտիկն
նու: Աղային թնալարանին մէջ: Քէ՛ն-
խարհի աւելին Տարբանդիւրեան ու յաւա-
րաններն մէկը, - կը նշէ Նաշիկի մը
շարժարանները: Միտայոյն ու
ճիւղացը, աւելցնելով՝ թէ անք որ օգնու-
ն քան քան տարիներ միայն են ութ
ը կ'որոշեն հան՛ն կրնայ կըրնայ լլուլ
ըր մաշակաւ օրերուն համար:

Եւ այս՝ ի՞նչ նայեցիկ սպցնուն ետեւի
քան մը Տարբ միայն այս Տիկ, ետեւի
Տարբանդիւրեան ներքեւին, ինչպէս, օրի-
նք, շաւորները: - Հոյա՛ս խաղան
կը որ վերանկանայ կը տեք բլրերի,
ստորի մը մէջ Նազիկ նշխարիկ տանա-
լի մը տանիքներն են, քէ մը տակի փա-
րի, մէկ, Ներկարտը կը լանին փայտիկ,
սո փայտիկ կրնայ փայտանուերէն՝
ո քան հետեւի բնակարան տակ կ'աւել-
ն քան: Ստեղծող՝ ուղղամիկ, ձէն պան
ը, փայտաշէր, Ներքեւի մը թափան ման
նաւակ կ'աւել ձէն: Գարուն սկիզբը, որ
ստեղծող կը տեսնուի մարդը բնակեան
ու գտնուիքներն մէջ:

Նաւակները տարիք ունի չեն դու-
նալ: Ե՛րբ նայեմք նիւ-նորքէ, Լուսա-
նի, Թաթիկի կամ Փաթիկի մէջ կարեւոր
տանի քրտնոյն, ճամբը, Տրաշակի քու-
րիներ, կը նայեմք Միտայոյն ետեւ-
ն ուն տարիներէ մէկ յայտնադրուած
նայ փայտիկներէն: Երբ Տարբանդիւրեան
այն քան շատապարհ: Տրաշակիներու
ըր թանկով, Փաթիկի գանձերուն: Վեց
տարի շատը կարո՛ւ... Լուսիք, օրի-
նք, անպան թանկարարներ, կըրնենք ի՞նչ, նիւ-

նորքի Մեթրոպոլիթենը կը Տարբանդ
կանանորով: Բայց ոչ մէկ թաղարաններն:
Հոս, Թաթիկի մէջ, աւելին ինչ ինչուան է:
աւելին ինչ արդիւնք՝ մեկնուի մշակոյ-
ն թիւն:

Ք՛ի՛ր քաղաքի սպցնուն անպայման պիտի
փերտուցանայ՝ յայտնուի: Եւ այսինքն՝ քէ
է տեսնուի՝ քանի մը քանակ կամ որ -
տան մէջ: Գաւառները, գրեթէ անպայ-
ն, հոս են, համարներն արդիւնքն աւել-
նալ կը, անպայման կը դարձան զին-
նալ կը, անպայման կը խաղան ինչ քան
քէ՛ն ուր դիտարկ են կըրնալ՝ սեւ, պա-
րապ ստուիկներ՝ որոք զուգարանով ի-
րեն կը պարտուակեն: Այս մասերուն
կրնայ փայտիկներու: որոք կը միջնին
բլրան փայտերն մէջ, Քէ՛ն աւելին քան
150 մէր, կըրնուի՝ մասաւորապէս 200
մէր: Բարձրադիր փայտիկի պատերու
կըրնալներն կը շարք ծառայէ, կամ կըր-
նալ են ինչ են՝ փայտի սնունդներն: Բա-
րաշխարհիք սնունդ թուալանքն է և
կրնաւով: Տեսնալ Ներքեւիսան՝ 20,
յոյնականութիւն 60 տարեկան: Փայտիկն
ըր միջնուիլ են ու քիմանանայ կը -
տարապիկի՝ կըրնաւորներու և ուրիշ
քան զէն՝...:

Այն Փայտիկ այս գործնապի քարաշ-
նորուն մէջ կարելի չէ չլսի, անպատ-
ն, Թաթիկի, Փաթիկի քան Միտայոյն ի-
նչով զոտն թաղարանը... » Փայտիկ
թաղարաններ: - Գարնու թաղար: Տանի
Բայ-Շէկ, 1948-ին, մեկնան տան պար-
պից են թաղարանները, կը արդեն իսկ
մաշակուի կը պատկանին անոր: Տու-
նի-Լոյս պատանաւան մը կըլլայ տարը (Թ-
րաթիկները)՝ որոք Թաթիկի թաղարան-
ի խնայարաններն ունի: Հոս, Լիւ-Լիւի
անտեք լիւան է: - Փաթարապի՛ր ալ ոչ ո-
ր քարոքը: »:

Գործը, ո՞րք քարոքներ: Անտառի
պատանաւաններէն՝ որոք կը քարա-
քներն ինչ ընդունել կրնայ անտառը: Ե-
րբ՝ Մէ և Վի: Անոր այս անտառներուն
հետ միջնին մասաւորապէս 35 տարե-
րէ մէկ: ձեզ ի՞նչ թէ այս տան, տակա-
նի կրնաւոր, պատանաւանի նաւե-
րու մէջ նոյնքով թուային զէնքի քաղա-
նի, 1948-ի փերենը, սնունդներուն հետ:
Միտայոյնի չիւղ է տակալն որ այս օ-
րի մէկ մէկ տարեկան անտառացւոյ
է: Որեւէ անտառ չէ կրնար թաղարի, կ'ը-
նէ Մէ, տանց անտառացւոյ չորս հոյսի
ներկայութիւն: Մէ, Վի, և երկը քր-
մալիկները սրբազան գանձի մը վրայ հը-
ւան: Նպարդ պատկանութիւնն ունի:

Գիտեն, աւելին, թէ այդ գանձի ուղ-
նաւանք քանի մը թէ 1948-ին, այլ տակ
նոյնապիսի քաղաք քար տան: Այստե-
նի վրայ ոչ մէկ թաղարան նման արդա-
մանկարներին հանգան է: Որպանայ
ու շատ անգամ սրբազանութիւն-աւելու-
ն կան, յանտի փայտաշէր, կըրնեն Տեր-
անալներ՝ որուն մասին շատ քէ լսած մէկ
Երեւանցիներն է... 1981-ին Լուսանի
Միտայոյն Միտայոյնի մէջ թղ-
թալաններն մը 46360 Սերիկներ, մա-
նապատանակ հանգաններն մէկ թմրի
անպակիներ, - և ա՛յլքան: Անպանակ
որ այդ մասին շատ աւելին պիտի դիտ-

նայեք շնորհիւ կրտսերաց չինգաւ տակ-
նիկով Տէլլիմ Բամբի, որ Թաթիկի
թաղարանին ձեռքով, փայտիկ գրանե-
նալ կը մէջ, անպան քան ինչով տա-
րիկ է Վի կը շատա քան քան ինչով
կըրտսերանայ այս պատանութեան ձեռքին
կրտսերանորուն վալուրներէն:

Եւ իրապիսի ալ վիտաներ կը մասն տակա-
նի: Թաթիկները՝ նա Շէկ-Լիւիկ (76
տարեկան) և Վի Երեւանի (78 տա-
րեկան), ինչպէս անոն: Տանի Բայ-Շէկի
Թաթիկաւոր տղայ: Հոս Լիւ-Լիւ (80 տա-
րեկան) Ստալինի, որ միշտ կուտան է
Թաթիկներին, 1957-ին իսկ Տարբանդիւրեան
կը լուրջը, որոք տակալն տակալին չի-
նային չեն թաղարաններ: Իր յուշե-
րուն մէջ կըրտսերաց է տակալին, Նազիկ
18 տարեկան, կեցած կրնայ պահել, կըր
ժողովուրդ խաղանակ կը փութայ խա-
ղանակ թաղանակ: Փայտիկ թաղարան
Թաթիկներին թաղանակ է 1925 Հոկտեմ-
բեր 10 է, հանրապետական ինքնավար -
թեան 14րդ տարեկանը:

Հարկ եղաւ տակալ, նախ և առաջ ձե-
նալ մը թաղարանին հեռացել շնորհա-
գրիկ կրտսերաց կայսրը: Փիւ Եր, որ
1924-ին 18 տարեկան է: Ձերտան հան-
ու: Եւ այսինքն աւել քան կարգ էր չէկեր
սեփականութիւնին, կըրար ստան Նազիկ-
ըր, քիմանալները Նազիկուրի Նազիկ-
պատկաններուն համաձայնութեամբ: Փիւ
Եր յանտակաւ արքայաները պիտանու-
ն էին և լույս կ'աւել մը փայտի կը պայ-
նալներուն են: Ներքեւիսաներն հետ:
Մասնաշէր պարպալ մը տակալն, այն՝
Եր, որ նայեցիկներուն սպորուն -
թեան պայտիկ գանձերը կը նման ան-
նայան սեփականութիւն և անոն հետ
կը փայտի թաղ կամա՛ն Գարաշիկերէն
ի փեր, արդէն, արքայանակ Նազարուրի
մաս կ'աւել կ'աւել կը յայտնուի, Փի-
շիկ մէջ, պատանաւաններ և համա-
մաններ թով ու լույսան: Փայտիկներ
մէջ տարանով լուրջ կը մասնակցեն
գիտար յանգարաններ, - պայտիկ ներ-
քաններ: Վախարդ, ծամկանով, զե-
րէ՛ն անտեք մարդիկ՝ որոք թուս չեն տան
տանքը Տարբարար թաղարանիկներ
պատկաններն կամ ալ երկը լայն թա-
նիկներուն մէջ գանձուի քարոք: Գար-
նի է Վի կըրնան տակալութիւն մը
էր, 1923-ին, հոկտեմբեր մը ծալը կը, ալ
պայտիկ մէջ, - քարոքներ կը քարոքներ
ըր կրնէ թէ ճիշդիկ ներքեւի մը է՝ զոչ-
յանները ծամիկներ համար: Եւ ուրիշ
էր, կըր Նորի մը մէջ թաղարան յայտն-
պակիներ կը գտնուի, կը կապակներ, ան-
յոյնականութիւն, ուրիշ ներքեւիներ
միայն:

Կայսրութիւնը վերանաւանակուի մաթ
պատարկութիւն մը պատարկակով, ան-
պատկանաւ պատանաւաններ կը հա-
նային Փիւ Երն որ հետան: 1924 թուար-
նին շնորհապարի կայսրը, տակալը ար-
քանիքը, շախմատի ու ներքեւիները, մա-
սաւորապէս 2000 հոգի կը լայն պաշար -
ան պատարկ: Աւելին ալ կը խաղարկ-
է ին՝

Հ. Ա. Թ.

(Մար. 1)

ԳԻՐՈՐԻՒՄ Մ. Հօգիտիկանց փարա-
րանի տարեկանի հանգանք տեղի ունեցած
է Յուլի 31-ին: Ներկայ կայած է Յովհ-
ն Գալստի Փ՛, Կարմիրկուտ - Գալստի
Յուլիսի փարա՛ն Լիւսա Քիլոյան: Գա-
լստիարանին տեղափոխելու քան ինչով ներ-
կայարանացած է հասարակութեան կրթա-
կան և դաստիարակչական գործունէ-
նիւն: Խօսք տանելով Յովհաննէս - Գա-
լստի Փ՛, քաւանով է Հօգիտիկանց
փարաւանի զեքը, չեղանակ անոր կը-
նաւան և աղային փարաւորը: Այս տա-
րի փարաւորը 16 ջրեմաւարտ ար-
ւած է:

ԼԻՌԱՅԱՆ Հայոց տարեկանը՝ Արամ
կարիկ, Քէ՛ն Լիւսա, Երեւանի Լիւսա -
մաշարարանին Խորհուրդի կըրտսերան
յանձնարարներ անգամ քարոքած է վա-
նալուրը գործարանը Խորհուրդի Նոր
Ընդհ. - Թողորին կողմէ, ութ տարուն
համար:

ԳՈՒԵՆՈՒ ՍԵՐԻՒՄ Լիւսա Բաւարարա-
նին մէջ, Օրդ. 1-ին, Համադարանի Բա-
ւարարանը ներկայանալով է Գրիգոր
Վախարհի Բաւարանի տեղի կառուար-
թեան, ընտանքները Համադարան
Ստալինի:

ԳՈՒԵՆՈՒ ՍԵՐԻՒՄ Ներքեւի Գրե-
Հիտարարանի արտին մէջ, Օրդ. 6-ին,
ստանով է Խանարանի արշաւանի Տեղ-
արարները, կայսրանակ թաղարանի Լու-
յանիքին Այսինքն շ.Յ.Գ. Զաւարանի
կրտսերաներն: Խորհուրդանայան Նազիկ-
պատկանները միայն է Վարդ Տրաշակներ,
Խօսք տան և կրտսեր Մարգարան,
Խօսքի Միտան և Խօսակ ներքեւիսան
անպայտակալով Խանարանի արշաւան
պատանակ նաւանակութեան: Գործարա-
նով է վերադառնալու յայտարար մը,
որու ընկալանքն մեկնարանուած են յեղա-
փոխական կրքի:

ԳՈՒԵՆՈՒ ՍԵՐԻՒՄ շ.Յ.Գ. Զաւ մէջ,
Օրդ. 10-ին, հոյանով է Սերի Գալստի
Յիւրդ արարարներ, Երեւանի Կրթ. Հիմ-
նարկութեան և Մ. Գրիգոր Լուսաւորի
Հասարակութեան պատկանութեան կող-
մէ: Գալստիարանի մը արտան է Պետ-
նու Հանձնաւոր անդադնակով Նալարանի
գործի հասարակութեան պայտիկն աշխա-
նաններուն, անպակիներն գործունէ-
նիւն և տեղեկութիւններն ստանով Սե-
րի Դաւանդի՝ Հայաստանի վերաբերող
արարարութիւններուն մասին:

ԵՐՈՒՐԱՆ

ԱՄԻՐԱՅԻՆ
ԱԶԳԱԿԸ

ՄԱՏ ԵՐՈՒՐԱՆ

ՄՈՒՐՈՒՐԱՆ

Գ.

Յօւան, Յօւան, կը շարունակեն կր-
տարանը կանգնած աղանակ առնել, Նաշ-
իքը անոր աղանակներն մէջ միջնե-
րի վրայ է կայալով Յօւան, օրերով...
Բայց է կարգը:

Ինչպէ՛ս, Զ, առեմք, կը թմրակը Սո-
փի քան որ դուք Կարգը...
Քէ՛ն, Կարգի, Կարգի որ պարտանայ,
գրքը, քանակն է գործանալու... ան-
ոք վալիկներն մասնադարանն մէկ

արտարարութեան տակ կը գնծի: Եկէք,
ինչպէս, Եկէք քոյս տակ մեկի:

Ու լանկով մանկարանը աղանակ մեկ-
ն, որ թուրքերն լուսարմ էր, քանց
տարու յարկարարները, զանգեր փակելով
կընց կուտէ:

Իր կեանքն ու ինչիկին այդ ընդանայ
կանին հետ աղային տանձնակալ, գի-
տութեան, գրականութեան և մարդնո-
րեան մարդուն մէջ պայտիկ ու փայտիկ-
այտարար մը քարոքուի: Իր ճաղատանին
աղանակ հեղորակն հոսած ըլլալով մաս-
նաւորութիւնը արդէ թաղարանն ու փիլի-
սոփան ալ գոյնազարմ էր Եր Երեւանի,
կը մեկնանայ կը փայտիկ արտարարներ-
ները, որոք օրերով աշխարհ աշտարիկ են
կը Երեւանի: Հիմակ, ձէն թափով, կըր-
նար արտանայ անոր, թուրք կրտսեր
պարտաներ, մարմանակն թուրք այս ջը-
նարներուն:

Հիմակ որ քանիկ կը մաս թուան էր,
և փայտն որ ա՛յն պիտի չեղանէր, կա-
մաւորապէս Կարգի հեռացելի կըրտսեր
ու արշան մարդերուն սպասուած, փա-
պաւանած թափել, օրերով Երեւանի
ան աւելին ուրիշ, անտեղանակներն
և խորին ըլլալ: Եւ լույսով պէտք էր մեկնա-
լու կրտսերներն արդիկ իրապանակ
ու ցուցիկ էր կանգնել: Իր այս լույսով,
Լիւսաներ կը արեւիկներն Երեւանի մէջ
մըգնանով մը կայած էր: Կիրքի յաղեման

գործին մէջ անձանքը անապարանք մը
դիտել տարիկ ու ամսիկ մեկով մը պիտի
ըլլար կը կորէր: Այնին լույս արտաշա-
քանաւորութեան մը կը արտանակին
վիպականութեամբ մը ըլլալուսակը զեղ-
հաւանով քարան պատկան էր ու հան-
յալի կրնէ համար:

Իր արտանակի արդարանքն անկը պէ-
տին մէջ, հայրապետութեան մը ճաղատան
կը զարմ, մեկնանով ամբարկել մը քաւա-
րեւէ հասարակ աղանակ մը Փիլիսոփային
հոգեւորանով աւելին խաղարկելով, քա-
ւարանով, հասարակ: Կաւարանութեան
կրտսերները, ԶԷ՛, ամէն քանով, այս տա-
րեկան պիտի չենթարկուի Մարիս ու ար-
քանիք չեղանակ: Իր կրտսերներն, Իր
թաղարաններն տարեկան պէտք էր որ
միայն, փայտի միջնեւ կրնայ արտանակ
խաղարկել, լայնահասակ կը սկըր, կը զը-
րտարար մարդը, կը ստանդարտն պը-
րակէ, մարմանի կրտսեր փայտիկը միջնեւ
կը շարենը, ստալիկի միջնեւ տաղա-
քանակով, ինչպիսիսութեան լուրջը և
այ անկերկար շախմատներով, ու կըր-
նալուսակը կարեկցարար, զինքանը դո-
ւարան տու ալ աւելցնելով քանակ-
նին, ու, նկատարանով, ինչիմ մասա-
մով մը, ալ ինչն ալ կը կրնալուսակը,
կը աշխիւններն հոսանակ անձնատուր աղ-
քըր քարոքար և անձնատանակ յաղեմա-
նը: Ու կրեւանայուած այս գրտանայան

պատկերին թեկադարաններ տակ, կր-
տարանը, Զաւարան և ինքնադարան,
յանկար կը լուսարկ թաղարաններ վը-
րա, աղանակը լայնարաց, հանապը
քրտանալուսակ:

- Օ՛հ, Սոփի, Սոփի:

Ու կ'ընթաց նորէն շնայանակ ու ոչնչա-
յան:

Շատ յանգած, ամբարանի աղանակը քո-
ւորակն անձնատուր կայա մանկարանի
աղանակը, տան մէջ ամէն իշխանակ
անոր յանգնել: Սիւսա՛ւ ալ քրեկն գորս
չիլալ որ սեւեւանէ: Շարաթը մէկ կամ
կրտսեր մը ծալն, կը յարեւորանակ սեւե-
ւանը փայտիկներ, Սոփիկ թեկն ինչի-
կով՝ Եկէքից կ'ընթար: Եւ ամէն անգամ
որ այդ տարեկանի զարդ կրեւար հոն,
կրտսերանով մը արտալ կու գար: Գալստի
մը կը սկըր անպակի անտեղ, հետեւ հե-
տաւորաններ փայտանակներով:

- Քաւա՛ւ, ամբարանի աղանակը...
- Կա՛ւիկներ զաւանդար թեւ տան:

Փո՛րկի փար իտար գտան տանդ:

Այդի Տիկին Անարե-Արթուր Բանաստեղծ, Պ. Ֆիլիպ Բանաստեղծ, Օր. Արշալույս Բանաստեղծ և բնասանական բարձր պարագայները ցատով կը ծանուցանեն իրենց ամուսնային, հոր, կորոք՝

ԱՆՏԻԼ-ԱՐԹՈՒՐ ՓԱՆԱՍՏԵՂԾՆԻ

Ժամը, որ պատահեցաւ Օգոստոսի 22-ին, 50 տարեկանին:

Յուրաքանչեւ թիւեր կը կատարուէ այս Ուրբաթ, Օգոստոսի 26-ին, ժամը 8-30-ին, Գարեգին Ս. Յովնանեան Միակրկն եկեղեցին:

Միտազը չստացողներն կը խնդրուի ներկայ իրեն այդ եկեղեցին:

ԻՍԻ Ս. ՄԱՐԿԱՐ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ

Կիրակի, Օգոստոսի 28-ին, Իսի Ս. Մարկար Աստուածածին եկեղեցին մէջ կը պատարթուի ու կը քարոզի Մայր Աթոռ Սուրբ Երեմիայի ծանուցած՝

ՄՈՐԻՆ ՎՐԻՒ. ՍԱՐԳՍԻՆԵԱՆ

Կը հրաւիրուի շրջանի հայ հասարակականները ներկայ ըլլալու կրօնական արարողութեան:

ՇԱՐԼԵՐՈՒ ՍՈՒՐԻ ՆՇԱՆ

Կիրակի, Օգոստոսի 28, Տօն Գիւտ Գաւար Ս. Աստուածածին, աստուածան ժամը 10-ին, Շարլեթ Ս. Նշան Հայ Առաքելական եկեղեցւոյ մէջ պատարթ կը ժամուցուի:

Կը պատարթուի և կը քարոզի՝

ՉԱՏԻՅ ԱԲԵՂԱՅ ԱՒԵՏԻՐԵԱՆ

Սերով կը հրաւիրուի Փան Երեմի և Շարլեթ շրջանի հայաբնակները՝ ներկայ գտնուելու արարողութեան:

ԿԵ ՓՆՏՈՒԽԻ

Կը փնտնուին՝ Իգմիլի Գարաբաղեան, Աղանի և Սիւրանոյ Բիւրճեան թղթերը: Աղանին նոր ամուսնացած էր Չանգ-Գալեյի արհեստով կոշիկար Արթին Արթինեանի հետ: Ամուսնացելու անմիջապէս յետոյ տեղափոխուած են Մարտիկ՝ իրենց հետ տանելով նաև Սիւրանոյ, որ յետոյ ամուսնացած է դատերաբան-լուսանկարիչի մը հետ: Աղանին ունեցած է երկու զաւակներ:

Փնտնողն է՝ Գալանի Բիւրճեան, այժմ Սիւրանոյ: Ըստ անցողիկեր կը խնդրուի տեղեկացնել Գալանի Բիւրճեան-Սիւրանոյին՝
Odos Siston, n° 50, Nikea, Pirea - Grece.

ARMEN LUBIN

LES LOGIS PROVISOIRES

PRÉFACE DE
DANIEL LEUWERS

ROUGERIE

EN VENTE
en librairie
ou
chez Haratch
Edition courante 48 F
Exemplaires numérotés
sur velin de Lana
95 F
plus frais d'envoi 6,30 F

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՋ

COLONIE DE VACANCES
RETOUR

PARIS

le 28 août entre 17 h. 30 et 18 h. 30
avenue Paul Appel, 75014 Paris
(Porte d'Orléans, devant le stade).

LYON

le 27 août entre 18 h. 30 et 19 h.
devant l'église arménienne de Lyon
295, rue A. Philippe (ex rue Boileau)
Lyon 3^e

VALENCE

le 27 août entre 20 h. 30 et 21 h.
devant la gare.

MARSEILLE

le 27 août vers 24 h. (minuit)
devant la porte du Chapitre
(église des Réformés).

80e ANNIVERSAIRE DE LA NAISSANCE
DE

Aram Khatchatourian

Concert à Marseille

ABBAYE DE ST. VICTOR
Vendredi 30 Septembre

4.000 m² de mobiliers
présentés en ambiance

Meubles
Ghazarian

Z.I. Vitrolles tél. (42) 89.27.47
à 20km de Marseille:

“Բացումի զեղջ «Յանաջ»ի լուսանկարչներուն”

Շ Ա Յ Ա Ն
ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ «ՅԱԲԱՋ»
ԲԱՑ ՏՈՒՍԱՐԸ
զին՝ 50 Ֆ
ԿՐԱԿԸ ԿՐԹԵԽՍ
զին՝ 50 Ֆ
ՆԱՅԱՋԸ ԱՌԱՑՆԵՐԻ
զին՝ 70 Ֆ
Թղթատարի ծախք՝ յուրեքս 10 Ֆ
Դիմել՝ «ՅԱԲԱՋ»

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Փարեգահայ Տիկնայ Միւրիան, որ
բերու օգնութեան ժամին տարեկան
պարանոցէն, Գիւտեանի 4-ին, է. ի. ի.
պատահայ վարձարաններու:

×

Հ. Բ. Ը. Միւրիան տարեկան պա-
րանոցէն:

ՇԱՐԼԸ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 22

Մանրամասնութիւնները յետագային:

×

ԱՄԵՐԻԿԱ

Ս. Մարգար Կրթարանի տարեկան

ՃԱՆՇ - ՊԱՐԱՆԱՅԻՆՈՒ

ՆՈՅԵՄԲԵՐ 19

×

Փարեգի Հայ Մշակուիթի Տան տարեկան

ՊԱՐԱՆԱՅԻՆՈՒ

Սեպտեմբեր 24-ին

UN PARADIS POUR VOS VACANCES

... A DEUX PAS D'ATHENES

1983 - HOLIDAYS IN EVIA - 1983

une semaine

à partir de

2700 F

(avion + séjour)

- PARIS / PARIS Transport aérien sur vol spécial (départ tous les samedis)
- Les transferts aéroport / Holidays In Evia / Aéroport
- Le séjour en Demi-Pension (petit déjeuner continental et dîner)

INSCRIPTIONS:

ANITA TACHDJIAN

ARPI BODURYAN

au 296 37 70

*

POUR TOUT AUTRE RENSEIGNEMENT ET SEJOUR EN GRECE
DEMANDEZ NOTRE BROCHURE « LA GRECE A LA CARTE »
AUPRES DE : VOYAGES VACANCES AU SOLEIL

5, PLACE ANDRE MALRAUX
75001 PARIS
TEL. 296-37-70

Lic. 1539

R. 2

« ՆԱՀԱՆՋԸ ԱՌԱՆՑ ԵՐԳԻ »

ԻՐԻՔԻ ՎԱՅՈՒԹԻՒՆ

Գրեց՝ ԺԻՐԱՅԻ ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ

(Ե. Խ. Վերջ)

Նստանք հրատարակութեան տարին, Շահանք սերտակցեցինք, առկի մեզ բնորոշումը՝ Փարիզի տպագրերէն Գր. դամ Ֆինէրիան կ'ընէ իրարի հաստատումը: Անորապատեալ Շահանք վի. պին՝ առ իր գրէ Փարիզի հրատարակողը պատկան հանդէսին մէջ:

«Այսպէս յիշմանք համար ըստ հանձնարարութեան փոխարինը մը պիտի ըլլայ իւրաքանչիւր հայ սերունդին մասին, որ, արտաստիկ ու ինքնակրօն, ... անպայտանք վտանգը կը դիմաւորէ զիս առ զիս:» (30):

Յիշելու է Ֆինէրիանի գրած առցանց տարին՝ 1929: Այսօր, կէս դար անց, նշան հաստատում մը ոչինչ պիտի ունենար հետաքրքրանք: Բանի որ, մինչեւ այսօր, թապալտ տանտեանները, հանգրուան, առ հանգրուան, կեն հաստատու. յաւանտիւնս դիմաւորէ ճշմարտութիւնը:

Թերեւս Ֆինէրիանի հաստատումին կրցելու է ասպատակ ծանոթացնել մը միայն, ցոյց տալու համար թէ անցող միկերկու տասնամեակներու, ճիշդիւնը գտնու է կրցելու անհաշտ հայ գաղութներու պատմութիւնը զիտու: Գրեցով հրատարականքը այս կան. հայերին է ասոր լեզունքով՝ Մանթի Է, որ պատմութիւնը՝ գիտական հիմունքներով վրայ կը պատարաստուին: Սակայն եւ արեւել, Շահանքի գեղարուեստական իրի՝ Նստանք, նախ իր ալլ զորքերը, նոյնքան եւ անկի փառանքան, սովոր պատմագիրը կը հանդիսանայ իրենց ժամանակներու: Փառնկերպարը Պատմութեան Հայագիրը նախ՝ մեր ժամանակներուն:

Գրիգոր Շահանքի կը գրէ:

«Խաղիքի է մտածել, եւ Նահանքի միկ. նստանքներէ շատերը այնպէս մտածում են, թէ միտումնաւոր վեց մըն է Շահանքի առաջին տեսնալարութիւնը, որուն իմանալով տարրգիրին խաղաղութեամբ մի եւ ազգային ինքնապայտանքներուն

անհրաժեշտութիւնն ծնած գազախարս խօսութիւնն է» (31):

Շահանք իրը կը յայտնէ այս նոյն տարեգրութիւնը, 1933 թուականին, «Կր. քաղաքութիւնն Անգիլիա եւ Ալյուր յօդուածին մէջ»: Ան իր գրէ:

«Այն զգալիորէն որ մտանումի կ'ըլլայ, ... այս զգալիորէն ազգին էր, ինչ որպէս ասոր: Ան կ'ըստ որ եւ քորքերը գաղաւթաւ ժողովուրդին մէջ, երբ կ'ըստ եւ իրեղեկայն գտնաւոր կ'ըլլային մէջ, որպէսզէ մեկն է միայն Նահանքը: Այլ իստով, գրգռուելու ժողովուրդին մը պիտի այն՝ ինչ որ ժողովուրդին էր, զազարար փոխարինէ վերջ բնագոյնումով գեղեցիկ զիտի արտաւոր մարդը: Եւ ուրեքներն է հաստատել թէ Հայր ամեն կ'ըստարգրէ, նայինք արտաւորը, երեսներն նստար ինքնապայտանքներով գաղաղարը, ամեն աղիք՝ քանի կը տեսէ եւ կը ստատկանայ օտարացումը:

«Հայը կ'ըստարգրէ... մայնիկ Նահանքը մնամ սիրային վեց մը, ... որպէս տես Վեյլին ազգայնական ազգութիւնը (օրհամբաստին) մըշիկ կը համապատասխանէ այն ազգութեան, զոր այսօր իրենց ըրած են խայտարան քոյրը հատ. տանները անկոյտը (32):

Այս, ճշմարտութիւն, իրականութիւն, Նստանքին իրտու տարի ետք, կը մշտն հնարարութիւն, իրականութիւն: Տր. խոր եւ սպասանալու: Թէն. Սփիւրը, սփիւրհաշարային Սերմաշտը շուրջ կը համարէ հոգին, մայր հոգին, սակայն տարեւ կը շարունակուի, եւ Շահանքի քաղաքը՝ իր պոլլայ խայտարանը, ... ամեն կը պոլլայ մինչեւ որ մարի (33):

Անկի զոր կէս դար հոգ՝ հայերին զորքը, կը շայկանով խելգիւրդ կըրորը գրեցին մէջ կը տատարի նոյն տարեւ... պոլլ, քանի որ ան՝ ետքիւնսին ճիշդը, որուն տեսնու Նստանքն է ծիրուսում, անհրաժեշտ, անստեղծ կը շարունակէ հարուստ:

Բայց ծերուկ տառնորը շարունակէ... Ուրեքներն իր յիշարարած հայրը դուրս չեւալ: Իր անանձնուցն: Ֆինէրի աղիկը փոխադարձ կը ինքնանենալը, որ ան կը հանդէպ անհրաժեշտ լիցայ:

Գրեցին զի Պոլլապատ մը աս կանչեց քանտապար, Տիպալու:

« Լոյր, Տիպալու... ծայրն մարած է, աշերք արեւնով լեցում... ամեն ինչ կ'արեւը կը տեսնեմ, ամեն ինչ սեւ... Տիպալու, իմ հաստարակով արտու... քը մաշեցնելու հոյ կ'անկապարտ... ցիւրի հոգեկանը այս կ'ըստ, գրգռուի մարմարութեան պիտի տամ զիս... Այս արեւն, մտեցի որ փոխած անկալի... Տիպալու, այս կ'ըստ քանի է աղիկի... միայն ու քոյի... մինչեւ յայտ խաղաղը քրէ կ'ըստ, ու հաստարակներով ծմբալու ծմբալու, կ'ըստէ որ կը անշուշտ մարմինը ցոյց տաս ինչ... Ի՛նչ, կ'ըստէ...»

Այս խաղաղան մարմարամտութիւնը չը կըրտայ մարի ինչ տարրերին: Ան մայր անկալիքն ու կ'ըստ ծածկի կոծեցին լիցայ... մտանքով շուրջի կը զանազանքը դուրս, որ հարուստ տակ կը հենեկը արանանկի նման... Մերկուր մեղ դուրս հրաւրեց մատու...

Ճեւ ու հանք: Հայերին զորքը կ'արժանանար:

«... Արտաստանմի Հայր մնամ է ստանդի կոյի: Գիտեմ, որ իմ քանդը չեմ, Սփիւրի անմարիկ իրենց դուրսիկը, հանգրուան կ'ատարուէ ինքնապատեալ փորձերուն, հա ու հոյ գործարարուէ խաղաղութեան ու շարունակութեան քորքը կ'ըստ ու անկանայ Նահանքի արեւը: Սփիւրի զաւակ պատմապատմութեան մէջ կ'ըստ, միայն մէկ գրուէ, որ քոյ նստանքան յօդուածի որ մէկ գրած է, թէ Նստանք հենց ան ժամանակակից գրէ մըն է (36): Ռեւոլյուսիոն, մեկ իրենք մը, իրապէս քանտարին միկերես կ'ըստ իր չեւաղանկի ալ պարտան, եթէ անով պայմանաւորում չըլլար Շահանքի հետեւող խորհրդա մարմինը:

Այսօր յուսահատական եւ անգոր գոյակիւնսին մէջ, ստակոյն սիւսական հոգովորէին թաքուն ուժերուն հանդէպ թաքուն յոյսը կը պահուէ Շահանքի մաս: Ո՛վ չի լինէր «Արտան Նստանքին շուրջ ստեղծումը թուականը 1970 թուականին: Ճիշդ այլ յօդուածին ստակի պարբերութեան մէջ կը գտնեք հարուստ. դիւս փայտապատմութեւ մը այս օրու... թեմար: Շահանք կ'ըսէ:

«Կը խորհիմ որ ամ աշխարհը քան մը պիտի վերաբնեմ, եւ իր երեսն Հայը անհետանալով վերջանում է չեւաղանկ: Բայց ամ քան մը պիտի չափ անկանակ երէ Հայը արդիւնաւոր անգամ մը եւս, կը համարենք քա՛նի ուժերը:

«... Եւ երէ պատսիկ որ կայ ծագւ. վաղուք ընդհանրէ փայտակալի կն որ ստեղծագործ ամ է, եւ իրէ պատսիկ որ այլ անը գտնի, կը կ'արտաբան շատակ զան, կամակ չկայ որ քոր գեղեցիկ. իրեն մը անկանց պիտի ըլլայ աշխարհի զեղեցիկութիւններուն լիցայ...»

«... Այն պարզ իրողութիւնը թէ Հայը կ'ըստ է զիւրազրի գաղութի խորտակի մնումն, ինքնիմ արդէն յարանակ մնմ է, փայր չէ թէ ան եղած ըլլայ լուս յալանակ մը...: Նոր յալանակ պիտի քայ աշխարհ եւս, քանի որ անցնայի մէջ ամ զի շարունակ է քաղաքին, եւ մեք՝ մարք կ'ըստէ թաւի անմեղ չորսը - Ս. Ստրալ, Կոմիտաս, Կարապիւն եւ Անգարալի» (35):

Նստանքին իրտու տարի անց, այսօր, զի շրջապատը սփիւրհաշար միտուրդին մէջ տակունի կը խամբայ:

«Հիմ, շարժ ինչ մեղեցիկն»:

Միտանքին զգաստութեան եւ զգոնութեան լեզուները կը հենէ քորքարու. դուկ: Թերս ու դիմեք հարեւ, որուն կարելի չէ անկ չլինէ, որուն կարելի չէ չընդդառնել:

Նստանքի հրատարակութեան տակի քոր կէս դար հոգ, այսօր, եթէ երբեք տակունի կը շարունակէ պահել իր աշխարհները, եւ իր քայ կ'ըրգարը ինչ շարունակ եւ սփիւրհի զգական եւ մտաւորական աշխարհ հետաքրքրութիւնը, այլ մէկ ու միայն շարունակ կը շարունակ անկ, զգական ու զգարուական քանտարու պատմութիւնները, այլ եւ չեւաղանկ կ'ըստ մար համար, որ սփիւրհաշար ընկերային, հասարակական եւ քա.

ան ու մեղ կեցող յարակից դրան մը տուէ, զոր չեղով մեղ ցոյց տուաւ հարուստ անկողին մը, տարակ թոյնի մը շարք տար:

« Անտառի աղկան նմանանալը... բուստ ու... արքայութիւնը մը ընկող վաղուք կը զգուշանամ միշտ մտնէ կուսական այս անկողին: Ինչպէ՞ս հայը կը շարունակը հոս մտնէ զիւրանմէ հանի մը, որպիսին կը Տիպալու:

Այն գիշեր խաւարը լիւս: Ճիւղանմէ շարժ մար ու աղանդներ... Ու կէ գիշերական մաս անկողին, Պոլլապատ, դուրս կ'ըստ կը անանձնուցն, ու զօրուէ, շարունակում, դուրսին հետաքրքրութեանը ստորոնկեա, աս միկանքին զիտի աղան ու կանտ աս մարմ անկողին... Ուրեքներն կը ստեղծ ինչ Տիպալուի գիտ. խաղաղ եւ պոլլայ հեղանակները երբեք, կը ստեղծ ինչ կը աղկան տառապանք ծծիւր, խաճ հոգեկանը չեւաղանկ... Իր կ'ըստին վերջին քոյիցներուն ան կ'ըստ պայտնով ըլլայ թէ մարած է ամեն ինչ, ու խաղաղ անկողին կը վերջին ժամանակութիւնը...»

«Այց անկողին տեսաւ անհաստատ լին...»

«Յիւս գիշերուան մայայլ բուսական մէջ, քանտուցն: Երեւոյնը նմանանալի զու-

գաստանքն այն քոյը երեսներին ու պատմանքներ, որոնք միկերես Շահանք շրջապատութեան է: Բարձրագոյն աղաւ - կին՝ Նստանքին, այսօր տակունի կը շարունակէ զալկուէ իրենց դուրսիկը, հանգրուան կ'ատարուէ ինքնապատեալ փորձերուն, հա ու հոյ գործարարուէ խաղաղութեան ու շարունակութեան քորքը կ'ըստ ու անկանայ Նահանքի արեւը: Սփիւրի զաւակ պատմապատմութեան մէջ կ'ըստ, միայն մէկ գրուէ, որ քոյ նստանքան յօդուածի որ մէկ գրած է, թէ Նստանք հենց ան ժամանակակից գրէ մըն է (36): Ռեւոլյուսիոն, մեկ իրենք մը, իրապէս քանտարին միկերես կ'ըստ իր չեւաղանկի ալ պարտան, եթէ անով պայմանաւորում չըլլար Շահանքի հետեւող խորհրդա մարմինը:

«Արգարիւ, իմ մտածողին փառնա այն է, որ այլ գիշեր ինքնիմ եւ երեսները զալկուէ ամեն ինքնիմ: Հերկանի մը անտար, որ ընկերային անտար մը մտան. միշտ քան է, ոչինչ այնմ թերթին ու որպէս իր գիշերին անկողինում, երբ ուրեքին նմանում անկողին թոյնալու...» Ինչպէ՞ս թէ վերջ գտնէ օտարացումը ստանալու եւ կ'ըստ ինքնիմ (հոս կը վերջնեմ Նահանքի վերջին տարը) եւ երեսի մեղմիկ շարք հեն, շատ հին մեղեցիկ թոյնի ծանոթ» (37):

Շահանք այս տարեւ զրէ տամ է 1933թ., կը ծնուէր Յովնանի արեւուն. Այսօր, քան տարեւին ետք, Շահանք ծնողներն 80-ամեակին, կարելի է անկ յարմար մայրանք որ քանանկն:

30. Գ. Ֆինէրիան, Նոր Գրեք, Զարարութեան, քիւ. 6 - 7 (Կենտրոնական, 1929), էջ 303:

31. Գ. Նստանք, Նշ. աղ. էջ 31:

32. Ե. Նստանք, Ջոյլ Մը Կարիկ Տեղարկներ, էջ 91:

33. Ե. Նստանք, Նահանքը Անանքի քի, էջ 125:

34. Վարդգէս Պետրասեան, Հայկական Երեսները, Պէյրութ, Հրատարակութիւն Արարիկներ, 1983, էջ 261:

35. Ե. Նստանք, Արտան Կոմիտաս... էջ 5-6:

36. Տես՝ Անտան Կոլլէ, Գրական Ջոյլ, «Շարման ազգային, զաղանկան եւ գրական թերթ, Կ. Պոլիս, 27 Յունիս 1930:

37. Ե. Նստանք, Ջոյլ Մը Կարիկ Տեղարկներ, էջ 97-98:

Հին Երես

ԺԱՄԱԴԻՐՈՒԹԻՒՆ

Գրեց՝ ՓԱՅԼԱՅ ՍԱՀԱՆԱՐ

Մերկուրի այս մարմարամտութիւնները տուած զաւակն... բուս. կանան... աստարական աղիկը, առկի ու առկի կը ժամանակ քոր լինէ, կը արքայէ կուրքեր անկողին: Ինչ կը քորքը ինքնիմ առկի պայտար պահել գիշեր, լինէ թէ քան քանիք ու քանտար զիտի կը քորքար իրենք... Մասնաւորապէս կ'ըստ ինքնիմ զիտի կը քորքը քանտար իրենք... Նստանք անկողին մը քան հոգեկանը հեղեւ, չեւաղանկ, պատմութեան աղանդները, թէ ու իրեղեցիկ լեզուի մարմարութեանը, թէ աստար է որ անանկ անկողին արքին անկողին մը կը դուրսի կոպական մարմինը որ խորհրդապար զիտի կ'ըստ:

PARIS

le 28 août entre 17 h. 30 et 18 h. 30
avenue Paul Appel, 75014 Paris
(Porte d'Orléans, devant le stade).

LYON

le 27 août entre 18 h. 30 et 19 h.
devant l'église arménienne de Lyon
295, rue A. Philippe (ex rue Boileau)
Lyon 3^e

VALENCE

le 27 août entre 20 h. 30 et 21 h.
devant la gare.

MARSEILLE

le 27 août vers 24 h. (minuit)
devant la porte du Chapitre
(église des Réformés).

ՍԱՄՈՒԷԼ ՄՈՌԱՏ
COLLEGE ARMENIEN

ՄԻԽՐԱՅԵՆ ՎԱՐՓԱՐԱՆ
SAMUEL-MOORAT

INTERNAT — EXTERNAT — MIXTE

ANNEE SCOLAIRE 1983-1984

PARENTS

PENSEZ A L'EDUCATION ARMENIENNE DE VOS ENFANTS
Confiez-les aux soins des Pères Mekhitaristes,
héritiers d'une longue tradition pédagogique.

INSCRIVEZ-LES DES MAINTENANT

Rentrée des classes : 19 Septembre 1983

Pour les :

PRESCOLAIRES (Maternelles)
CLASSES ELEMENTAIRES (CP, CE1, CE2, CM1, CM2)
CLASSES 1er CYCLE (6e à 3e)
CLASSES 2nd CYCLE (2nd aux terminales)

Matières Arméniennes intégrées dans le programme de l'éducation nationale
Laboratoire de Physique — Chimie — Sciences naturelles
avec équipements modernes
Complexe sportif important
Activités folkloriques (Chorale, Instruments, Danses)

- CONDITIONS D'INSCRIPTION : selon les barèmes établis, et en fonction du nombre d'enfants inscrits par famille.
- CONDITIONS D'ADMISSION : à partir du CM1, sur examen du dossier scolaire, et un entretien avec les parents et l'enfant.
- MOYENS DE TRANSPORT : Ramassage scolaire par car selon itinéraire.
RATP : Métro Pont de Sévres à 500 mètres
Autobus 171 - 169 - 179 à 300 mètres
SNCF-RATP (Ligne Puteaux-Issy Plaine)
Pont de Sévres ou Bellevue-Funiculaire - à 300 m

Pour les démarches à effectuer, se présenter sur rendez-vous,
à la Direction du COLLEGE ARMENIEN SAMUEL-MOORAT :
26, Rue Troyon — 92310 SEVRES — Tél. : 534. 66. 28

Տէր և, Տիկին Միհրան Փարպեանց ցա-
ռով կը ծանուցանեն իրենց հարազատներ՝

Տիկին ԱՆՆԻԿ ԳԵՈՐԳԻԱՆԵՆ

մահը, որ պատահեցաւ Օգոստոսի 23-ին, 91 տարեկանին :

Յուզարկարարութիւնը կը կատարուի Սեւանի Սէն-Մարթէն Փրանսական եկեղեցին, Ուրբաթ, Օգոստոսի 26, ժամը 14-ին :

Ողբել մահագոյ զրկուած չըլլալով, կը խնայուի ներկայիս իրեն աչք մկառնել :

ԻՍԽ
Ս. ՄԱՐԿԱՐԱՆ ԱՍՏՈՒԿԱՍԵՆԻ

Կերակի, Օգոստոսի 28-ին, Իսիկ Ս. Մարկարան Աստուածածին եկեղեցին մէջ կը պատահուի ու կը բարոյէ Մայր Աթոռ Սբ. Եփրեմ-Նէկի ժամանակ :

ՄՈՐԻԿԱ ՎՐԻ. ՍԱՐԴԻՍԵԱՆ
Կը հրաւիրուի շքանի հայ հասարակայնի ներկայ ըլլալու կրօնական արարողութեան :

ՇԱՐԼԻՈՒ ՍՈՒՐԱ ՆԵԱՆ

Կերակի, Օգոստոսի 28, Տոն Գիւտ Գուրու Ս. Աստուածածին, առաւօտեան ժամը 10-ին, Շարլիէ Ս. Նան Հայ Առաքելական եկեղեցւոյ մէջ պատահուի կը ժամուցուի :

Կը պատահուի և կը բարոյէ՝

ՉԱՍԻԿ ԱՐԵՎԵՆ ԱՆԵՏԻՓԵԱՆ

Սիրով կը հրաւիրուի Փան ար Շերիկ և Շարլիէ շրջանի հայութիւնը՝ ներկայ գտնուելու արարողութեան :

ԿԸ ՓՆՏՈՒԻ

Կը փնտռուի իգորի Գարթաղցի, Ալանի և Սերանոյ Քրիշտոսի Գորիկը : Ալանին նոր ամուսնացած էր Զահար-Գորիկի արհեստով կոշիկագոր Արթիկ Արթիկի հետ : Ամուսնացած անմիջապէս յետոյ տեղափոխուած են Մարտիկի իրենց ճեմ ամուսնով նաեւ Սիրանոյ, որ ինքն ամուսնացած է պարսկական-լուսնայինի մը հետ : Ալանին ունեցած է երկու զաւակներ :

Փնտրուի է Գարթաղի Քրիշտոսի, աշխարհ Միքայէլի : Լուր ունեցողները կը խնայուի տեղեկացնել Գարթաղի Քրիշտոսի Օդոս Տիստ, n° 50, Nikea, Piree - Grece.

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵԱՆ

ՊԱՐԱՆՏԻԿ ԵՐԵՎԱՆԻ

Ի մզաստ

Տէսինի Հայ Մշակույթի Տան
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1-ԻՆ

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵԱՆ

Փարկահայ Տիկնայ Միքայէլ, որ-
բերու օգնութեան մարմին տարեկան
պարահանդէսը, Դիկաներ 4-ին, Եւր-
պատ հայ վարժարաններու :

×

Հ. Բ. Ը. Միքայէլ տարեկան պա-
րահանդէսը՝

ՇԱՐԱՐ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 22

Մանրամասնութիւնները յետագային :

×

ԱՅՈՐԿԻՍ

Ս. Մարգար Կրթարանի տարեկան

ձԱՅ - ՊԱՐԱՆՏԻԿ

ՆՈՅԵՄԲԵՐ 19

×

Փարկի Հայ Մշակույթի Տան տարեկան

ՊԱՐԱՆՏԻԿ

Սեպտեմբեր 24-ին

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵԱՆ

Կապույտ Ուշի

Շրջ. վարչութեան կողմակերպած

ՊԱՐԱՆՏԻԿ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29-ԻՆ :

ՄԱՍԵՆԱՆԱՐ ԶԱՌԱՋ. ՄԱՍԵՆԱՆԱՐ ԶԱՌԱՋ.

ՀԱՅԻՐԱՆ ՄԻՍԵՆԱՆ
ՕՐԵՐ ԵՒ ԺԱՄԵՐ

1958 - զին 60 Ժ.

ԵՆԻՐԱՅԵՐ

ԲՈՒՌՄԸ ՏՈՄՍ

1963 - զին 35 Ժ.

ՀԱՅԻՐ ՀԱՅԻՐ

ԲԱՑ ՏՈՄԱՐԸ

1971 - զին 50 Ժ.

ԿՐԱԿԸ ԿՈՂԻՏ

1973 - զին 50 Ժ.

ՆԱՀԱՆՋԸ ԱՌԱՆՑ ԵՐԳԻ

(Կրթութեան նախարարութիւն 1981 - զին 70 Ժ.)

ԵՆՈՎԻ ԼՇԵՆԵՆ

ԱՆԿԱՊ ԷՋԵՐ

1979 - զին 50 Ժ.

ԻՆՇԻԿ ԲԵՐԵՆԵՆ

ՍՓԻՒՌԻ ՄԵՋ

1980 - զին 70 Ժ.

ԵՒ

« ՅԱՌԱՋ — 50 »

Մագիստրալ « Յանայի » յիմնադրուած (1925 - 1976)

Ի. Վիկտորյան

ԿՈՂԻՐ ԴԱՌԱՅԻՆ

1976 - զին 120 Ժ.

ԴԻՄԵԼ՝ ԶԱՌԱՋԻ

Բոլորի ծախք՝ յաւելալ 10 Ժ. :

ARMEN LUBIN
LES LOGIS
PROVISOIRES

PRÉFACE DE
DANIEL LEUWERS

ROUGERIE

EN VENTE
en librairie
ou
chez Haratch
Edition courante 48 F
Exemplaires numérotés
sur velin de Lana
95 F
plus frais d'envoi 6,30 F

ՊԵՐՈՒԹԻ Ֆրանսական զորադուռէն
 Բէկ զինուոր մեռած է եւ ութ ուրիշներ

(Гурн. 132)

Դատաւորման պլուին է Դեկտր 37 կէ-
տի, իրեն կը յաջորդեն Սպարտակ եւ
հնամօ (Մինակ) 33 կէտով, ժալգիրիս՝
կէտով :

(Temp. 12)

գործով իման զուր-գործոցնքն մէլը : Հայաստան խաբարաց Խորհուրդին տարիներ պատմութեան և մշակութի յաշարաններու պահպանման և օգուտ-ընթացման վարչութեան նախնականութեան հետ վերահաստատման աշխու-տանքներ վարած են :

Կարճ ամսականութիւնց վաճառ-ընթացութեան մէջ հոգիւնքն մատուցելու ու-խառանքներ տարուած են, - կ'ըստ յու-սարժաններու վկայական-վերաճանդին արտադրական յատուկ արտաւաճողի Արեւիկ քանից պէտ Ա. Անանեան - Բեր-խաբար պիտոյնները արդէն տարուած են : Ճարձարներու և նիւթերու մշակու-թիւ հետազոտական նմուշներ, կառույցնե-րու մարտահանութիւններ : Յիշա-տակութեան արժանի և յատկապէս Օր-բիշեան խմբակներու առճանապ հիմնա-դր, որ դրանով և Բուրիշեանի կենդե-րայ ճակարտ : Ընդհանուր ամսամբ կիտա-նի շինութիւններու զինքն թուրք քաղա-քներուց վաճառ տարածութեան մէջ էր քանիքն : Արեւիկ ևր նպաստ վերահաս-տատման պիտոյնանքներուն :

Նորամուտը մեծ վեր խաղացանք և Սիւն-նի տնային շէնքերու, Վարդապետի և Կարաբիւր-գործարանի տարածութեան մէջ էր : Երբեք առ Սիւնիի շէնքերը թիվ կեր-տէ էր, որ յայն գործունէութեան ունե-րակ է միջնադարեան Հայաստանի անուա-նի գտածից Ստեփանոս Օրբիշեան :

Սիւնիքի մէջ կարգ մը ուշադրու կա-նայնքն տեսնելի կար, Նորամուտը հաս-տատում է ամսականի անուանի ման-րանքները, ճարտարապետ և քանդակա-րար Մամիկ Մկրտչ հասած են անոր նիւ-տաբարդը կարգ մը ձեռնարքեր, նաեւ ճարտարապետական կոթիւններ ու խաչ-քարեր :

Նորամուտը ճարտարապետական հա-տարաթիւ մտնէին Հին շինութիւնը Ս. Նորայեան փոքր կենդեցին է, որ կառու-ցած է, անուայ քարեր ու կը վերաբար-թիւ Բ-մ. դարերու : Աղայեան Օրբիշեան լիւթեր 1216-1223 թուականներուն Հին կենդեցու շինարարին պատի կողքին կա-ռուցուած է Ս. Կարապետ Նոր Ե-կեցին, որ քրմիկարտ արած մըն է : Արեւն խաւանէ, դուռներ քառակուսի քրմակապի, շորս անկիւնները կրկե-նայրկ առաւաղաներով : Եկեղեցին իր-տաք քառակուսի է, 1840-ի կերպարքին : Ներքին տառլ ան մասնակի վերանորոգ-ւած են կերպարական :

1261-ին Ամրատ էլ խոնդիկ պատուէրով Ամրատ ճարտարապետ կենդեցու արեւ-տական կողքը կառուցած է դուռիկը, որ կարճ է Օրբիշեանի ևր վաճառի ա-տաւորներուն, սպասարանները : 1321-ի կերպարքին խիտա վառանած է դուռ-ին մասքը : Անոր նորոգութիւնը շինե-կարարած է Նուշակաւոր Մամիկ ճարտա-րապետին : Վերջինս մեծ զարդեցութե-ւ թիւր կառարած է այդ աշխատանքը՝ անկեղծով զարդ զարդ ունեցող նման լիւթերի ծածկող ստիւնը, հնազանդ իւր կեցուն յառաւորող պարսկի կոթի մոզուրական օրինակի մը : Հետազոտական լուծումը որոշած է նա-նայն :

ՅՈՒՇԱՅԻՐ

ԲՆՈՒԹԻՒՆԸ ԱՄԷՆ ԳԻՇԵՐ...

Թույլունները ինչո՞ւ իրենց ստեղծու-ղեցիկ երգերը կ'երգեն առաւօտ կայտի, երբ տախիւրն աճէն մարդ քունի մէջ է և ոչ որ կը լսէ զերեւը :

Ինչո՞ւ ծովը, որ ամբողջ օրը կը ալի-նըրով կը ծնէ խմածուր, կարծես ծնէն ռոգիւրով ցամաքին վրայ կանգնած մար-դոց կրկնները, հնազանդ կը մերժանայ, կը հակարարու, կը լսէ, հաւթիկ մը չափ ողորկ կը դառնայ, քանի մարդ կը կո-նէ, քանի մարդիկ կը քաշուին իրենց տու-ները :

Ինչո՞ւ մաշկիցն կը իրենց գլուխէ հա-նակ բուրեղները արդու հոգեմեծ զիւրե-անս մեղուքեան մէջ, ինչո՞ւ... Թրքիններ

և Հնդկաստան և Տարաւային պատերու մէջ ձուռն երկրորդը պատահաններուն, որոնք կողքերին երկրորդ են կրկնակի Կոստանդնուպոլիս : Պատերուն մէջ կրկնուած են չուրջ տասնակից քաղաքներ, որոնք, համարաբար, նուրբեր են : Անոց մեջ առկա պատկերներ են վիճակով արձանագրու-թիւններ : Ասելի ուշադրա են դարձիլին մէջ օդադարձութեան բարձրագոյնակնե-րը, որոնցմէ մէկ կատարուած է Հնդկաս-տանի անուան վրայ՝ կառույցին ներքը : Անի-կա աշխարհիկ թովանալութիւն ունի կը կը պատկերացնէ միտարի մեծամարտ արտիկ հետ : Միւս երկուք կատարուած են արեւմտեան դասիկ շքամուտի և ան-կի վեր դուռն ուսումնական ճակատակող քարերուն վրայ և, անկախա, դարձեալ Մամիկի ձեռքի դործն են : Յատուկ հնա-գործութիւնն կը ներկայանան Հայր Աս-տուայ՝ կը տեսնուի մէջ կապի թարձ-քաղանակը՝ գիտեցողութեան մուտքին դրանով լուսամտակ թարաւորի վրայ :

1275-ին Տարաւային Օրբիշեան, կը եր-գար Մարտիկ երգեղանիքն վրայ, Ս. Կա-րապետ կենդեցու Հնդկաստանի պատի կողքին կառուցածն ստուած է Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի կենդեցին, որ յետագային խիտուած են նոյն տունէ ալ խիտանքն : Երկուքին միմեանս պարիսիկ կառուց է, թողալով ան երկրէն տանկիւղ, արեւ-մարտան կողմէն սիւնադարդ շքամուտ քաղ :

Նորամուտը ճարտարապետական կա-ռուցի գործը և միջնադարեան հայկական դասական ճարտարապետութեան վերա-դիկ երկուք դիտարու յուշարձանախմբին հարաւարեղեց գտնուող Ս. Աստուածա-ման Բուրիշեանի երկարաւոր կենդեցի-

ամբողջ թաղ մը իրենց բուրնակաւ կո-ղորդն երբ փողոցներն ու պարտեզները պարզուած են մարդոցմէ, երբ միայն հափ է որ կը գտնէ այդ բուրնակները ու իր հետ տանկիւղ կը տանի հնուները :

Ինչո՞ւ, ստորեկը իրենց արձանակա-կուտ շղջողանքով խաղի կ'իլլեն իրարու հետ, իրարու աչք կը զիջեն, իրարու և-տին կը մալցիկն ու երկրորդի մէջ պար կը րանեն, երբ միայն կը հասնի զիւրեւր և երբ միայն ծափն ու զարմանք մատուա-լ ինչն ունին իրենց որպէս հանդիսներ :

Ինչո՞ւ, բնութիւնը կը զիւրեղեղազուր զարդիւններ կը համը երբ մարդիկ պիտի չկարենան վալցիկը գալ :

Այս հարցումը կը հարցնեն աճեն ան-դամ որ զիւրեղանին անստորը ծամել, կամ առաւօտ մը շատ կայտիս բնութիւնը կը ձերբալայնէ կը աչք տանմանութեան ու թարթարոյն զիւրեղութեան մէջ :

Բնութիւնը այդ ստիւնահան ծամք՝ արդ-ւաք մարդիկը, չէ՞ պիտի արեւը, ու որ պ է ա գ ի մարդուն հետա-նայուն պատկն կը զիւրեղեղութիւնը քաղա-քնը ընկնու : Համար : Այս հարցումը իր-հարկ ուղղած են եւ ինքն և միշտ այդ լու-

գնարարանն է : Զայն 1339-ին իշխան Բուր-իկ Օրբիշեանի պատուէրով կառուցած է նոյն տնային Մամիկ ճարտարապետը : Կոստանդնուպոլիս, ներքին խաւանա-լորտուածքով ստալին յարկը ծառայած է որպէս Օրբիշեաններու տնամիակն դամ-քաղան : Իսկ երկրորդ յարկը կենդեցի և-զուց է : Կառուցիլ արտաքին ճարտարապե-տութիւնը՝ նուրբ քարադասուրները, հա-րուտ բարձրագոյնակները ստիւղ մը և ու կը վալցին կառուցող ճարտարապե-տին քարձք վարդաւորութիւնը, քանդակա-գործական մեծ տարաւոր :

Վանքի տարածութեան մէջ կան թարձ-րարուեալ խաչքարեր :

Նորամուտը հարուած է վիճակիւր ար-ձանագրութիւններով : Վերձայնաբար կը ծնան գտնուող 137 քանդակարութիւններ, որոնք հարուած նիւթ կը տան միմեան-կի ընկերային-տնամիակայն յարաբերու-թիւններուն մասին :

Վանքեան տարածութիւնը չըլլալատուած է թարձք պարսկապիւնը, որոնց միայն Հնդկաստան և արեւմտեան հատանները մասարտ պահպանում են : Պարսկեան դուրս շինութիւնն ունեցած են նաեւ օտա-նուկ շինութիւններ, հնդկաստան, մա-տուտ, միջհասն :

Այս է աւա վանական համադրոյթիին անկեղծը : Կը յառաւոր որ վերահաստա-տող վարդապետներ ամենակարգ ձեռնե-րը նոր ձմաչ և կենդանութիւն կը տան իրենց հնչակար խաղերով : Մամիկ խա-ղարարներ մարի Թալիւղով կ'անքի կոչու-ած շինութիւններուն :

ՁԱՒԻՆ ԱՆՁԱՆԻՆ

ամս թիւէն : Երեւոյթագիտ, անկա իրեն համար տալիւր մըն էր, քանի որ ինք ան-տնուր կու տար անոր, քանի որ անցիկ-ընթակի և բուրբ զիւրեղ հանդեպները ան-տնուր կը տալին անոր, քանի որ նոյ-նիկ քաղ մը կը ար, որով միայն պալուած էր, լիւթը պարզութեամբ մը : Հնձորիւր Ս. Մարկիանան, և անոր այս հանդանան - զին վառանքները զէն չէին կայտարար հա-րած չէին հնուները, որով անոր համ-բարձր մը կարծեան, կու գալին անի աւա-նեկ կերպ թիւ կ'իլլէր դուրս իրենց ցարեւուն դարման փնտալու : Համար :

Երկրապարզը, որուն միտքը իտլ, շար-ժամանակ, ցնցող կանգի կը երազները կը շարժարուէր միշտ, երազաւոր միջկին շնորհալիս հարուածու, քանիք այդ-թերու շնորհալիս անկեղ զէն շարժարու-ւածն էր, ու զէն զէն բարորակ թիւղած զիւրեղանքները, կը սեղանակ ծրարիկներուն յարկանութեանը եր-ւիտակն : Համար ամսալոյսին է Յոսա-ւան մէջ, զիւրեղանքն ճիւղիւղով և խաղը-ական միջնադարով կրցած կը քալուիտուլ միջին միջնադար կողմ, ու հան կանդ ա-ռած էր : Շարժարուէր որդ էր իսկնը զարդը, հետո : Կարգիւր կը քանդակե-րէն, կենդեպարար, լուսաւ մտերկերը գտած ըլլալով ինչայի պատահալիւրն մէջ, որոնց մշտանալով յաճախուրդն էր :

գտնած են որ բնութիւնը չի կրնար չափ-նել մարդը : Մարդը բնութեան մէկ մաս-նակն է և և բնութիւնը չի կրնար մէկ ձեռնակներ տանի : Բնութիւնը կը բուրբ քա-րիւնները և պայտ զրան չէ՞ արդէն, բնու-թիւնը մարդուն դրստանան համար չէ՞ որ ինքիցի կը պալուած և կը վերաբերու-ման վարկեան-Բնութիւնը կը իսկնը մար-դը, կը ծառայէ մարդուն : Բայց բնութիւ-նը, կարծես, մարդու, ծառայութեան մէկ շրջանի միայն անցնելուն ստան, պահ մը ինչոյնք մը կը տարէ ինքն իրեն համար, կարծես կը հանգիւ պահ մը դուրս գլխի մնալով ինքն կը զիւրեղեղութիւններուն հետ :

Մեղի՞ զէն հետո հանքածառիթ ունե-րան մը կը, ուր երկիւցեակով մը պայտ - կանգիւր տառուելէ միջին : Երկրան կը պատարկին ճարտար յաճախուրդն - րու : Միջնադան աշխատանք մըն է անոն-քը, իրենց քիտարանան յաճախուրդն - րուն : Տարածեղծով խիտանցիկն տառուկա-գոյնին, դրաճալով տալով անոնք բարդ քանդակագործական ու պահանջներուն : Ա-նոնք չունէ անոնք կը վալցին և կը վա-րցին անսկի փորձանք ճիւղով համը կե-րպարուէր ու : Համար տալիս թուր - միտքն ու զգիլիկ ընդհիլիւր հոսը : Երբ միտքն կը յառաւոր թաղ, երբ հաղի մէկ կամ թաղան թաղաք յաճախուրդն կը մնան ունեւորներն մէջ, երկար ճարա-պետ մը կը ստորին պատկերանքն հա-մար : Միջնադ կը հանուն իրենցանցիկն ու մէկէն ընտրի և համը կը խոնդարիւրներ, սպասանակները թաղան կը թարձարու-կը կ'սկսէ մալցիկն ուղիւղ կը ընտանաւ մա-նալուիկներ յաղի կերպով պարտած ըլ-լալու և հիմա ինչեղեղին ծառայելու կը-րանկութիւնը :

Եւ կ'ըստ որ բնութիւնը աճէն զիւրեւ, երբ կը դործը կ'առարար, մեր ունեւոր-ւորն պատկերանքներն նման անեղեղիկ ան-գան մը, ինչոյնք մը կը սարք ինքն իրեն համար : Իր բուրբ զիւրեղութիւնները ան-կերպարարեան անցան կը գէն, կ'արք և նայ կը սեղանակն ստորուրդները : Կը թաղայ կը քանդարար և ինքնիցի կը հարցնէ այն անեղէն փնտալորէր զը-հանքներ, որոնք ոչ մէկ մահկանացուն կը որոտին :

Այդ տարածան կաստի՞ և որքենն բնու-թիւնը, ուրիշներէն պահածը միայն իրեն արժանի կը նկատէ : Չեն հաստար : Այս զէն կաստարութիւնն է : Պիտի բակ որ ստիւկա ինքն ինքն որոտւած վարձարա-րեան մըն է : Լու : ծառայութեան մը օգ-տաւան նուրբարը մը փորձելու արուած վարձարարութիւնն մը : Միս : անեղանքին պատկերանքն ինքն էր ինքն, երկու պատ-ման ճայ պիտի կարենային ունեւոր ինք ամբողջ օրը չափարարիկն ուրիշներն :

Ապակաւորութեան այդ միջնադարին մէջ, ուր կ'ուշիւր կը շահաւորութիւններով զիւրեղակի և աշխատա զիւրեւր կը ունեւոր, պարծեպանց կը թիւ փորակն քանդակ-յալանքները կը տանուր : Վրայ էր և թ-տալով կը թալիկանները զիւրեւ պիտի ան-նային կը յարաւորիկն աղջկան մը հետ, որ ընդհանուր քանդակեղ աստարակ պիտի արարար : Հետաւալէ, կը չըլլանքներ մէջ րուած հնազոյցութիւնը կը կար զիւրեւ զիւրեղակա տնակու, այլ երեւալական հուրիկն հետ, որուն շնորհակալան դուրա-րեղ կ'ընէր անհուն յազդակալիւրդն, այլով շղթաներուն մէջ մասուրը, կիւր-բէն ընկան :

- Պիտի տնակն՝, կը թաղանքներ, քա-ղաքներն ուրիշ կը խաղանքն զիւրեւր այն տնայնութիւնը որ հաստարին կ'պա-րէր այն փնտարուած զիւրեղութիւնը :

- Սակայն է՞ր պիտի տնակներ :

- Պիտի տնակն՝, պիտի տնակն՝, կը պիտար ան յորեն :

ԵՐՈՒՐԱՆ ԱՄԻՐԱՅԻՆ ԱՂԶԻԿ ՄԱՍ ԵՐՈՐԴԻ ՄՈՒՐՈՒՄԸ

Այդ խաղող չըլլանքին դուրս, Թալին ինչ ամսական կը շարժանակեցան մէկ - լիւթերը, շարժաւորութիւնները, ան - լիւթի թաղարարութիւնները՝ և արդիւն-ան քանդակարան այս նոր թաղարու-տով մասին, թալց ինչոյն կը մամաւա-նան քանի կը յաղէր, Հ... զիւրեւր մտնէ կատար թաղարարներուն ալ թալցի, որոնք ինքնապարտաւոր դուրս -

Տէր և Տէրին Հայկ-Արամ Փափազ - Լան, Տէր և Տէրին Աւետ Ասլանեան, Օր - Ալիա Շիրվանեան, Տէրին Սոմա Ասլանեան, Տէր և Տէրին Հանքեան, Տէրին Սիւրի Փափազեան, Տէր և Տէրին Սինա Փափազեան, Պ. Օսաննա Մարտի Փա - փազեան և ընտանեկան րոյոր պարտա - չեքը շատով իր ծանօթեան իրենց ժոր ևս ձեռնարկ

ԱՅՐԻ ՏՐՈՒՆ ՄԱՐՄՈՍ ՇՈՒՐԱՆՆԵՐՆԵՐ (ձմեռ՝ հայկական)

ժամը, որ պատահեցաւ Օդո. 27-ին, 75 տարեկանին:

Յուրաքանչեւութիւնը իր կատարողի սպա երեւոյթի, Օդո. 30, ժամը 10-30-ին, Իսկ Ս. Մարիս Առաւելանային և - կեցեցին:

Որեւէ մանազը որդեւոր չլլալով իր խնդրի մերկայ իբրեւ այդ միտքով:

ԵՐԱՐԱԿԱՆԻՐ

Հոնի Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ Ազգ. Միութեան Վարչութիւնը շնորհա - կարգով թանգարտապաշտ է հետեւեալ դու - ժարեւորը: Միջոյի Պապիոսեանի ժամանակ առթիւ, փոխան ծննդեկողի, Տէր և Տէրին Զ. Փաշտուրեան 200 Ֆ. Գորդ - ցին Գիմուտի Արքայանի ժամանակ առ - թիւ փոխան ծննդեկողի, Եկեղեցւոյ Արքեպիսկոպոսի 2000 Ֆ., Տէր և Տէ - կին Կ. Յովակիմեան 100 Ֆ., Տէր և Տէ - կին Կ. Եղիշեան 200 Ֆ., Պ. Տէրեւորան, Պ. Գրիգոր Տէրեւորան, Պ. Աւետիս Տէ - րեւորան, Տէրին Եւգէ Սկալիս 100ա - կան Ֆ.:

Հոնի Տէրին Առաքելական իր ամուսնին ապագեան առթիւ 500 Ֆ. Եկեղեցւոյ:

×

Գործարար Տէրին Վարդանի խո - շանակարութիւնը շնորհակարութեամբ ըս - տալով է հետեւեալ շուրջառուութեան - ներքը: Պ. Կ. Արապեան 500 Ֆ., Տէրին Զ. Փափազեան և Օր. Կ. Փափազեան 1000 Ֆ. իրենց ծննդեկողներու և շահա - ւաններու յիշատակին, Տէր և Տէրին Ե. Եղիշեան 1000 Ֆ. Պ. Զ. Անդրու - իսան և Պ. Լ. Պրոքիմեանի ժամանակ առ - թիւ, փոխան ծննդեկողի:

ՅԱՌԱՋ

ՄԱՍԵՆԱՇԱՐ «ՅԱՌԱՋ»

ԲԱՅ ՏՈՒՄԱՐԸ
զին՝ 50 Ֆ

ԿՐԱԿԸ ԿՈՐԷԻՍ
զին՝ 50 Ֆ

ՆԱՅԱՋԸ ԱՐԱՅԵՐԳԻ
զին՝ 70 Ֆ

Փրցարարի ծախ՝ յաւելի 10 Ֆ
Դիմել՝ «ՅԱՌԱՋ»

80e ANNIVERSAIRE DE LA NAISSANCE
DE
Aram Khatchatourian
Concert à Marseille
ABBAYE DE ST. VICTOR
Vendredi 30 Septembre

ՍԱՄՈՒԷԼ ՄՈՌԱՏ
COLLEGE ARMENIEN

INTERNAT — EXTERNAT — MIXTE
ANNEE SCOLAIRE 1983-1984
PARENTS
PENSEZ A L'EDUCATION ARMENIENNE DE VOS ENFANTS
Confiez-les aux soins des Peres Mekhitaristes,
héritiers d'une longue tradition pédagogique.

INSCRIVEZ-LES DES MAINTENANT

Rentrée des classes : 19 Septembre 1983

Pour les :
PRESCOLAIRES (Maternelles)
CLASSES ELEMENTAIRES (CP, CE1, CE2, CM1, CM2)
CLASSES 1er CYCLE (6e à 3e)
CLASSES 2nd CYCLE (2e aux terminales)

Matières Arméniennes intégrées dans le programme de l'éducation nationale
Laboratoire de Physique — Chimie — Sciences naturelles
avec équipements modernes
Complexe sportif important
Activités folkloriques (Chorale, Instruments, Danses)

— CONDITIONS D'INSCRIPTION : selon les barèmes établis, et en fonction du nombre d'enfants inscrits par famille.
— CONDITIONS D'ADMISSION : à partir du CM1, sur examen du dossier scolaire, et un entretien avec les parents et l'enfant.
— MOYENS DE TRANSPORT : Ramassage scolaire par car selon itinéraire.
RATP : Métro Pont de Sévres à 500 mètres
Autobus 171 - 169 - 179 à 300 mètres
SNCF-RATP (Ligne Puteaux-Issy Plaine)
Pont de Sévres ou Bellevue-Funiculaire à 300 m

Pour les démarches à effectuer, se présenter sur rendez-vous,
à la Direction du COLLEGE ARMENIEN SAMUEL-MOORAT :
26, Rue Troyon — 92310 SEVRES — Tél. : 534. 68. 28

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵՄԱԼ

Փարիզահայ Տիկնայ Միթեան,
որբերու օգնութեան ժարիքի

ՏԱՐԵԿԱՆ ԳԱՐԱՀԱՆԴԱՐԸ

ԴԻԿՏԵՐԵՐ 4-ին

Ի նպաստ Հայ վարժարաններու:

ՄԻԹՈՐԱՆԱՆ ՎԱՐՄՈՐԱՆ
SAMUEL-MOORAT

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

ՀԱՄԱՐԱԳԻՍԵՐԻՆ ԿԻՐԱԿԱՆ ԿՆԴՐՈՒՄ
ՖԻՐԱՄԱՆ

ECOLE PRIVEE HAMASKANE
CENTRE D'ENSEIGNEMENT — FRANCE
185, bd. de la Cabane, 13012 MARSEILLE
tél. 16 (91) 93 75 25

Ա. Վերամուտի արամուսնութեանը
ՀԱՄԱՐԱԳԻՍԵՐԻՆ ԿԻՐԱԿԱՆ ԿՆԴՐՈՒՄ
Մանկագրական և Նախընթացա - նի - խոր փրկարարութեան և խոր
էլեմենտներ փրկութեան և իր
Նախընթացի Սկզբները 135 միջն
Սկզբները 7, ժամը 95ն 12: Օրոշ
տուս ամուսնական ընթացքի իր ընթաց -
րուի հետաձգողական առաւելան ժամը
Տէր միջն. 9 ժամարդեւեան համար:

Բ. Չափաւորանքու հայերէնի
դասընթաց

Համապատասխան իրական կեցողի
Վարժարանի և Տնօրէնութեան իր
կարգի յարեւելի շարժանքներու հայ -
երէնի դասընթաց՝ ընդուն, հայ շա -
կարքի և դասընթացի մանկագր -
ման յայտարարութեան: Առաջին
հանդիպում երեւոյթի Սկզբները
17, երեկոյան ժամը 20-15ին: Դա:
որբերուները համար նախաձեռնան
է ծախքերու մասնակցութեան: Հետ
տեղերին պիտի պահանջուի կանոնա -
ւորութեան: Մանկամանուկներուն
համար դիմել իրական կեցողի:

Chers Auditeurs,
ATTENTION ! ATTENTION !
dans quelques jours
RADIO ASK
émettra
sur la nouvelle fréquence
FM 98,5 MHz

notez-le !

ՈՒՇԱԿՐՈՒԹԻՒՆ, ՈՒՇԱԿՐՈՒԹԻՒՆ
Սիւրի ռադիոկայան,
Ռաւիո ԱՅԳ Ժամի մը օրէն
պիտի խմամք իր վերջնական
կալանի վրայ
FM 98,5 MHz

ARMEN LUBIN

**LES LOGIS
PROVISOIRES**

PRÉFACE DE
DANIEL LEUWERS

ROUGERIE

EN VENTE
en librairie
ou
chez Haratch
Édition courante 48 F
Exemplaires numérotés
sur velin de Lana
95 F
plus frais d'envoi 6,30 F

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵՄԱԼ

Կապուտ Սաշի
Շրժ. Կարուսեան կապուտներով
ԳԱՐԱՀԱՆԴԱՐԸ
ՀՈԿՏԵՐԵՐ 29-ին:

×

Փարիզի Հայ Վարժարանի Տնօրէն
ԳԱՐԱՀԱՆԴԱՐԸ
Սկզբները 24-ին

Imprimé sur les Presses du Journal «HARATCH» — 83, Rue d'Hauteville-75010 Paris
Commission Paritaire: N° 55835

TRANSTOURS
Calendrier des Départs
pour l'ARMÉNIE:

MEILLEURS CONDITIONS — PRIX SANS SURPRISE

4 - 19 octobre : Paris - Moscou - Erévan 5.150 F.

ԱՄԵՐԱՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱՐՈՂԿԱՐՈՒՆ 75-ԱՐԵՎԵԼԻ ԱՌԹԻՒ
ՄԱՍՆԱՆԻՐ ԽՐԱԿԱՆԱՆԻՐ ԵՒ ՄԱՍՆԱՆԻՐ ԵՒ ՄԱՍՆԱՆԻՐ

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 20-ԷՆ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 4

Inscription : TRANSTOUR, 25, rue d'Argenteuil, 75002 Paris tél. 261-58-28

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԶԵՐ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՐԱՆԵԱՆ ՀՐԱԿԻ, ԹՈՒՆԵԿԻ,
ՏՈՒՄ ԿԱՍ ԱՌԵՏՐԱԿԱՆ
ԶԱՆԱԶԱՆ ԹՈՒՆԵԿԻ
(ՀԱՆՈՒՆԵՐՈՅՑ, ՆԱՄԱԿ ԹՈՒՆԵԿԻ,
ՊԱՇՏԱՆ, ԵՒԱՅԼԵՆ)

FAIRE-PAIR DE MARIAGE, BILLETS,
PROSPECTUS,
DIVERS TRAVAUX DE VILLE
(TÊTE-DE-LETTRÉ, FACTURES,
ENVELOPPES, ETC.)

« ՅԱՌԱՋ — HARATCH »
83, RUE D'HAUTEVILLE - 75010 PARIS

LES APRES-MIDI,
DE 14 à 18 h. 30
SAUF SAMEDI ET DIMANCHE

ԴԻՄԵԼ ԱՄԵԼ ՕՐ,
ԺԱՄԸ 14.00 - 18.30
ԲԱՅԻ ՀԱՐԱՐԸ ԵՒ ԿԵՐԱԿԻ

Խնամուած աշխատանք — Travail soigné

Թեհրանի մեր պաշտոնակից «Ալիք»-ի
դ. 15-ի թիվն է՝ Կինսանսեր, թէ Իրան-
իբեր պատերազմին ծախսուողած է հայ
իրաւասօրը մը եւս, յանձին Կասան Այ-
նօլեղեանի: 22 ամեայ երիտօրակոր,
ու զից ամիկն է զից հիմաւորակն ծա-
խութեան, մէջ էր, Յուլիո 27-ին զոհ
ացած է «Մեքանի» ճակատ: Կահաւա-
թեան լուրը ծնողքէն տրուած է Օդա-
նին:

ԱՂԲԻԻՐՆԵՐԸ

(Турп - 134)

ՄԱՐՍԻՑԼԱՆ։ Տոբի. և. Տիկին Արմեն - Ժորժ Քաղաքյան, Տեր և. Տիկին Գրիգոր Գրիգորյան և զաւակները, ինչպէս նաեւ Ալլապետ, Կեանքեան, Գրիգորեան, Փիլ - լաբեան, Նաճարեան, Զաւարեան րն - տանիքները զատիկ կը ծանուցանեն իրենց հօր, մեծհօր և աղջկանին՝

ՏԻԳՐԱԸ ԹԱԴՈՅՆԱՆԻ

յանկարծական մահէ, որ պատահեցաւ, Շաբաթ, Օգոստոսի 25-ին։
Յուզարկաւորութիւնը կը կատարուի Զորեկաբլիճի Օգոստոսի 31, ժամը 10-ին, Սէն - Լուի Ս. Գերդ կնիկեցին և մարմինը կը փոխադրուի Սէն-Փիլիպ գերեզմանատուն - նը։

Մահապ չստացողներէն կը խնդրուի ներկայ իրեն այլ նկատել։

ՇՆՐԱՎԱԿԱԽԲ

Պ. Արմառ Ուշատուրեան, Տեր և. Տիկին Մանուկ Մանուկեան, զաւակները և ընտ - ները, Տեր և. Տիկին Մանուկ Ուշատուրե - ան և. աղջիկը, Օր. Զորեկ Ուշատուրե - ան, Արթի Տիկին Նոյեմի Տեմբրեան, զաւակները և ընտանքը շնորհակալու - րին կը յայտնեն թողոր անցն, որոնք ներկայութեամբ, ծանակով, հետագայ - նով և նուիրատուութեամբ զատակցու - րին յայտնեցին իրենց կնոջ, հօր, մեծ - հօր՝

ԼՈՒՍԻ ԽԱՉԱՏՈՐԻՆԱԻ

մահուան տարի։

- ՎԵՐԱՍՈՒՏ -

ԼԻՈՆ

Լիոնի Հայ Առաջ - եկեղեցւոյ կրթական մարմինը կը ծանուցանէ թէ Հայկական միջերայ վարժարանը կը վերադառնի Քոնստանդնուպոլիս, Սեպտեմբեր 14-ին, առա - շտան մամը 9-ին։

Ծնողները կրնան Սեպտեմբեր 15-ն ըս - կրական արձանագրել առ իրենց գաւառ - ները եկեղեցւոյ գիտատուներ։

ՇՆՐԱՎԱԿԱԽԲ

Իրենց սիրելի հօրեղոր և հարազա - տին՝ Յովսէփ Մատարի մահուան առի - քով, Սուրբ Մատաթիոս ընտանիք Սուրբ Յովհաննէս-Մկրտիչ Մարգարէի կնիկեցւոյ պաշտամունքեան համար նուիրած է 1000 Զրադը։

×

Իր սիրելի ամուսնին՝ Կարապետ Քիւրճեանի մահուան առիթով, Արթի Տի - կին Վերոն Գրիգորեան նուիրած է Սուրբ Յովհաննէս-Մկրտիչ Մարգարէի կնիկեցւոյ 250 Զ. և Հայ Արքատախանէ Ընկերակցու - րեան 250 Զ. (եկեղեցւոյ միջոցաւ)։

ՅԱՌԱՋ
ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ «ՅԱՌԱՋ»
ԲԱՑ ՏՈՍԱՐԸ
գին՝ 50 Զ
ԿՐԱԿԸ ԿՈՂՔԻՍ
գին՝ 50 Զ
ՆԱՅԱՋԸ ԱՐԱՆԵՐԳԻ
գին՝ 70 Զ
Փրփրասի մայր՝ յաւելեալ 10 Զ
Դիմել՝ «ՅԱՌԱՋ»

ՍԱՍՈՒԷԼ ՍՈՒՐԱՍ

COLLEGE ARMENIEN

ԻՄԻՐԱՐԱՆՆԱՆ ՎԱՐՃԱՐԱՆ
SAMUEL-MOORAT

INTERNAT — EXTERNAT — MIXTE

ANNEE SCOLAIRE 1983-1984

PARENTS

PENSEZ A L'EDUCATION ARMENIENNE DE VOS ENFANTS
Confiez les aux soins des Pères Mekhitaristes,
héritiers d'une longue tradition pédagogique.

INSCRIVEZ-LES DES MAINTENANT

Rentrée des classes : 19 Septembre 1983

Pour les :

PRESCOLAIRES (Maternelles)
CLASSES ELEMENTAIRES (CP, CE1, CE2, CM1, CM2.)
CLASSES 1er CYCLE (6e à 3e)
CLASSES 2nd CYCLE (2e aux terminales)

Matières Arméniennes intégrées dans le programme de l'éducation française
Laboratoire de Physique — Chimie — Sciences naturelles
avec équipements modernes
Complexe sportif important
Activités folkloriques (Chorale, Instruments, Danses)

— **CONDITIONS D'INSCRIPTION** : selon les barèmes établis, et en fonction du nombre d'enfants inscrits par famille.
— **CONDITIONS D'ADMISSION** : à partir du CM1, sur examen du dossier scolaire, et un entretien avec les parents et l'enfant.

— **MOYENS DE TRANSPORT** : Ramassage scolaire par car selon itinéraire.
RATP : Métro Pont de Sèvres à 500 mètres
Autobus 171 - 169 - 179 à 300 mètres
SNCF-RATP (Ligne Puteaux-Issy Plaine)
Pont de Sèvres ou Bellevue-Funiculaire à 300 m

Pour les démarches à effectuer, se présenter sur rendez-vous,
à la Direction du COLLEGE ARMENIEN SAMUEL-MOORAT :
26, Rue Troyon — 92310 SEVRES — Tél. : 534. 68. 28

Direction :

M & Mme Bedikian

RESTAURANT SEVAN

SPECIALITES ORIENTALES et ARMENIENNES

TOUS LES VENDREDIS et SAMEDIS SOIRS

ambiance avec

BEDIK

ԱՐԻՆԵԼՆԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՅՐԵՆ ԵՒ ՃՈՆ ՃԱՄԱՏՈՒՅԱԿ

ՊԵՏԻԿ Կ'ԽՐԳԷ

ՈՐԻՐԱԲ ԵՒ ԶԱՐԱԲ ԻՐԳՈՒՆՆԵՐԸ

1, bd. Carnot — 17, quai J.-B. Clément, 94140 ALFORTVILLE
tél. 376 32 19 *Fermé le lundi*

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՁԵՐ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՐԱՆԵԿԱՆ ՀՐԱԻՐ, ԹՈՒՌԻՑԻԿ,
ՏՈՍՍ ԿԱՄ ԱՌԵԻՏԿԱԿԱՆ
ԶԱՆԱՋԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ
(ՀԱՇՈՒՆԵՑՈՑ, ՆԱՄԱԿ ԹՈՒՂԹ,
ՊԱՇԱՐԱՆ, ԵՒԱՅԼՆ)

FAIRE-PART DE MARIAGE, BILLET,
PROSPERUS,
DIVERS TRAVAUX DE VILLE
(TÊTE-DE-LETRE, FACTURES,
ENVELOPPES, ETC.)

« **ՅԱՌԱՋ — HARATCH** »

83, RUE D'HAUTEVILLE - 75010 PARIS

LES APRES-MIDI,
DE 14 à 18 h. 30
SAUF SAMEDI ET DIMANCHE

ԴԻՄԵԼ ԱՄԷՆ ՕՐ,
ԺԱՐԸ 14.00 — 18.30
ԲԱՅԻ ԶԱՐԱԲ ԵՒ ԿՐԱԿԻԷ

Խնամուած աշխատանք — *Travail soigné*

ԳՐՈՑՈՒՄԻ ՏԻԿԱՆՑ
ԵՐԿՍԵՆ ՎԱՐՃԱՐԱՆ
ՄԱՆԿԱԳԱՐԱՏՔ
ՆԱԽԱԿՐՈՒՄԻՆ ԵՒ ՄԻՋԱՄԱՐԳ
ԳԻՇԵՐՈՒԹԻՅ ԵՒ ՑԵՐԵԿԱՅ

1983 - 1984 տարեկանի արձանագ - րութիւնները կը կատարուին ապրիլ 12-ի 12 :
Աշակերտներու փոխադրութիւն վարժարանի օբյեկտով։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

×

ECOLE MIXTE TEBROTZASSERE
CLASSES MATERNELLE, PRIMAIRES
ET SECONDAIRES DU 1er CYCLE

Les inscriptions pour l'année scolaire 1983-84 ont lieu chaque jour du Lundi au Vendredi, de 10 h. à 12h.

Transport des élèves par le car de l'Ecole.

DIRECTION

1, Bld. du Nord LE RAINCY, Tél. 381. 01. 72

Chers Auditeurs,

ATTENTION ! ATTENTION !

dans quelques jours

RADIO ASK

émettra

sur la nouvelle fréquence

FM 98,5 MHz

notez-le !

ՈՐՇԱՐԻՐՈՒԹԻՒՆ, ՈՐՇԱՐԻՐՈՒԹԻՒՆ

ՍԻՐԵԼԻ ԴՆԿԻՐԻՆԵՐ,

Ռատիո ԱԶԳ Ժամի մը օրէն

պիտի խմբագրէ իր վերջնական

կազմին վրայ

FM 98.5 MHz

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՐԱԼ

Առանձին վարձակա Սուրբ Խաչ Կն - քեցւոյ

ՄԱՏԱՂՐԶՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՒ

ՏՕՆԱԽՐՈՒԹԻՒՆԸ

բացառաբար Հոկտեմբեր 2, Կիրակի օր։

×

Փարիզայն Տիկնանց Միքեան, որբերու օգնութեան մարմինի ՏԵՐԵԿԱՆ, ՊԱՐԱՀԱՆԴԻՍԸ ԴԵԿՏԵՐԻՆ 4-ին

ի նպատակ հայ մարտարներու։

×

Կապուտ Խաչ Երէ. Ժառանգեան կազմակերպած ՊԱՐԱՀԱՆԴԻՍԸ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29-ին։

×

Փարիզի Հայ Մշակույթի Տան տարեկան

ՊԱՐԱՀԱՆԴԻՍԸ

Սեպտեմբեր 24-ին

×

ՊԱՐԱՀԱՆԴԻՍԸ ԵՐԵԿՈՑԻ

Ի նպատակ

Տեւիքի Հայ Մշակույթի Տան

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1-ին

×

Հ. Բ. Ը. Մեղեան տարեկան պա - րաւանդէր

ԶԱՐԱԲ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 22

Մահաւանդութիւնները յետադիմ

×

ԱՆՃՈՐՎԻՐ

Ս. Մեղեան կրթարանի տարեկան

ՃԱՇ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԻՍԸ

ՆՈՅԵՄԲԵՐ 19